

Črnomelj se duši v kupih smeti

Občinsko odlagališče komunalnih odpadkov pri Vranovičih so prebivalci te vasi takoj po novem letu znova zaprli - Zahtevajo zaprtje deponije in novo odlagališče

VRANOVIČI, ČRNOMELJ - Na prvi delovni dan v letošnjem letu so prebivalci Vranovičev zopet zaprli - tako kot so že prej napovedali - dovoz smeti na občinsko deponijo komunalnih odpadkov v bližini njihove vasi. Niso sicer postavili zapor, kot pred letom dni, ko je bilo odlagališče zaprto dober mesec, ampak so se postavili ob cesti, ki vodi na deponijo, in dali jasno vedeti, da ne dovolijo več odlaganja smeti.

Še isti dan se je na izredni seji sestel občinski izvršni svet, ki je pregledal vse postopke za novo deponijo odpadkov, ki sicer še niso zaključeni. Ob tem je poudaril, da lokalni načrt predvideva uporabo deponije pri Vranovičih do zaplinitve, hkrati pa bi pripravili tudi novo odlagališče. Komunalni je vlada naročila, naj pripravi odgovor na očitke Vranovičanov o slabem nadzoru pri privozu odpadkov na odlagališče ter o vplivu izcednih voda na okolje. Za slednje so na Komunalni pojasnili, da so vsake tri mesece meritve izcednih voda in da te ne vplivajo na bližnje izvire in Lahinjo.

Izvršni svet je imenoval posebno skupino, ki naj bi se z Vranovičani pogovarjala o ureditvi razmer. V njej so člani izvršnega sveta Dušan Kočevar, Mojca Stjepanovič, Vinko Kunič in Viktor Zupanič. Ta skupina je že prvi dan zapore povabila predstavnike Vranovičanov na razgovor, a se slednji niso odzvali, češ da čakajo odgovor z republike. Na redni seji izvršnega sveta pred tednom dni so ponovno predlagali razgovor z Vranovičani. Predsednika izvršnega sveta in skupščine občine ter Dušan Kočevar, predstojnik oddelka za lokalni razvoj, so še isti dan obiskali Vranovičane na deponiji, jim predlagali plačilo odškodnine ter jih povabili na sestanek, na katerega niso pristali ne takrat ne v ponedeljek, teden dni po zapori. Vztrajajo, da se ne bodo pogovarjali z občinskimi možmi, dokler ne bo odziva z republike.

Vranovičani so namreč obvestilo o zapori odlagališča poslali kar na devet naslovov: predsedniku Republike Slovenije, predsedniku republiške vlade, ministrstvu za okolje in prostor, inšpekciji za delo, ministrstvu za notranje zadeve, Geološkemu zavodu, UNZ Novo mesto, policiji Črnomelj ter črnomaljski skupščini občine. Čeprav od vseh pričakujejo odgovore, se do ponedeljka, 10. januarja, ko to poročamo, razen črnomaljskega vodstva ni odzval nihče.

Sicer pa so Vranovičani zatrđili, da so lani zopet deponije le prekinili, ne pa je tudi zaključili, ter da bodo šli

● **Predsednik skupščine občine Črnomelj Martin Janžekovič je ob ponovnem zapletu z občinsko deponijo odpadkov dejal, da odlagališča ni moč narediti kjerkoli, saj ga, ne glede na dognanja stroke povsod odklanjajo. "Na lanski junijski seji občinske skupščine so delegati sprejeli sklep, da na vranoviško deponijo odlagamo smeti, dokler ne bo polna. Očitek Vranovičanov, da v tisoč dneh nismo prav nič naredili, je neupravičen, saj smo opravili vse postopke za novo odlagališče. Ne vem pa, na kakšen način bi se lahko prišli do nove deponije, saj so delegati že dvakrat zavrnili sprejem spremembe prostorskega plana, po katerem bi bilo odlagališče v rudniški kadunji. Čez čas lahko postopek ponovimo, a ni zagotovila, da ne bi kadunja padla še tretjič. Lahko pa poskusimo s točkovanjem za drugo najprimernejšo deponijo v občini in seveda z vsemi potrebnimi postopki, ki temu sledijo," je dejal Janžekovič.**

tokrat do konca. Kot sami pravijo, zahtevajo uresničevanje tistega, kar je

Nov otroški avtomobilski sedež

Udobje in zaščita - Otrok gleda v nasprotno smer vožnje

NOVO MESTO - Letos bo švedski Volvo v svojo ponudbo uvrstil zanimiv avtomobilski varnostni otroški sedež. Novi sedež je namenjen otrokom od 3 do 18 kg teže, se pravi od dojenčkov do 4-letnih otrok, in je zasnovan izključno za tako namestitve, da otrok gleda v nasprotno smer vožnje. Sedež je plod razvojnega sodelovanja med Volvom in Renaultom in je primeren za uporabo v vseh modelih obeh avtomobilskih znamk.

Posebnosti novega otroškega sedeža so majhna teža (4 kilograme in pol), uporabnost na vseh potniških sedežih (spredaj in zadaj), lahka uporaba s pomočjo posebnih pasov in vgrajenih varnostnih pasov. Oblika novega otroškega sedeža zagotavlja

že napisano, torej prenehanje odlaganja smeti na deponiji, ki je bila v začetku mišljena le kot začasna za dve leti, sedaj pa nanjo privražajo odpadke že 22. leto. Vseh 84 polnoletnih Vranovičanov je podpisalo tudi pooblastila, da vsak zastopa vse krajanje. Četudi so se na zboru krajanov dogovorili, da bo ob deponiji delegacija krajanov, jih je skoraj vedno po 20 do 30. "Nad nami izvajajo politični genocid in če nas bodo imeli še naprej za bedake, bomo zahtevali, da odpeljejo še te smeti, ki so že na deponiji. Če nas bodo tako kot lani klicali na sodišče, ne bomo šli, ampak bomo začeli s splošno državno nepokorščino, kajti če drugi ničesar ne spoštujejo, tudi mi ne bomo," so dejali Vranovičani.

M. BEZEK-JAKŠE

POMOČ ZA ŠKODO

BREŽICE - Občina Brežice je od Ministrstva za kmetijstvo in gozdarstvo RS prejela prvo pomoč za odpravo škode zaradi suše, in sicer v višini 4,72 milijonov tolarjev. Od tega je 2,5 milijona nakazala Občinski gasilski zvezi za čez tisoč opravljenih prevozov vode s cisterno. Za registriranje nakupa semen za jesensko setev so namenili nekaj čez 300 tisočakov, poleg tega pa bodo kmetijstvu namenili še preostalih 1,9 milijona tolarjev.

udobje, obenem pa nudi odlično zaščito otroka ob čelnih in bočnih trčenjih ter trčenjih pod ostrejšim kotom. Novi sedež ne zagotavlja le odlične zaščite, ampak je tudi prijazen za okolje, saj je izdelan iz polietilena, ki je primeren za ponovno predelavo. Mehka in prijetna obloga je na voljo v več privlačnih vzorcih.

M. LEGAN

● *Politik je minljiva oseba, ki pušča za seboj trajne posledice. (Brač)*

Spolitiziranost...

(Nadaljevanje s 1. strani)

bernik, ki je poudaril bogate izkušnje iz partizanskega bojevanja in razvijanja doktrine o splošnem ljudskem odporu, ki se ji ne bi smeli preprosto odreči. Strah ga je tudi politične razvnanosti, kakršne ne pomeni v svojem dolgem življenju, pa tudi mnogo premočne spolitiziranosti obrambnih vprašanj, ki odriava stroko na obrobje.

Mag. Anžič je opozoril na neustrezno organiziranost služb državne varnosti, in to v luči najnovejšega odstopa predstojnika Voma Andreja Lovšina. Zaradi znanih posegov je Sova skorajda v razsulu, Vomo pa ima pristojnosti, ki segajo tudi na civilno področje in je povsem brez političnega nadzora. Po njegovem bi morali obe, torej civilno in vojaško obveščevalno službo, združiti ter ju podvreči močnemu političnemu nadzoru parlamenta in strokovnemu nadzoru vlade. Izdatno je treba čimprej povečati ugled slovenske policije, ki je v očeh ljudi zelo padel in je mnogo manjši, kot je bil v letih od 1967 do 1991 ugled takratne milice, kar je dokazano z raziskavami javnega mnenja.

Mnoga pojasnila v zvezi s sprejetjem nove zakonodaje in resolucije o nacionalni varnosti je na javni tribuni dal vodja poslanske skupine Miran Potrč in poudaril, da preprosto prenosljivih splošnih evropskih vzorov na tem področju ni in da moramo sami domisliti take rešitve, ki bodo imele podporo čimveč ljudi. Gre tudi za velike denarje, ki jih bo treba žrtvovati za našo obrambno usposobljenost in moč. Sonja Lokar je pripomnila, da dilema "maslo ali topovi" nikakor ni lažna in da imajo davkoplačevalci oz. državljanji pravico vplivati na obrambni koncept in vedeti, za kaj je bil njihov denar porabljen. Ocenila je tudi, da je po treh letih samostojnosti Slovenija od zunaj manj ogrožena, navznoter pa veliko bolj "razrahljana" - tudi kar zadeva njeno obrambno moč.

naša anketa

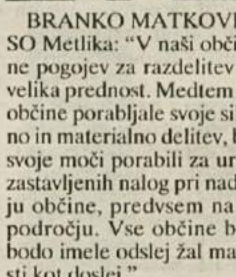
Ali ne prehitavamo?

Kljub temu da je uveljavitev nove lokalne samouprave tik pred durmi - letos spomladi bi morale biti že izvedene lokalne volitve - pa je marsikje celo za vodilne ljudi v občini čista neznanica, kakšno obliko naj bi ta dejansko dobila. Nekatere zaokrožene enote z močnejšo tradicijo samostojne uprave v preteklosti in z močnejšim gospodarskim, kulturnim in političnim potencialom v sedanosti kažejo težnjo, da bi poleg že sedaj uveljavljenih občinskih središč brez večjih težav prerasle v samostojne občine, težje pa bo tam, kjer take želje sicer so, a so podprte le s teritorialno zaokroženostjo, vse ostalo, vključno z infrastrukturo, pa teži k močnemu občinskemu središču. Nobena skrivnost ni, da so se dosedanja občinska in regionalna središča razvijala neprimerno močnejše od svojega zaledja in dostikrat tudi na njegov račun. Prednosti, pridobljene na ta način, jim bodo ostale, zato bo start v novo lokalno samoupravo, milo rečeno, neenak, ne ve pa se še, od kod in kakšna bodo sredstva, ki naj bi zagotavljala njeno delovanje. Marsikaj še ni dovolj domišljenega, in ker tudi zakon o referendumu, ki naj bi bil osnova za svobodno odločanje o lokalni samoupravi, še ni sprejet, se lahko upravičeno vprašamo, zakaj z novo samoupravo tako hitimo.

Dr. MIHAEL PETROVIČ, predsednik SO Kočevje: "Svojo občino želi Kočevska Reka, baje pa o lastnih občinah razmišljajo še v nekaterih KS, vendar o tem uradno nisem obveščen. Kaže tudi, da bodo nekateri kraji na obrobju združeni v občine s krajevnimi skupnostmi iz drugih občin. To velja predvsem za KS Poljanska dolina, KS Struge in KS Draga, slišati pa je tudi, da se Ribnica poteguje za sedež okraja. Po enem izmed prvih predlogov pa naj bi občina ostala taka, kot je."

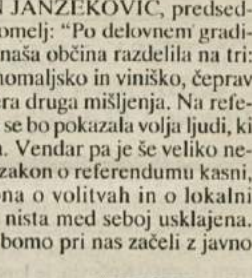
FRANC MIHELIČ, predsednik SO Ribnica: "O tem še nismo razpravljali, iz raznih govoric pa sklepam, da naj bi bili bodoči občini poleg Ribnice z območjem Lončarije in delom Slemen še Loški Potok z območjem Slemen in Trave ter Sodražica z večjim delom Slemen. Še prej pa je treba doreči pristojnosti, delo in financiranje novih občin, saj se storitve za občane ne smejo poslabšati. Naravni sedež okraja za zahodno Dolenjsko bi bil v Ribnici."

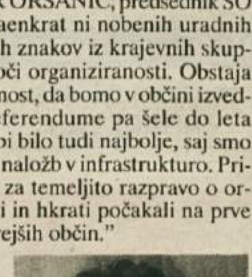
BRANKO MATKOVIČ, predsednik SO Metlika: "V naši občini ni ne težnje ne pogojev za razdelitev občine, kar je velika prednost. Medtem ko bodo druge občine porabljale svoje sile za teritorialno in materialno delitev, bomo mi lahko svoje moči porabili za uresničevanje že zastavljenih nalog pri nadaljnjem razvoju občine, predvsem na komunalnem področju. Vse občine brez izjeme pa bodo imele odslej žal manjše pristojnosti kot doslej."

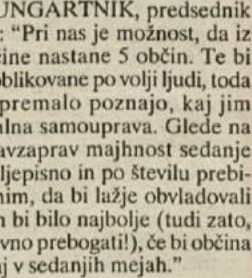
DANILO SITER, predsednik SO Krško: "Žal se ne da dokončno povedati, kako bo, saj ostaja nedorečeno financiranje bodočih občin. Nekatere krajevne skupnosti se želijo odcepiti, zato upam, da se bodo finančno osamosvojile in da bodo lahko usmerjale denar v projekte, ki si jih želijo izpeljati, za zdaj ne pridejo na vrsto. Sam si bom prizadeval, da se bo volja občanov izražena na referendumih, tudi uresničila."

BREDA MIJOVIČ, predsednica SO Sevnica: "Uvajanje lokalne samouprave ne bi smelo pomeniti nastajanja majhnih, nerazvitih in s tem neperspektivnih lokalnih skupnosti. Edino solidarnostno prelivanje znotraj celotne občine lahko zagotovi zmanjšanje razlik v stopnji razvitosti posameznih KS. Ob razpravah o reorganizaciji bi kazalo preveriti smotrnost nadaljnega obstoja KS Primož, ki ima le 293 prebivalcev, in njene priključitve h KS Studenc."

FRANC KONCILIJA, predsednik SO Novo mesto: "Težko bo zamujeno popraviti, v naglici pa lahko delamo tudi napake. Jaz bi sedaj predlagal sprejem ustreznih ustavnih dopolnil, preoblikovanje trodomne skupščine v enodomno in podaljšanje mandata za dve leti. S tem bi KS omogočil preoblikovanje v lokalno samoupravo, sedež sedanje občine bi preoblikoval v okraj in oblikoval primeren pokrajino, predvsem pa bi poskrbel za ustrezne vire financiranja."

Ljubljansko pismo

Rablji so znani

A kdo vse so žrtve?

LJUBLJANA - Minilo je pol stoletja in nekaj let čez, odkar so nacisti, fašisti in njihovi pomagači začeli v Sloveniji uresničevati Hitlerjevo zapoved, izrečeno aprila 1941 v Mariboru: "Napravite mi to deželo spet nemško!" Če bi zmaga Nemečija ob pomoči drugih držav takratne "osi", bi Slovenci, kolikor bi nas preživelo vojno, zdaj živeli nekje na vzhodu, menda bližje Urala.

Pred leti se o "žrtvah vojnega nasilja" niti ni veliko govorilo, zdaj pa o tej "kategoriji" Slovencev piše nekaj celo v novi slovenski ustavi. V 50. členu ustave RS namreč stoji, da "vojni veterani in žrtve vojnega nasilja uživajo posebne pravice, ki se določijo z zakonom". Tudi Spomenica ZZZ Slovenije zahteva priznanje in popravilo krivic vsem, ki so med drugo svetovno vojno bili izgnanci, taboriščniki, delovni deportiranci, zaporniki, interniranci in prisilni mobiliziranci v Nemčijo, Italijo, Madžarsko (in morda še kam). Kot rečeno (in piše v ustavi), naj bi popravili krivice z zakonom, kar se tudi dogaja, saj ga poslanci državnega zbora pravkar že tretjič berejo.

A to "branje" ne poteka brez težav, saj je Ustava v svojem 50. členu tako "nejasno izrazna". Avtorji zakona namreč sodijo, da so žrtve vojnega nasilja "osebe, ki so bile izpostavljene nasilnim dejanjem in prisilnim ukrepom okupatorja", med takšna nasilna dejanja in ukrepe pa je, kot vemo, možno uvrstiti tudi prepoved gibanja prebivalstva, odvzem svobode, racije, zaplembe premoženja itd. Ra-

zumljivo, da izgnanci, ukradeni otroci in interniranci ne morejo soglašati s takšno razlago 50. člena ustave, saj jih je pred davnimi leti doletela veliko hujša usoda, prizadela so jih mnogo hujša dejanja. Zgodovinsko dejstvo je namreč, da izgon skoraj 80.000 Slovencev in naselitev Nemcev (Kočevarjev) na njihove domove ni bila samo groba kršitev človekovih pravic, temveč začetek genocidnega iztrebljanja slovenskega naroda, kar je bilo izpričano in obsojeno v Nürnbergu. Zato izgnanci sodijo, da bi jim morala slovenska zakonodaja hkrati s priznanjem statusa žrtev nacifašističnega nasilja zagotoviti najmanj toliko osnovnih pravic in varstva, kot je predvideno v predlogu zakona o vojnih veteranih.

Kot posebno "zanimivost" velja poudariti, da avtorji zakona med žrtve vojnega nasilja uvrščajo tudi prisilne mobilizirance, čeprav je bila njihova usoda drugačna kot nemočnih žrtev nacifašističnega nasilja. Mobilizirancem naj bi - po predlogu zakona - prisilno služenje v okupatorski vojski vključevali v delovno dobo, medtem ko je moralo najmanj pet letnikov izgnancev po vrnitvi iz izgnanstva odslužiti vojaški rok v polnem trajanju in bi tudi tega časa ne mogli vključiti v delovno dobo. Nobena evropska država doslej ni priznala služenja v okupatorjevi vojski za "delovna leta". Če je Slovenija res sestavni del Evrope, njenih demokratičnih norm in mednarodno priznana članica protihitlerjevske koalicije - kako bo takšno neskladje med "delovnopravnim" statusom prisilnih mobilizirancev in trpljenjem izgnancev pojasnila veteranskim organizacijam Evrope in sveta na bližnji konferenci v Lizboni? Veliko prisilnih mobilizirancev že prejema mesečno rento, večini je materialno odškodnino še vedno dolžna Nemčija - kot pravna naslednica tretjega rajha - izgnanci pa doslej še niso prejeli nikakršne odškodnine za svoje trpljenje.

VINKO BLATNIK

DRUŠTVO INVALIDOV V NOVIH PROSTORIJIH - V Erjavčevi hiši na Bregu št. 1 v Novem mestu, kjer je v svojih dobrih časih delovala Dolenjska turistična zveza, je že nekaj časa zatočišče za 897 članov Društva invalidov. Ti so na svoje nove prostore nadvse ponosni, saj tako tudi čutijo, da kot delovni invalidi niso povsem na dnu današnje družbe. V preteklem letu so naredili vse, kar so si v programu zamislili, in v priznanje prejeli plaketo Novega mesta. Tudi letos se bodo trudili, da bodo naredili čimveč na področju prireditve, izletov in socialnih programov. Podrobni program bodo člani našli v svojem glasilu "Moč volje", ki bo kmalu izšlo. Člani se najbolj veselijo tradicionalnega občnega zbora, ki ga na slovenski kulturni praznik pripravijo skupaj z gledališčniki iz Mirne Peči. Praznik društva pa bodo slavili 25. junija nekje na območju Otočec. Na sliki: takole sta sekretarju Zvonetu Tkalcu (desno) prišla voščil Ivan Pintarič z Velikega Slatnika in mlajši Tomažev Bojan. (Foto: J. Pavlin)

Heroj Jože Boldan - Silni

Konec minulega tedna je umrl narodni heroj Jože Boldan-Silni iz Kočevja. Rojen je bil avgusta 1915 v Višnjah pri Ambrusu v Suhi krajini. Po poklicu je bil mesarski delavec, malo pred začetkom druge svetovne vojne pa se je zaposlil pri Rudniku Kočevju.

Za NOB je začel delati že avgusta 1941. Italijanski okupatorji so ga decembra 1941 zaprli. V zaporu je bil do maja 1942. Takoj ko je bil izpuščen, je odšel v partizane, in sicer v zapadnodolenjski odred. Bil je mitraljezec in se je prvič posebno odlikoval v boju z Italijani na Mali gori pri Kočevju.

Ob ustanovitvi prve slovenske partizanske brigade Toneta Tomšiča je bil v njej najprej vodnik, potem komandir čete in nato komandant bataljona. S Tomšičevo brigado je krenil tudi na legendarni pohod 14. divizije na Štajersko. Bil je hraber bореc in starešina in soborci so ga imeli radi. Njegovemu bataljonu so rekli

kar jurišni bataljon Silnega. Sovražniki so se ga bali in spoštovali njegovo junaštvo, na njegovo glavo pa so razpisali tudi veliko nagrado. Postal je komandant Šerčerjeve brigade.

Jeseni 1944 je bil poslan v oficirsko šolo. Nato je postal še načelnik topniške divizije, bil pa je tudi v gardijski enoti (Titova garda) v Beogradu. Ob koncu vojne je bil major, kasneje pa je napredoval v polkovnika.

Po vojni, sredi petdesetih let, se je vrnil v Kočevje. Nazadnje, do upokojitve, je bil zaposlen pri Kočevskem Rudniku rjavega premoga. V Kočevju je delal v različnih organizacijah, predvsem v Zvezi borcev in organih splošnega ljudskega odpora.

Za vojne in povojne zasluge je prejel več odlikovanj, predvsem za hrabrost v boju, pa red bratstva in enotnosti, red zasluge za narod, partizansko zvezdo itd.. Leta 1953 je bil proglašen za narodnega heroja.

J. P.

Zdravje čebel je najpomembnejše

Sevniški čebelarji na občnem zboru ocenili preteklo leto kot zelo uspešno - Novo vodstvo društva - Letos 60-letnica ČD - 23. aprila DP mladih čebelarjev

SEVNICA - "Naša prva naloga v letošnjem letu je zadržati čim boljše zdravje čebel, potem pa dobro pripraviti državno tekmovanje mladih čebelarjev 23. aprila v Sevnici in primerno obeležiti 60-letnico našega čebelarskega društva," je ob koncu nedeljskega občnega zboru sevniških čebelarjev poudaril novoizvoljeni predsednik društva Janez Levstik.

Aprila lani so zaradi poslabšanja zdravja predsednika društva Franca Zagorca za podpredsednika imenovali Levstika. Seznanili so se s prvimi rezultati spomladanskega zatiranja varoze z bayvarolom. Svetovalki in preglednikom so poverili, da so pregledali stanje opušenih in na novo naseljenih čebelarstev. Konec maja so se čebelarji na žalni seji poslovili od pokojnega predsednika Zagorca, enega najmarljivejših posavskih čebelarjev, ki se je učinkovito lotil nevarne čebelje bolezni. Takrat so se čebelarji dogovorili za enotno jesensko zdravljenje čebel. Člani društva so kupili 50 matic, 57 pa so jih vzeli na testiranje. Za dolgoletno uspešno delo so bili lani ob občinskem prazniku sevniški čebelarji naposled odlikovani tudi z občinskim priznanjem.

Edino posavski svet čebelarjev je po besedah tajnika ČD Sevnica Viktorja Kladnika zahteve za prelevmanje posredoval v Ljubljano, medtem ko drugi slovenski čebelarji vse premalo "bombardirajo" ministra dr. Davorina Kračuna s podobnimi zahtevami, s kakršnimi so uspeli vinogradniki. Slovenija je imela včasih v Evropi cenjeno blagovno znamko za med, je menil Martin Kovač, medobčinski veterinarski inšpektor Hinko Maver pa je dejal, da naš med verjetno ne bo nikoli več tako cenjen, ker je že tudi pri nas okolje onesnaženo. Po njegovem bi morala država čebelarje podpreti s prelevmani in regresi. Franc Marolt je pre-

pričan, da bo velika škoda, če bo izgubljena kostanjeva paša. Direktor sevniškega Tanina Ivan Mirt je povedal, da strokovnjaki niso našli učinkovitega zdravila zoper kostanjevega raka, ki se je v naše gozdove razširil ob koncu petdesetih letih. V Italiji in Franciji so podobne tovarne, kot je sevniška taninka, organizirale posek

• Čebelarska pospeševalka oz. sve-tovalka na območju belokrajinskih, dolenskih in posavskih občin, veterinarica dr. Olga Jurkošek, je opozorila, da je za zatiranje varoze najpomembnejše, da se za zdravljenje odločijo vsi čebelarji. Ker so tak boj zoper varozo opustili, so letos imeli ponoven izbruh v Metliki, Semiču in Kostanjevici, kjer bodo propadli celi čebelnjaki, tudi s po 40 panji!

in odkup kostanja, dokler se rak še ni razširil do korenin; po 10 letih iz panjev spet poganjajo zdravi kostanji.

P. PERC

PRIZNANJA SEVNIŠKIM ČEBELARJEM

SEVNICA - Na občnem zboru tukajšnjega čebelarskega društva so drugo nedeljo v januarju prejeli priznanja Antona Janše 3. stopnje: Blaž Jene, Franc Marolt, Adolf Teraž, Mirko Slemenšek, Alojz Flajs, Stane Resnik, Stane Vovk, Martin Popelar in Vid Krhen. Franc Repar je dobil posebno nagrado: Sevnico na panjski končnici. Priložnostna spominska priznanja in nagrade so dobili še Darčko Abram, Vili Jeraj, Slavica Sajdl, Tonika Kozinc, Mirko Štojs, Anton Božič, Bojan Novšak, Olga Jurkošek, Brane Dolenc ter mladi čebelarji, ki so sevniškemu društvu lani priborili med drugim tudi 1. in 2. mesto na državnem prvenstvu mladih čebelarjev: Izток Felicijan, Robi Gabron, Miha in Nina Pfeifer, Aleš Mirt, Jure Klakočar in Robi Černič.

Z NOVOMESKE TRZNICE

Čprav je še daleč do koledarske pomladi, smo v ponedeljek na tržnici že lahko kupili šopke teloha po 100 tolarjev, merica prvega regrata in motovilca pa je veljala 100 tolarjev. Izpisali smo še naslednje cene: žolca 200, krvavice 400, prekajena klobase 900, ocvirki 400, prekajena slanina 600, jajca 8 do 14, jabolka 50 do 60, med 350, orehi 900, por 200, krhliji 400, česen 320, lešniki in orehi 800 lji 400, za kilogram. Pri Sadju in zelenjavi so stale: banane 50, limone 60, pomaranče 80, mandarine 85, fižol 55, grah 60, grozdje 270, kislje zelje 95, solata 150, česen 250, grenivke 130, orehi v lupini 370 in radič 170 tolarjev. Pri Deladiniju je veljala solata 200, banane 110, mandarine 100 lani 140, kivi 160, paprika 280, paradižnik 320, papaja 290, dinje 300, kokoš 250, ananas 320, dateljni 180, suho tropsko sadje 140 tolarjev.

sejmišča

BREŽICE - Na sobotnem rednem tedenskem sejmu je bilo naprodaj 200 do tri mesece starih in 90 starejših prašičev. Prvih so prodali 130 po 220 do 250 tolarjev, drugih pa 85 po 180 do 210 tolarjev kilogram žive teže.

Kmetijski nasveti

Za slabo mleko ni milosti

S prvim januarjem, kot smo napovedali že takrat, ko popravljeni pravilnik še ni bil sprejet, je začel veljati novi sistem odkupovanja mleka, ki je prilagojen poostrenim higienskimi zahtevam Evropske unije. Slovenska vlada je tik pred iztekom starega leta sprejela spremembe pravilnika, ki jih morajo rejci krav molznic natančneje poznati, da zaradi nevednosti kasneje ne bo prišlo do nepotrebnih nesporazumov ali celo sporov.

Popravljeni pravilnik o določanju odkupnih cen mleka bo s svojimi zaostrenimi higienskimi zahtevami vsekakor prizadel rejce, seveda predvsem slabe. Podobno kot prej bo odkupljeno mleko razvrščeno v štiri kakovostne razrede, ob njih pa bo še tudi vnaprej obstajal tako imenovani ekstra razred, v katerega bo uvrščeno mleko z do 50.000 mikroorganizmov v mililitru in ki bo dobivalo 10-odstotno nagrado glede na osnovno ceno mleka.

V prvi razred bo uvrščeno mleko s 50.000 do 100.000 mikroorganizmi v mililitru in bo dobivalo 5-odstoten pribitek na osnovno ceno, v drugi razred mleko s 100.000 do 400.000 mikroorganizmi in bo brez pribitka ali odbitka, medtem ko bo smelo mleko iz tretjega kakovostnega razreda vsebovati do 800.000 mikroorganizmov, njegov odbitek pa bo 5-odstoten. Odkup mleka, ki bo uvrščeno v četrti kakovostni razred in bo vsebovalo 800.000 do 3.000.000 mikroorganizmov, bo že zelo vprašljiv iz več razlogov, med njimi tudi iz ekonomskega. Odbitek bo znašal po zdaj veljavnem pravilniku kar 30 odst. in veliko vprašanje je, če se bo ob toliko zmanjšani in že tako nezadovoljivi odkupni ceni pridobivanje mleka kmetu sploh še izplačalo.

Ob ostro postavljenih merilih se kar sam ponuja sklep, da bodo morali kmetije v prihodnje mnogo bolj poskrbeti za higieno mleka in vse, kar je povezano z njo. Brez hlajenja, vestnega dela in temeljitega čiščenja molznih naprav, posod in vsega, kar pride z mlekom v stik, ne bo ustrezne prodaje ne milosti za slabe. Da bi za več posameznih rejcev ugotavljali, kakšno mleko imajo, bo po novem obvezno štetje mikroorganizmov pri vseh tistih, ki na leto oddajo več kot 10.000 litrov mleka. Doslej je veljala meja 15.000 litrov. Pod to mejo bo seveda veljal za manjše rejce skupni vzorec zbiralnice. Po novem tudi ne bodo več uporabljali ne dovolj natančnega klasičnega redukcijskega testa.

Inž. M. L.

PEZDIRC - DIREKTOR VINSKE KLETI

METLIKA - Direktor metliške vinske kleti je z novim letom postal Anton Pezdirc, ki je zamenjal Jožeta Gosenco. Pezdirc dobro pozna delo v kleti, saj je več kot deset let v njej delal kot enolog.

ČEBELJA PIRAMIDA - Mentor čebelarskih krozkov na osnovnih šolah v Boštanju, Radečah in Sevnici, Franci Marolt ni le z mladimi čebelarji požel samo najvišjih nagrad na lanskem državnem tekmovanju mladih čebelarjev, temveč je postal lani širši javnosti znan tudi po bradi iz približno 25 tisoč čebel. Podjetni Franci, ki vse več kart svoje življenjske usode stavi na čebelarstvo, je izdal tudi koledarje s svojo znamenito, dober meter dolgo brado iz čebel. Na zadnjem občnem zboru sevniških čebelarjev pa je presenetil s "čebeljo piramido", kot je poimenoval reliefno razgibano "gorovje", ki so ga njegove čebele ustvarile v okrog štirih tednih julija in avgusta, ko ni bilo paše, in sicer iz neuporabnega starega satja. Telega sedmega čebeljega pridelka oz. bolj izdelka po Maroltovih besedah doslej še ni zasledil niti v svetovni čebelarski literaturi. S tem naj bi iztržil 10-krat več kot z voskom! Na posnetku: Marolt razkazuje čebeljo piramido najstarejšemu čebelarju na zboru, 84-letnemu upokojenemu čevljarju Francu Stoparju iz Sevnice. Za njim opazujeta nenavadni izdelek veterinarja Olga Jurkošek in Hinko Maver. (Foto: P. Perc)

Zelo veliko povpraševanje po cepljenkah

V metliški zadrugi naprodaj 51.000 prvovrstnih

METLIKA - Zaradi zgodnjega snega lanskega jeseni je pet metliških trsničarjev, kooperantov tukajšnje kmetijske zadruge, izklopalo trsne cepljenke šele v sredini decembra. Zato je zadruga začela s prodajo nekoliko pozneje, vendar jih je te dni že moč dobiti tako v Vinomerju kot v kmetijski zadrugi Črnomelj in Flori.

Na zalogi imajo 51 tisoč prvovrstnih cepljenk, kar je približno tretjina manj kot leto poprej. Lani je bilo namreč cepljenke težje prodati. Ljudje so manj obnavljali vinograde, tudi zaradi tega, ker so cene vinu padale. Prav zato so trsničarji tokrat zasadili manj cepljenk, za katere pa je v začetku kazalo, da bodo odlično uspeli, a jih je pozneje nekoliko prizadela suša. Kot je povedala Ivanka Pečarič, tehnologinja vinogradniške proizvodnje v kmetijski zadrugi,

• Cene se bodo tokrat glede na sorto gibale med 130 in 150 tolarji za cepljenko. Najdražji bodo klonski material in namizne sorte, ki jih je malo, povpraševanje po njih pa veliko.

se sedaj glede na veliko povpraševanje celo boje, da bo cepljenk zmanjkalo.

Na voljo so vse priporočene sorte, laški ržling, rumeni muškati, sovinjon, šardone, renski ržling, frankinja, žametna črna, portugalska, namizne sorte in še nekaj drugih. Pri izboru sort se trsničarji vsako leto prilagajajo povpraševanju. Zadnja leta tisti vinogradniki, ki se odločajo za večje obnove vinogradov, bolj povprašujejo po vrhunskih sortah, ki se vse bolj uveljavljajo, prednost pa imajo bele sorte.

M.B.-J.

EN HRIBČEK BOM KUPIL...

Ureja: dr. Julij Nemanč

Čar različnosti

Vino, ki je doseglo na ocenjevanju 14,1 do 16,0 točke označujemo na etiketi kot mamizno vino z geografskim poreklom (g p). Vina, ocenjena z 16,1 do 18,0 točke imenujemo kakovostna vina. V prejšnjem članku sem omenil predlog, ki naj bi ga zakonili, namreč, da smejo v gostinstvu prodajati samo točena vina, ki so dosegla najmanj 15,0 točke. Od vinogradnikov pa slišim tožbe, kako se njihovo vino, ki je imelo tudi čez 16,0 točke, v gostilni tako spremeni, da ne zasluži več niti 15 točk. Vinogradnike je sram, da se pod njihovim imenom toči tako "dodelano" vino, vendar se tega ne upajo očitati gostincem, da ga ne bi izgubili. Resda se tako ne obnašajo vsi gostinci, res pa je tudi, da je preveč packarij, ki škodijo ugledu našega vina in gostinstvu nasploh.

Premalo je inšpektorjev, da bi lahko dovolj pogosto kontrolirali kakovost neustekleničenega vina v prometu. Tudi se ne bo dvignila kakovost neustekleničenega vina, če bo samo vinogradnik moral doseči v kakovosti 15,0 točke. Naš skupni cilj bi moral biti, da ustvarimo take razmere na trgu, da bo gostinec, če bo hotel vspevati, iskal najboljša vina in bo tudi dobro kletarji. Potem bo vinogradnik - kletar dobil tudi pošteno plačilo za vino.

Menim, da pri uveljavljanju kakovosti lahko veliko prispevajo sommelieri (sommeljeji), zato svetujem podjetnim in naprednim gostincem, naj se udeležujejo tečajev dopolnilnega izobraževanja. Ti tečajji niso obvezni, kot so tisti za pridobitev dovol-

jenja za točenje odprtega vina. Pridobljeno znanje bo pomagalo razviti boljše ponudbo gostinskemu obratu in pridobiti tudi več dohodka. Kletarji tečajji, ki se jih udeležujejo vinogradniki, so obvezni samo za tiste, ki želijo dobiti dovoljenje za stekleničenje vina, toda kmetje vseeno v velikem številu obiskujejo te 42-urne tečaje. To je zelo povalno.

Katero vino je najboljšo? Če to vprašanje zastavimo vinogradnikom, bo marsikateri odgovoril: "Moje." Poznavalci vinske kakovosti pa na tako vprašanje ne bi odgovorili z imenom konkretnega vina. Na svetu je namreč toliko čudovitih vin, da je težko odločiti, katero vino je najboljšo, lahko pa rečemo: "Ob tej priliki ali ob tej hrani so najboljša bela vina, polsuha bela, zrela rdeča vina itd." Kako je potem možno določiti najboljšo vino?

Veliko ljudi se strinja, da je rumeni muškati prečudoviti. Toda nobeno, še tako dobro ocenjeno vino ni primerno, da ga uživamo vsak dan, ob vsakem obroku. Imamo vina, ki so le za redke prilike, taka ki so za vsak dan, pa tudi taka, ki so primerna v trenutkih veselja, sprostitve. Vinogradniška družina se navadi na svoje vino in ga uživa vsak dan, ga vzljubi in ne razmišlja o užitkih ob drugih vinih. Svetujem pa, da tudi na kmetih imate vsaj dve različni vrsti in sicer zaradi lažjega kombiniranja s hrano, recimo: belo iz mešanih sort in rdeče iz mešanih sort. Razumno kombiniranje k dnevnim obrokom bo nudilo več užitka, pri tem pa bo organizem dobil več snovi, ki krepijo zdravje.

(Se nadaljuje.)
DR. JULIJ NEMANIČ

Še en udarec po kmetijstvu

Z gradnjo cest bomo nepovratno izgubili 12.500 ha zemlje - brez nadomestila za spremembo namembnosti

Z novim letom smo v Sloveniji začeli uresničevati tako imenovani "cestni projekt stoletja". Do leta 1999, torej še v tem stoletju, naj bi zgradili kar 318 kilometrov avtocest in drugih sodobnih cest, kar je neprijetno več kot v vsem dosedanjem obdobju, ko smo zgradili v povprečju po 10 km avtocest na leto. V ta namen že plačujemo bencinski tolar, ki se sicer še ne pozna na višji ceni pogonskega goriva, se bo pa kaj kmalu.

V senci velikih obljub in pričakovanj pa je našim ljudem manj znano dejstvo, da bo za uresničitev velikega cestnega načrta poseben "davek" spet plačalo kmetijstvo. Nove sodobne in široke ceste bodo namreč nepovratno vzele kmetijstvu, boljše rečeno Sloveniji, kar 12.500 ha zemlje ter še poslabšale prehranbeno bilanco naše države, ki ima že sedaj skoraj najmanj obdelovalne zemlje na prebivalca v vsej Evropi.

Toda to še ni vse. Če se tako širokopotezni gradnji res ni mogoče odreči, o čemer pa so mnjenja deljena (glej pismo prof. Janeza Pence na 16. strani), nikakor ni sprejemljivo, da bo investitor gradnje (če so točna radijska poročila) oproščen plačila za spremembo namembnosti kmetijskih zemljišč. Ze prejšnja repub-

liška skupščina je namreč močno otežila porabo zemlje v nekmetijske namene, s tem da je uvedla zelo visoka plačila za spremembo namembnosti in tako obvarovala marsikateri hektar pred zazidavo oz. zbrala precej denarja za pridobivanje nove plodne zemlje. Zdej, ko nam bi morala biti v samostojni državi vsaka ped zemlje še dragocenejša, se tako zlahka odpovemo temeljnemu interesu - varovanju zemlje, na kateri živimo.

Kje je glas kmetijcev, kmetijskega ministristva in drugih kmetijskih ustanov?

M. LEGAN

• Vino prepoji dušo, blaži naše bridkosti in hkrati prebuja naša čustva. (Sokrat)

PREDAVANJE ZA ČEBELARJE

SEMIČ - Čebelarsko društvo Semič priredi v nedeljo, 16. januarja, ob 9.30 v hotelu Smuk predavanje Pavleta Zidarja o zmogljivosti in obnovi pasišč za čebele ter o čebelarski etiki. Vabljeni vsi člani čebelarskih družin Metlika, Črnomelj in Semič.

SPET ZA REJCE

NOVO MESTO - Tako kot za minuli ponedeljek Društvo rejcev črnebelega pasme goveda in kmetijska svetovalna služba tudi za prihodnji ponedeljek, 17. januarja, pripravila strokovna predavanja za rejce krav v A kontroli. Dr. Bojan Šobar bo govoril o vplivu molže in postopkov z mlekom na kakovost mleka, predstavljal bo tudi različna čistilna sredstva, dr. Tomaž Zadnik pa bo predaval o določanju somatakih celic v mleku ter o najpomembnejših boleznih krav z veliko mlečnostjo. Predavanja bodo ob 10. uri v prostorih Kmetijske šole Grm Pod Trško goro. Vabljeni!

HELENA MRZLIKAR gospodinjski kotichek

Ogrevanje in varčevanje

Ogrevanje postaja vse dražje. Zato je dobro vedeti, kako lahko stroške zmanjšamo, ne da bi zato prezebali, in kdaj je prihranek največji. Primer so prostori, kjer ni potrebna tako visoka temperatura, saj so preveč ogrevani prostori tudi sovražniki našega zdravja in nam po nepotrebnem prazniijo žepa.

Kot premrzli tako tudi pretopli prostori neugodno vplivajo na sluznico dihal, zato se je pametno držati zdravstvenih priporočil, ki navajajo ustrezne temperature za bivalne prostore. Dnevna soba in jedilnica naj bi bili ogreti na 21 stopinj, spalnica in kuhinja na 18 stopinj, otroška soba na 20 stopinj in kopalnica na 23 stopinj. Za pred-sobo, vežo in stopnišče pa je dovolj 15 stopinj.

Ugotovljeno je: če znižamo temperaturo prostorov za eno stopinjo, prihranimo 6 odst. energije. Ponoči ne odklopimo kurjave, ker porabimo za ponovno segretje veliko več energije. Različno velike reže na oknih in vratih ustvarjajo prepri-

in odvajajo toploto. Zadelamo jih s samolepilnimi trakovi. V zimskem času je pomembno prezračevanje prostorov. Če so okna le priprta, se prostor počasi ohlaja in vlaga se kondenzira po kotih, kar je pogoj za razvoj plesni. Pravilno zračimo tako, da vsak dan za deset minut na stečaj odpremo okna in napravimo preprih v spalnici, kuhinji in kopalnici.

Tudi z ustreznimi sodobnimi materiali se lahko izognemo plesni-vosti, saj je sovražnik našemu zdravju. Da preprečimo nepotrebno ogrevanje zunanjih sten za grelnimi telesi, le-te obložimo s folijo in privarčujemo do 8 odst. energije. Pozorni bodimo tudi na nameščanje zaves in na njihov material, saj pogosto zadržujejo toploto ob oknu. V sončnem vremenu odgrnemo zaveso, da ogreva prostor tudi sonce, in s tem prihranimo do 10 odst. energije. Tudi dvojno zastekljena okna in izolacija strehe, sten ter kleti nam omogoči do 25 odst. prihranka.

So na Žagi Soteska le za delo?

Skupščina je ukinila samo sebe - S svojim denarjem si ne smejo niti strehe popraviti - Še ta mesec sklic skupščine - Vse hočejo doseči po zakoniti in legalni poti

SOTESKA - Na Novolesovi Žagi Soteska je že lep čas marsikaj narobe. Lani so zaposleni v Soteski stavkali, da bi na ta način dosegli rešitev zagatnega stanja, ki se vleče že dve leti. Pred dvema letoma je namreč skupščina Žage Soteska na predlog, ki so ga pripravili v Novolesovih strokovnih službah, pravzaprav ukinila samo sebe in prenesla vse upravljanje z Žago na nov upravni odbor. Zaposleni na Žagi so prepričani, da je to glavni krivec za njihovo sedanje žalostno stanje, in hočejo doseči, da bi Žaga Soteska delovala samostojno. Menijo namreč, da bi tako lahko preživeli in se razvijali, saj imajo dela dovolj, v Novolesu pa ne vidijo perspektive, marveč se bojijo, da jih bo ta kolos potegnil s seboj v propad.

Ukinitve skupščine kot najvišjega organa je tudi pravno nevzdržna stvar. Po zakonu o podjetjih je namreč za družbo z omejeno odgovornostjo, kar Žaga Soteska je, skupščina zakoniti organ, upravni odbor pa možen organ. V soteskem primeru, ki menda velja kar za celoten Novoles, pa je upravni odbor izključni organ upravljanja. Ker je upravni odbor sprejemal vse sklepe, je vsaj v primeru tistih, ki bi jih morala sprejeti skupščina, prekoračil svoje pristojnosti in so tako ti sklepi nični.

Seveda so takrat pred dvema letoma skupščine v Novolesovih podjetjih ukinili načrtno in s povsem jasnim namenom. V skupščinah namreč Novoles kot lastnik ni mogel imeti dvotretjinske večine, ki je potrebna

za spremembo statuta in za sprejem drugih pomembnih odločitev, v upravnih odborih pa je razmerje 2:1 za krovno podjetje. Tako so lahko izpeljali stvari, s katerimi se posamezna podjetja niso strinjala in ki jih sicer ob delujočih skupščinah ne bi mogli. "Lani pa so nam vzeli še finance, komercialno, nabavo, direktorjem družb povsem okrnili pooblastila; družbe so tako le še obrati, gola proizvodnja, ne pa več podjetja," pravijo v Soteski. "Smo popolnoma nesamostojni in brez motivov! Niti toliko ne moremo

razpolagati s svojim denarjem, da bi si kupili opeko za popravilo strehe." Njihov cilj je zato najprej ponovno vzpostaviti skupščino kot zakoniti in legitimni organ podjetja. "Skupščina naj potem najprej razpravlja o spremembah statuta, s katerimi je bila pred dvema letoma ukinjena, in jih naj spremeni, dopolni ali sprejme. Prav tako naj skupščina odloča o tem, ali naj bo Žaga Soteska samostojno podjetje ali ne, ali se bo povezovala z Novolesom in kako," pravijo v Soteski. Vsekakor pa hočejo z Novolesom čiste račune in hočejo vedeti, koliko obveznosti odpade na Žago po prisilni poravnavi. "Vse to pa hočemo doseči po zakoniti poti in z zakonitimi sredstvi!" poudarjajo v Soteski.

V reševanje tega zagatnega stanja se je vključil tudi pravobranilec; ki naj bi še ta mesec sklical skupščino Žage Soteska, ki bo lahko veljavno odločala.

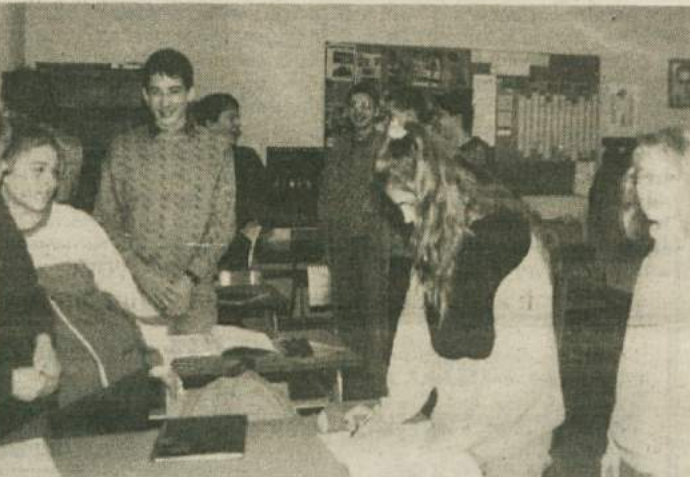
A. BARTELI

Sindikalna pravna pomoč

Zasebniki vse bolj kršijo delavske pravice - Največ dela z ugotavljanjem presežnih delavcev

NOVO MESTO - Pravnica, ki na območni organizaciji Zveze svobodnih sindikatov za Dolenjsko nudi pravno pomoč, je v 11 mesecih lanskega leta napisala 60 predlogov za sodišče, 167 ugovorov, 25-krat je zastopala člane pred sodiščem in dala 754 nasvetov v zvezi z uveljavljanjem pravic delavcev, članov teh sindikatov. Poleg tega je zastopala v stečaju 267 delavcev Novolesovih Novih ambientov in 9 delavcev Razvojnoraziskovalnega centra, v prisilni poravnavi pa še 292 delavcev novomeške Tovarne obutve. "Velika večina dela je vezana na ugotavljanje presežnih delavcev, vse več ga je iz zasebnih podjetij, kjer prihaja do grobih kršitev pravic delavcev," pravi Vanja Vizjak, ki na sindikatih nudi pravno pomoč. V sindikatih so prepričani, da bi bilo ob malo večji človečnosti, strpnosti in strokovnosti poslovojestev in strokovnih služb precej manj dela na tem

področju. Velika večina zadev je rešen v korist članov sindikata, za kar gre nedvomno zasluga tudi Vizjakovi, ki to delo opravlja.

POUK V KLETI - Pouk v kletnih učilnicah stare šmihelske šole poteka pri stalni umetni svetlobi. Na sliki: učenci med odmorom v eni takih učilnic. (Foto: A. B.)

IZ NOVOMEŠKE PORODNIŠNICE

V času od 30.12.1993 do 5.1.1994 so v porodnišnici rodile: Marija Zupančič iz Podturna - Anžeta, Bernarda Starašinič iz Črnomlja - Polono, Damjana Vene iz Dul - Kajo, Mihaela Ivanež iz Kočevja - Mateja, Lilijana Cimermančič iz Stopič - Mateja, Bojana Mikec s Hrba - Špelo, Franciška Franko iz Zameškega - Gregorja, Marija Avguštin iz Gorenje vasi - Anjo, Alenka Lakner iz Bistrice pri Črnomlju - Antona, Martina Rodič z Račjega sela - Matiča, Irena Gole iz Podboršta - Emanuela, Judita Bradač iz Straže - Tino, Nataša Špelic iz Tribuč - Katjo, Mojca Simčič iz Breznika - Anjo, Lidija Sturm iz Metlike - deklco, Svetlana Zuko iz Zagreba - dečka.

Iz Novega mesta: Jožica Kravcar iz Ulice Slavka Gruma - Anamarijo, Milka Venta iz Ulice Marjana Kozine 62 - Urško, Zdenka Udovič s Poti na Gorjance 26 - Marka, Veronika Kralj iz Potočne vasi - dečka, Klara Buhnič iz Ulice Slavka Gruma 38 - deklco.

Čestitam!

UKRADENO KATRO NAŠLI V SOTESKI

NOVO MESTO - V noči na 5. januar je neznanec na parkirnem prostoru v Ulici Slavka Gruma v Novem mestu ukradel katro in se z njo odpeljal. Lastnika R. H. iz Novega mesta je oškodoval za 300.000 tolarjev. Policisti so avto našli 5. januarja v Soteski.

PRI SRAKI DOBILA SRNO - Veliko srečo je imela Andreja Kosič, ki je bila v lovskem kotičku pri radiu Sraka izrežbana in za nagrado dobila pravkar uplenjeno dobrih 16 kg težko srno. Nagradno uganko je radijskim poslušalcem zastavil gozdar Martin Bele; prišlo je 89 pravih odgovorov, žreb pa je izbral Andrejo iz Kočevja, ki se je v nedeljo s svojim očetom pripeljala po nagrado, izročil pa jo je kar vođa oddaje Bojan Avbar. (Foto: J. Pavlin)

ZA ČLANE SINDIKATA CENEJŠE MESO

NOVO MESTO - Delikatasa v Jerebovi ulici 20 v Novem mestu nudi članom svobodnih sindikatov (z izkaznico) in sindikalnim organizacijam teh sindikatov 10 odst. nižje cene v redni prodaji za nakup mesnih izdelkov, pri večjih nakupih pa tudi možnost plačila na dva ali tri obroke. Če se odločite za nakup, vam blago pripeljejo na dom, prav tako pripeljejo na dom v Novem mestu in okolici narezek. Poleg mesnih izdelkov je moč v tej delikatasi dobiti še sveže piščančje meso ter goveje in svinjsko meso v večjih količinah.

POL ČLANARINE ZA POMOČ ČLANOM

NOVO MESTO - Ob koncu lanskega leta je bilo v območni organizaciji Zveze svobodnih sindikatov za Dolenjsko (občini Novo mesto in Trebnje) dobrih 19.500 članov. Do začetka lanskega decembra je območna organizacija dobila skupaj 18 milijonov tolarjev članarine, in sicer od članov v novomeški občini 15,5 milijona in od članov v trebanjski občini 2,5 milijona tolarjev. Polovico članarine iz novomeške občine so izločili v sklad za pomoč članom. Medtem ko novomeška sindikalna pisarna lahko pokriva vse stroške, jih taka pisarna v Trebnjem ne more, vendar je območna organizacija kljub temu leto zaključila pozitivno.

Novomeška poslanska pisarna

Telefonske številke in čas poslančeve dosegljivosti

NOVO MESTO - Izvoljeni poslanci morajo upoštevati predvsem želje svojih volilcev. Pri vsem tem si morajo pomagati s svojim poklicnim znanjem in izkušnjami, pričakovati pa morajo tudi kritične besede, saj bo malo takšnih, ki bi se pri njih oglašili zaradi pohval. Za takšne stike med poslanci in volilci zakon določa organiziranje poslanskih pisarn.

Za šesto volilno enoto in tretji volilni okraj občine Novo mesto je sedež takšne poslanske pisarne v skupščini občine Novo mesto na Novem trgu 6, v sobi 96. Volilci si lahko izberejo poslance, ki so bili v teh volilnih okrajih izvoljeni v Državni zbor Republike Slovenije: dr. Vido

● Dr. Vida Čadonič-Špelic, SKD, vsak dan med 9. in 12. uro; Rafael Kužnik, SNS, vsak ponedeljek od 8. do 10. ure in vsak petek med 12. in 14. uro; Tone Anderlič, LDS, vsak drugi ponedeljek od 15. do 17. ure.

Čadonič-Špelic iz SKD, Rafaela Kužnika iz SNS in Toneta Anderliča iz LDS. Oseba s katero se lahko dogovori za sestanek s poslancem, je Robert Judež, in sicer na tel. 323-332 ali 321-040, int. 296, vsak dan med 9. in 12. uro.

PROSIM ZA POJASNILO

V zvezi s člankom "Kabelsko omrežje še ne brez težav" v prejšnjem Dolenjskem listu prosim za pojasnilo, kdo si lahko dovoli spreminjati kanale med oddajanjem brez predhodnega obvestila. Gledaš televizijo in postaja kar na lepem izgine in se pojavi druga. Potem pa išči SLO 1, SLO 2, HTV 1, HTV 2 itd., itd! Smo med prvimi naročniki KaTV, za vzdrževanje redno plačujemo, dovolila sem priključek tudi za sosednjo stavbo, ker lastnik tega ni dovolil. Kdo je lastnik oz. upravljalec in na koga se človek lahko obrne po pomoč?

NADA JAKOVLEVIČ

Ena gospa je rekla, da se bo tudi pridružila novomeškim klošarjem, saj je slišala, da so dva prvoborca iz tega združenja na državne stroške poslali na okrevanje v zdravilišče.

DEŽURNE TRGOVINE

V soboto, 15. januarja, bodo odprte naslednje prodajalne živit:

- Novo mesto: od 7. do 19. ure: PC, Ločna od 8. do 19. ure: trgovina Gros, Ragovska 17 od 7. do 18. ure: trgovina Darja, Ljubljanska 27 od 7. do 20. ure: market Saša, K Roku 33 od 7. do 19.30: trgovina Čuček, Ul. Slavka Gruma od 7.30 do 13. ure: trgovina Brin, Trdnova ulica od 7. do 19.30: trgovina Vita - mlečni diskont, Šmihel od 7. do 14.30: mini market Maja, Bučna vas od 7. do 19. ure: trgovina Cekar v BTC, Bučna vas od 7. do 20. ure: samopostrežba Azalea, Brusnice od 7.30 do 14. ure: mini market Pri kostanju, Prečna od 8. do 16. ure: mini market Pero, Stopiče od 8. do 20. ure: Perko, market v Sentpetru od 8. do 18. ure: Urška, Uršna sela
- Šentjamej: od 7. do 17. ure: Dolenjka, Market
- Dolenjske Toplice: od 7. do 17. ure: Mercator, Rog
- Žužemberk: od 7. do 17. ure: Mercator-KZ Krka, Samopostrežba
- Straža: od 7. do 17. ure: Dolenjka, Market

V nedeljo, 16. januarja, bodo odprte naslednje prodajalne živit:

- Novo mesto: od 8. do 11. ure: Mercator-KZ Krka, Prodajalna, Glavni trg od 8. do 11. ure: trgovina Gros, Ragovska 17 od 7. do 12. ure: trgovina Darja, Ljubljanska 27 od 8. do 13. ure: market Saša, K Roku 33 od 7. do 19.30: trgovina Čuček, Ul. Slavka Gruma od 8.30 do 13. ure: trgovina Brin, Trdnova ulica od 7. do 19.30: trgovina Vita - mlečni diskont, Šmihel od 8. do 11. ure: mini market Maja, Bučna vas od 8. do 12. ure: trgovina Cekar v BTC, Bučna vas od 8. do 12. ure: samopostrežba Azalea, Brusnice od 7.30 do 11. ure: mini market Pri kostanju, Prečna od 8. do 12. ure: mini market Pero, Stopiče od 8. do 12. ure: Perko, market v Sentpetru od 8. do 12. ure: Urška, Uršna sela

● Riba smrdi pri glavi, človek pa pri repu. (Brač)

Kritične razmere v šmihelski šoli

V novomeški OŠ Šmihel poteka pouk na štirih lokacijah in tudi v povsem neprimernih prostorih - Rešitev le hkratna gradnja OŠ Drska in adaptacija šmihelske šole

NOVO MESTO - Šmihelska osnovna šola, ki danes spada med novomeške osemletke, je ena najstarejših šol v občini. Delovati je začela leta 1864 kot enorazredna v hiši, v kateri je stanoval šmihelski cerkovník, v šolskem letu 1886/87 so šolanje dekle prevzele šolske sestre v novem samostanu, pred stotimi leti se je deška šola preselila v novo šolsko poslopje, se pravi v prtilične prostore starega dela sedanje šole. Tako je šolsko poslopje, ki mu danes rečejo matična šola, eno najstarejših šolskih poslopij v občini, v katerih še vedno poteka šolski pouk. In, žal, tudi eno najslabših, najbolj neustreznih, in to ne samo v novomeški občini, ampak v Sloveniji sploh.

Razmere, v katerih danes poteka pouk v tej novomeški osnovni šoli, bi lahko brez pretiravanja označili kot kritične in alarmantne. Skoraj 1.000 učencev v 38 oddelkih se stiska v vseh mogočih in nemogočih prostorih in luknjah v starem šolskem poslopiju, njegovem prizidku, v nekdanjem samostanu šolskih sester de Notre Dame, v podružnični šoli v Birčni vasi, kjer bodo morali, kot kaže, v naslednjem šolskem letu tudi sedanjo spalnico učiteljskega stanovanja spreminiti v šolski razred; 6 oddelkov gostuje v šmihelskem internatu oz. v domu za učence, kot se mu sedaj reče, v katerem med drugim deluje tudi begunska šola, v njem živijo begunci in srednješolski dijaki. Ker v nobeni od "telovadnic" v nekdanjem samostanu ne morejo izvajati iger z žogo, imajo za interesne dejavnosti v najemu telovadnico v sosednji posebni osnovni šoli, na razredni stopnji pa imajo pouk telesne vzgoje kar v razredih; učilnico za gospodinjstvo pouk so morali vzeti v najem v bližnjem srednješolskem centru.

"Nimamo seveda ne ustreznih kabinetov ne primerne kuhinje, garderob, knjižnice, telovadnice, zunanjih igrišč in še marsičesa drugega, kar danes velja kot običajen šolski stan-

dard," pravi ravnateljica šmihelske osnovne šole Meta Gašperšič. Med 74 zaposlenimi je 54 učiteljev, zaradi že tako deficitarnih učiteljskih profilov in zaradi porodniških (pretežno mlad ženski kolektiv) pa imajo ob vsem tem še kadrovske težave. "Glede na velikost šole in število učencev smo gotovo med najbolj kritičnimi šolami v Sloveniji!" trdi ravnateljica. Ker se že dalj časa pripravljajo na gradnjo nove novomeške osnovne

Meta Gašperšič

A. BARTELI

NEZNANCI - Vranovičani, ki od ponedeljka preteklega tedna znova zapirajo dohod do bližnjega občinskega odlagališča komunalnih odpadkov, se imajo kar natančno preštete. Dobro vedo, da je 84 polnoletnih krajanov. Pri tolikšnem številu si ni težko zapomniti vseh imen, zlasti še, če živijo skupaj že desetletja. A kako so bili začudeni, ko so v Slovenju prebrali anketo, v kateri so po trditvah avtorja ankete dajali izjave njihovi. Ljudi z imeni, objavljenimi v časopisu, pa na Vranovičih sploh ni. Ker Vranovičani zatrjujejo, da se ne bodo odzivali na nikakršne pozive, še najmanj pa sodišča, bodo lahko poklicali tiste, ki so bili omenjeni v časopisu. Bodo lahko vsaj dognali, ali zares obstajajo ali ne.

ZAPIRANJE - Črnomaljska občina je v znamenju zapiranja. Zapiranje se duri nekaterih tovarn, na zapiranje se pripravljata rudnik, zaprtje se odlagališče komunalnih odpadkov, za javnost: so po novem seje črnomaljske vlade zaprte. Samo še čakamo, da bodo Črnomaljski začeli sklepali stave o tem, kaj ali kdo bo naslednji, ki bo zaprt.

FOLKLORA - Člani folklornih skupin v črnomaljski občini tarnajo, kako težko se prebijajo, ker ni dovolj denarja za obleko, obutev, instrumente. Očitno pa jim še vedno ne gre tako slabo kot metliškim folkloristom, ki bi, če ne bi bilo naše ljube vojske, najbrž plesali kar bosu. Na sicer zelo odmevnem nastopu konec lanskega leta v ljubljanskem Domu španskih borcev so namreč nekateri Metličani plesali kar v čevljih teritorialne obrambe. No, morda pa ne gre za revščino, temveč za nov "element" folklorne, ali pa so Metličani vzeli preveč zares tisto, da morajo biti ob meji vedno v pripravljenosti.

Sprehod po Metliki

V KRVI SLEHERNEGA METLIČANA je želja po pustnem norenu in veseljačenju, pa je pričakovati tudi letos veliko našemljencev. Kar nekaj gostilničarjev se vneto pripravljajo na pustne pleske, po tradiciji pa bodo za razpoloženje po ulicah poskrbeli otroci iz osnovne šole in vrta. Po sprevidu, ki bo krenil s Trga svobode, bodo rajali na Galetovem platuju, podzemeljski osnovnošolci pa bodo imeli pustni ples v avli šole. V HOTELU SO SE ZBRALI ČLANI METLIŠKE folklorne skupine "Ivan Navratil". Tja so prišli po rednem letnem občnem zboru, da bi si ogledali videokaseto z nastopa v Domu španskih borcev. Zadovoljni z lanskoletnimi uspehi, so nazdravili drug drugemu, ni pa manjkalo tudi besed o bodočnosti, brez katere ne more obstajati še tako dobra amaterska skupina. Slišati je bilo vnesene besede, kako bo letos v Cankarjevem domu v Ljubljani, kjer bodo navratilovci poskrbeli za izbruh nepopisnega navdušenja gledalstva.

TRJE DOGODKI SO V SREDIŠČU ZANIMANJA METLIČANOV: skrivnostna namigovanja na SAO krajini Bela krajina, številni kupci iz bližnje Hrvaške ter napovedani prihodi Zmaga Jelinčiča ob koncu meseca januarja. Jelinčičev obisk v Metliki ljudje povezujejo s pisanjem o diskriminaciji Slovencev v metliški občini. O tem se je razpisal novinar revije Prijatelj, kar je dvignilo veliko prahu in nasprotujočih si mnenj.

Trebanjske iveri

TABU? - Odstop predsednice občinske organizacije Rdečega križa Pavlina Hrovat je za marsikoga domala tabu. Nihče noče pogrevati vzrokov za njen predčasni odhod iz neplačane funkcije, ki jo je marljivo in častno opravljala. Sicer bi Hrovatovi mandat predsednice prav kmalu potekel, a vseeno poznavalci razmer v trebanjski politiki menijo, da gre za političen protest. Imajo prav vrabci na strelah, ki čvčkajo, da je Pavlina na odšla, ker se ni strinjala s postopki za zaprtje begunskega centra na Čatežu, ki ga je vodila od samega začetka?

ZAPOZNELOST - Če bi bilo v trebanjski občini in v ostali Sloveniji še več takih strokovnjakov in navdušencev hkrati, kot je dr. Marko Marin, bi gotovo manj objektov naše kulturne dediščine, nezadržno propadalo. Toliko v pojasnilo, da avtorja te rubrike iskreno veseli prizadevanje dr. Marina, da bi oživil mirenški grad. Morebiti bi bilo to mogoče doseči tudi z javnimi deli, da mu poleg ne bi bilo treba tako presneto paziti, da ne bi zamujal muhavim uradnikom pravočasno pisariti poročil. Zaradi prevage ocene o domnevni zamudi oz. celo o ignoriranju oblasti se mora zdaj kar nekaj prehitritih in preostrih piscev posipati s pepelom. Mea culpa!

SAMAJAMA - Te besede ne poznajo Japonci, zveni pa zelo domače številnim smrtnikom, ki se v teh dneh, ko se menjuje zimsko-spomladansko vreme, prevažajo po slovenskih cestah. In zakaj bi potemtakem bili izjema tudi tako pomembni odseki, kot je tisti v bližini Velikega Gabra ali pri Mirni itd.?

IZ NAŠIH OBČIN

Obetavnější časi za Belt-livar?

Belt-livar je izgubil le enega Beltovega kupca, na novo pa jih je pridobil dvajset - Največ pozornosti organizaciji dela in povečanju produktivnosti

ČRNOMELJ - Lanskega 1. marca je pričelo z delom novo črnomaljsko podjetje Belt-livar, ki je osnovna sredstva najelo od Belta, sicer pa je njegov lastnik, tako kot tudi lastnik Belta, Sklad za razvoj Republike Slovenije. Novo podjetje je na novo zaposlilo 365 delavcev, ki so prej delali v Beltu. Tudi proizvodni program novega podjetja je povsem identičen Beltovemu.

Torej v Beltu-livarju nadaljujejo z livarskim programom za avtomobilsko in strojno industrijo. Kar dve tretjini izdelkov izvozijo, predvsem v Nemčijo, Avstrijo, Italijo in Francijo, ostalo pa prodajo domačim kupcem, od katerih so največji Cimos, Tam in Vozila Gorica. Vse te kupce je imel že prej Belt. Belt-livar je izgubil le enega, na novo pa jih je dobil dvajset. Po besedah direktorja Miroslava Rožmana lahko na te kupce računajo tudi v prihodnje.

Belt-livar se je lansko leto srečeval s težavami, saj do decembra ni pokrival amortizacije. Za december pa po Rožmanovih besedah kaže, da je posloval s "pozitivno ničlo" in da bo vsaj tako, če ne bolje, tudi v letošnjem letu. Predvsem je zanje pomembno, da z dobro organizacijo še povečajo produktivnost. Glede na

vrednost in tonažo izdelkov naredijo v Beltu-livarju približno 40 odst. tistega, kar je bilo narejenega v Beltu pred leti, ko je bilo skoraj tisoč delavcev več kot danes v novem podjetju. "Vendar se, kar se produktivnosti tiče, pri nas borimo, da bi znali delati tako kot v Iskri ali Beti. Da bi se torej s produktivnostjo približali Evropi. S proizvodnimi zmogljivostmi, ki so v tovarni na voljo, in tolikšnim številom zaposlenih, kot jih imamo sedaj, bi lahko produktivnost glede na sedanjo povečali za 60 odst.," načrtuje Rožman ter hkrati upa, da bodo tudi pri ekoloških ukrepih to-

liko uspešni, da ne bo prišlo do pritiska za zapiranje tovarne. Kajti s tolikšnim številom zaposlenih, kot jih

● Nekaj sto delavcev Belta se je zaposlilo v Beltu-livarju, nekateri so si drugo zaposlitev našli sami, nekaj se jih je z odpravninami vrnilo na Hrvaško, nekaj jih je pristalo na zavodu za zaposlovanje. Za tiste, ki jim po zakonu ne morejo prekiniti delovnega razmerja, torej za invalide in sindikalne zaupnike, pa pripravljajo v Beltovih prostorih invalidske delavnice, v katerih bo lesna in kovinska proizvodnja.

ima sedaj, in s še boljše organizacijo dela, bo po njegovem mnenju Belt-livar lahko delal naprej.
M. BEZEK-JAKŠE

ZAHVALA ZA POMOČ - Direktor metliškega zdravstvenega doma dr. Blaž Mlačak se zahvaljuje za pomoč v zdravstvu Matiji Rusu (na levi), ki je poudaril, da brez pomoči sponzorjev v zdravstvu ne bodo prišli daleč. Hkrati je apeliral na ostale obrtnike, naj dajo več na zdravstvo. Na skrajni levi sedi dr. Plesničar, na desni pa dr. Kambič. (Foto: M.B.-J.)

PREDAVANJE O RAKU

ADLEŠIČI - Kmetijska svetovalna služba in Rdeči križ iz Črnomlja organizirata v petek, 14. januarja, ob 18. uri v prostorih nad zadržno trgovino v Adlešičih predavanje o preprečevanju in zgodnjem odkrivanju raka. Predavala bo višja medicinska sestra Minka Dichlberger iz črnomaljskega zdravstvenega doma. Obvestite se med seboj in vabljeni!

PODPIS DOGOVORA O SODELOVANJU

ČRNOMELJ - V četrtek, 13. januarja, bo ob 18,30 v sejni sobi skupščine občine Črnomelj slovesen podpis dogovora o sodelovanju med tukajšnjim občinskim zborom narodnih demokratov in občinskim odborom slovenskih krščanskih demokratov. Podpisu bodo prisostvovali tudi glavni tajnik SKD Edvard Stanič, organizacijski tajnik SKD Branko Nimac, predsednik krila narodnih demokratov dr. Andrej Umek in predsednik sveta za strategijo pri SKD dr. Rajko Pirnat. Gostje bodo odgovarjali tudi na vprašanja, ki zanimajo občane, zato pridite v čim večjem številu.

Zdravstvo boleha brez sponzorjev

Predstavniki metliškega zdravstvenega doma so se zahvalili darovalcem, ki so prispevali za nakup dragih aparatov - Humane akcije naj bi bile tudi v prihodnje

METLIKA - Tukajšnji zdravstveni dom je pripravil pretekli teden sprejem za sponzorje in darovalce, ki so v zadnjem letu ali dveh prispevali denar za nakup dragih medicinskih instrumentov za metliško zdravstvo. Gre predvsem za nakup ultrazvočnih aparatov, predvsem za diagnostiko, boleznih prebavil in ožilja ter ginekoloških bolezni.

Kot je v zahvali povedal direktor zdravstvenega doma dr. Blaž Mlačak, brez te pomoči marsikateri aparat v Metliki ne bi bilo. Z denarjem, ki

je zagotovljen za redno dejavnost, namreč poslujejo na robu rentabilnosti. Če v Metliki ne bi imeli instrumentov, katerih nakup so omogočili sponzorji, bi marsikateri bolnik moral poiskati pomoč v Novem mestu ali celo v ljubljanskem Kliničnem centru.

Dr. Mlačak je dejal, da bodo z akcijami sponzoriranja nakupa dragih medicinskih instrumentov sicer nadaljevali, saj bodo le tako lahko sledili tehnološkemu napredku zdravstva v svetu, vprašanje pa je, če bo uspehe, kakršni so bili v zadnjih dveh letih, moč ponoviti. Ob tem se je za pomoč zahvalil podjetjem Beti, Komet, Kolpa, kmetijskim zadrugi Metlika, belokranjskim rojakom iz Kanade, skupščini občine Metlika ter obrtnikom. Med slednjimi je še posebej

izstopal Matija Rus, lastnik podjetja konfekcija Maja. Za nakup medicinskih instrumentov in sponzoriranje strokovnih srečanj zdravnikov je v dveh letih namenil več kot 30.000 DEM. Sicer pa sta se sprejema udeležila tudi metliški rojak in častni občan akademik dr. Vinko Kambič, ki je že s svojo prisotnostjo dal podporo za nadaljevanje takšnih humanih akcij v zdravstvu, ter prof. dr. Stojan Plesničar, dolgoletni predstojnik Onkološkega inštituta.
M. BEZEK-JAKŠE

ZAHVALA ZA SPONZORIRANJE

ČRNOMELJ - Zavod za izobraževanje in kulturo se je v prejšnji številki Dolenjskega lista pozabil zahvaliti še naslednjim sponzorjem: ZKO, obrtni zbornici, trgovini Belokranjka, Dolenjki, pekarni, Novoteksu Konfekciji Vinica ter Iskri Semič.

Pomoč že za golo preživetje

Novi (začasni) predsednik občinske organizacije RK je Dušan Mežnaršič - Italijanska pomoč beguncem

TREBNJE - Ker je dolgoletna prizadevna predsednica občinske organizacije Rdečega križa v Trebnjem, Pavlina Hrovat, odstopila, so pri Rdečem križu ob novem letu poiskali človeka za to nevhaležno in neplačano mesto med občinskimi uslužbenci. Pregovorili so Dušana Mežnaršiča, referenta za obrt. Mežnaršič pravi, da se počuti le kot nekakšen vršilec dolžnosti predsednika OO RK, se pravi, da naj bi bil na čelu Rdečega križa le do volitev februarja letos.

Navkljub tej začasnosti funkcije pa bi ta utegnila prerasti časovne okvire, saj vsak, kdor pozna Dušana Mežnaršiča, ve, da je dobričina in skoraj ne zna reči ne, zlasti če vidi, da so ljudje v stiski in resnično potrebni pomoči. Na tak razplet morda kaže tudi temeljitost, s kakršno se je lotil nove funkcije. Okoli novega leta je bil med tistimi, ki so obiskovali občane, starejše od 75 let.

"Vsi ti starostniki so bili zelo veseli naših obiskov, pa ne samo zavoljo skromnega darila, marveč zaradi tople besede, pogovora. Ti ljudje so osamljeni, pogrešajo obiskov. Ženske prevladujejo med starostniki in ni bilo nič nenavadnega, če so celo pri 86 letih kidale sneg. Morda bi pri teh obiskih lažje svoje odigrala Karitas. S trebanjskim župnikom sem se že pogovarjal, kako bi sodelovali s Karitatom, da bi uskladili naše človekoljubne akcije za pomoč ljudem v socialni stiski in jih ne bi podvajali, kot se žal dogaja zdaj. Menim, da bi pri RK morali dati več poudarka usposabljanju aktivistov RK, da bi ljudi seznanjali s tem, kaj je sploh Rdeči križ, kaj Ženevska konvencija itd. Zdi

se mi, da so naši podmladki RK na šolah precej zaspali, zato jih bo treba predramiti. Naposled upam, da bodo ljudje v naši občini ne glede na more-

● V soboto je delegacija iz pobratene italijanske občine Guastalla pripeljala v Trebnje okrog 600 kg tekstila in življenjskih potrebščin, predvsem za 60 beguncev iz BiH, ki so pri nekaterih družinah že okrog 20 mesecev, a dobijo bolj malo pomoči, tudi od Rdečega križa ne. Teh beguncev je okrog 60, pretežno so ženske in otroci (teh je okrog 30). Z Italijani so Trebanjci obiskali dve družini z begunci: eno v Trebnjem in drugo na Puščavi.

bitne reorganizacije lokalne samouprave in razvoj podjetništva še vedno našli čas in smisel za krvodajalstvo in da bomo torej ostali pri okrog 1000 krvodajalcih letno," je povedal Mežnaršič.
P. PERC

DVORNIK IN ŠPELIČEVA V BELI KRAJINI

METLIKA, ČRNOMELJ - V petek, 14. januarja, bosta na obisku v belokranjskih občinah državni sekretar za ceste Marjan Dvornik in poslanca v državnem zboru dr. Vida Čadonič-Špelič. Pogovarjala se bosta s predstavnikoma občinskih oblasti v Metliki in Črnomlju. Ob 18,30 pa bosta imela v gasilskem domu v Dobljčah s tamkajšnjimi krajanji pogovor o cestnih in drugih problemih. Vabljeni!

Nova ali stara delovna mesta?

V zadnjih dveh letih za 48 milijonov tolarjev posojil drobnemu gospodarstvu

Letos pomoč starejšim in Romom

Javna dela v socialni

METLIKA - Na področju socialne bodo letos v metliški občini že tretje leto opravljali javna dela. Tokrat se bo dosedanjemu programu pomoči starejšim in invalidnim osebam na domu pridružil še program za kvalitetnejše življenje Romov, v katerem bodo sodelovali predvsem Romi iz posameznih naselij. Na Centru za socialno delo, ki je nosilec teh javnih del, so predlagali tudi učno pomoč otrokom iz socialno ogroženih družin, a program ni bil sprejet, čeprav bi ga potrebovali.

Sicer pa Centru za socialno delo menijo, da so bila dosedanja javna dela na področju socialne uspešna. Lani sta tako dve delavki pomagali na domu devetim starejšim in invalidnim osebam ter eni samohranilki. To so bili ljudje, ki živijo sami in ki v bližini nimajo svojeve, v pretežni meri pa so bili iz Metlike, saj je na vasi kar dobro razvita sosedska pomoč. Delavki sta pomagali predvsem pri težjih opravilih. Nekaterim sta priskočili na pomoč vsak dan, drugim le občasno. Seveda v mestu ni problem le starost in onemoglost, ampak tudi osamljenost. Kar pa je najpomembnejše: z dobro opravljenim delom niso bili zadovoljni le v Centru za socialno delo, temveč predvsem občani, ki ne želijo, da bi s takšno pomočjo prenehali.
M.B.-J.

ČRNOMELJ - Tukajšnji izvršni svet je v zadnjih dveh letih razpisal za pospeševanje drobnega gospodarstva štiri natečaje za posojila v skupni nominalni vrednosti 48 milijonov tolarjev. Za 25 milijonov posojil je bilo uresničeni preko Ljubljanske banke Črnomelj, ostalo pa preko Ljudske banke Celje. Krediti, ki so jih dobili obrtniki in podjetniki, še ne dajejo vseh tistih učinkov, ki so jih investitorji zastavili v svojih programih, zlasti še, ker vse naložbe še niso končane. Prav tako gre počasneje, kot so načrtovali, pri odpiranju novih delovnih mest.

Porabo posojil, ki jih je odobril izvršni svet, so obravnavali na svoji seji tudi delegati občinske skupščine. Ob tem so želeli tudi potrditev ali zanihanje trditve, ki so jim prišle na uho. Tako je enega od delegatov zanimalo, kakšen je nadzor nad porabo posojil in kakšne so kazni za tiste, ki denarja niso porabili namensko, saj je slišati, da so nekateri posojila pretopili v trdno valuto. Z izvršnega sveta je dobil pojasnilo, da upravičenci črpajo posojila preko banke s predračuni, menijo pa, da so ti predračuni verodostojni.

Drugi delegat, ki je sicer pohvalil takšno posojilno politiko do drobnega gospodarstva in upa, da bodo z njo v črnomaljski občini nadaljevali, pa je opozoril na drugo nepravilnost, o kateri je slišal. Nekateri kreditotjemalci menda odpustijo delavce, preden dobijo posojilo, ko pa že imajo kredit v svojih rokah, delavce znova zaposlijo. Tako po njegovem ni odprto nobeno novo delovno mesto. Če je res tako ali ne, od odgovornih občinskih mož ni dobil odgovora.
M.B.-J.

O VLAGANJU CERTIFIKATOV

ČRNOMELJ - Belokranjski gospodarski forum bo pripravil v torek, 18. januarja, ob 18. uri v sejni sobi tukajšnje občinske skupščine razgovor z direktorjem agencije za sanacijo bank RS Jankom Deželakom. Beseda bo tekla predvsem o čim smotnejšem vlaganju lastninskih certifikatov. Vabljeni vsi, ki vas ta tema zanima.

VOZIL JE PREHITRO

TRNJE - 7. januarja ob štirih popoldne je 40-letni Ivan Oven iz Vrbovega pri Šentlovcu vozil osebnim avto od Velike proti Mali Loki. V Trnju je vozil prehitro, zato ga je zaneslo na levo v trenutku, ko mu je nasproti z osebnim avtom pripeljal 38-letni Milan Novak iz Senožet. Kljub temu da je bil Novak umikala, sta trčila. Hudo ranjenega Ovna so odpeljali v novomeško bolnišnico. Škode je približno za 150.000 tolarjev.

● Tudi norost ima rok trajanja in mora nekoč miniti. (Balašević)

Voda postaja prava dragocenost

Trebanjska Komunala naj bi letos zaposlila 10 delavcev pri urejanju varovalnih pasov vodotokov, ribiči pa osmerico pri čiščenju brežin Temenice in ribnika Blato

TREBNJE - Trebanjci imajo z javnimi deli kar dobre izkušnje, saj so nekaj delavcev, ki so se pri javnih delih najbolj izkazali, zaposlili celo za nedoločen čas. Pri javnih delih za urejanje varovalnih pasov vodnih virov, čiščenje naselij in sanacijo črnih odlagališč namerava Komunala letos od začetka marca do konca leta zaposliti 10 delavcev.

Navkljub temu da okolico vodnih virov nenehno urejajo, načrtujejo letos še urejevalna dela pri objektih vodooskrbe Šentpavel, Temenica (Radanja vas), Dušica, Bačji potok in Trebnelno. Pri slednjem vodovodu bo največ dela. To naložbo za zajetje novih vodnih virov bo težko kakovostno zaključiti, ker se nahajajo zajetja na vzdratem območju in bo potrebno počakati na poletne mesece. Manjša urejevalna dela bodo letos potrebna še pri okolici čistilne naprave Medvedjek, pri okolici vodohranov Velika Loka, Pekel, Vrhtrebnje, Sela pri Šumberku, Beli Grič ter pri okolici črpalnic na Grmadi, v Šahovcu, Dečji vasi, Luži in Podšumberku. Desetero delavcev naj bi Komunala pri javnih delih zaposlila še z urejanjem večjih naselij v občini in z

odstranjevanjem črnih odlagališč odpadkov, saj komunalci ugotavljajo,

● Ribiška družina Novo mesto - odbor Trebnje pa namerava v zgodnjih spomladanskih mesecih zaposliti 3 delavce, da bi uredili ribnik Blato. Ribiči menijo, da bi lahko s postopnim vlaganjem in manjšimi preureditvami okolice ta ribnik postal zanimiva izletniška točka. Že v začetku tega leta nameravajo v bifeju Kavšek, na Račjem Selu 25 odpreti mesto za prodajo enodnevnih turističnih ribolovnih dovolilnic. Trecej večji zalogaj pa predstavlja za ribiče ureditev zanemarjenih brežin reke Temenice od Šentlovcena do Dolenjih Ponikev. Tudi s pomočjo petih delavcev, zaposlenih prek javnih del, naj bi bili kos temu čiščenju.

da ima skoraj vsaka vas svoje smetišče. Komunala je ta svoj program ovrednotila na 7,3 milijona tolarjev.
P. P.

MLADO VINO POŠLO PRED NOVIM LETOM

METLIKA - Vseh 230 hektolitriv mladega vina lanskega letnika iz metliške vinske kleti, ki je bilo tokrat prvič portugalka, je uspelo kleti prodati do novega leta. Z vinom so bili toliko bolj zadovoljni tudi zato, ker je prejele precej pohval, kar ne čudi, saj je portugalka ena najboljših sort za mlado vino. Pred novim letom so v kleti napolnili tudi vseh 7.000 buteljki šardoneja lanskega letnika ter pripravili za stekleničenje ostalo belo vino lanskega letnika, medtem ko rdeče pripravljajo sedaj. Sicer pa imajo napredaj še precej metliške črnote letnika 92 in jo bodo najbrž prodajali še vse letošnje leto. S prodajo belih vin predlanskega letnika pa gredo proti koncu.

Sedež okraja v Ribnici, ne Kočevju?

Mnenje predsednika ObS Ribnica Franceta Miheliča

RIBNICA - Predsednik občinske skupščine Ribnica Franceta Miheliča smo vprašali, kaj je resničnega na govoricah, da je ribniški predlog, naj bi sedež okraja za zahodno Dolenjsko v Ribnici in ne v Kočevju, kjer je imel sedež zadnji okraj za to območje.

"Menim, da bi bilo povsem prav, če bi bil sedež okraja v Ribnici. Kočevju naj bi ostal gospodarski del kot sedež Elektra, banke itd., Ribnici pa upravni del, se pravi sedež okraja. Za Ribnico je to pomembno, da bo dobila nekaj več delovnih mest pa tudi nekaj več moči. Če bi bil sedež okraja v Ribnici, bi to koristilo tudi nekaterim območjem kočevske občine, saj na primer že zdaj z dragarskega konca potujejo v Kočevje prek Ribnice, ki je tudi bližja Ljubljani kot Kočevje. Kočevju bi ostal tudi strateškoobrambni oz. varnostni značaj in vse dejavnosti v zvezi s tem."

Ribnica je tudi kraj z nad 900-letno bogato kulturno in zgodovinsko tradicijo. Ribnica je veliko izgubila, ko je Kočevje dobilo sedež nekdanjih okrajev. Tako smo izgubili del sodne oblasti, nekatere šole, v Kočevju je sedež Hydrovoda, Medobčinskih inšpekcijskih služb itd. Ribnica ima nad prostori sedanje Ljubljanske banke zelo primerne in prazne prostore, kjer bi bile lahko okrajne pisarne.

Upamo, da se bomo s Kočevjem lahko pametno dogovorili o našem predlogu," pravi predsednik Mihelič.

J. PRIMC

Ljudski zdravnik ne piše le receptov

Dr. Stanko Nikolič odgovarja na očitke o njegovi "sovražni dejavnosti" do slovenske države in ljudi

OSILNICA, FARA, KOČEVJE - Dr. Stanko Nikolič, ki je gotovo najbolj zaslužen za razvoj zgornje Kolpske doline v zadnjih dveh desetletjih, je bil deležen v raznih sredstvih obveščanja veliko kritike in tudi nekaj pohval. Kritiki mu očitajo nezakonito gradnjo obkolpske ceste, uničevanja narave in nespoštovanja zasebne lastnine pa da skrbi bolj za komunalne dejavnosti kot za zdravljenje ljudi, da je zaviral in onemogočil delo tistih, ki so hoteli kaj narediti za napredek osilniške doline, da razbija sožitje med Slovenci in Hrvati, da je po narodnosti Srb in bil med slovensko osvobodilno vojno zato zaprt itd., itd. Dr. Nikoliča, ki je predsednik KS Osilnica in Turističnega društva Kostel, delegat KS Osilnica v zboru KS občinske skupščine Kočevje itd., smo zaprosili, naj na kratko odgovori na očitke.

Lokalna obkolpska prometnica od Petrine do Kužlja je kljub nekaterim nasprotovanjem v glavnem dokončana, velika večina krajanov pa zahteva, naj zdaj nadaljujemo," pravi dr. Nikolič, "gradnjo naprej ob Kolpi in Čabranci do Podplanine. Tako bo naša prednostna naloga ureditev prometnice po nekaj obstoječih kolo-vozih od Kužlja do Mirtovičev in še nekaterih cestnih odsekov nad Osilnico. To lokalno prometnico bomo urejali s prispevki in prostovoljnimi delom krajanov, krajevne skupnosti, države in občinske skupščine. Vztrajali pa bomo tudi, da se že letos začne gradnja regionalne ceste od Kočevske Reke proti Osilnici, ki bo široka 5 m, dolga 19 km in bo veljala nad 5 milijonov DEM, kar bo plačala republika.

Ni res, da bi zaviral prizadevanja za napredek zgornje Kolpske doline, kar dokazuje vse moje delo. Sem bil in sem še vedno za sodelovanje KS Osilnica z vsemi strankami, društvi, klubi in gibanji, če njihovo delo prispeva k napredku Kolpske doline. Vendar je to treba dokazovati z delom, in ne le s pisanji in govorjenjem.

Ne strinjam se s tistimi, ki govorijo in pišejo neresnice o Kolpski dolini in meni. To počno morda tudi zato, ker se bližajo volitve in bi si radi nabrali nekaj točk. Upam pa, da bo vse to pisanje koristilo vsaj toliko, da bodo Slovenci spoznali Kolpsko dolino, saj jih velika večina gotovo ni vedela niti, kje je Osilnica. Zanimivo je tudi, da vedo danes povedati največ proti meni predvsem ljudje, ki so me pred leti tožili pri Zvezi komunistov, da sem bil tudi partijsko kaznovan. Sicer pa sem se vedno po kak-

šnem večjem delovnem uspehu kot na primer dograditvi zdravstvene postaje, vodovoda, posodbitvi šolske stavbe itd. moral zagovarjati na komiteju ZK ali pa pri policistih.

Ni res, da bi bil med desetredno

vojno zaprt, ampak sem delal, kot sem bil zadožlen z vojaškim rasporedom, in to skupaj z ostalim zdravstvenim osebjem.

Sodelovanja med Slovenijo in Hrvaško nisem zaviral, ampak sem ga vzpodbujal, saj je bil na mojo pobudo pred leti ustanovljen usklajevalni odbor za razvoj zgornje Kolpske doline, v katerem so občine Kočevje, Delnice in Čabar. Te občine še vedno v okviru svojih možnosti usklajujejo delo, zaradi česar tudi tu ni veliko obmejnih zapletov.

Krajevna skupnost Osilnica je v zadnjih dobrih dvajsetih letih dosegla večji razvoj kot prej v vsem svojem obstoju. Za to so zaslužni predvsem krajanje, ki so opravili na leto skupaj po 6 do 10.000 prostovoljnih delovnih ur, prispevali v delu, denarju in materialu ali celo zemljiščih. Seveda so zaslužna tudi podjetja in drugi, ki so nam pri tem pomagali, predvsem vodstva občinske skupščine. Jaz sem pri vsem tem le pomagal pri organizaciji in delu v okviru svojih možnosti in sposobnosti. Menim, da sem to dolžan tako kot občan in kot zdravnik, saj zdravnikova naloga ni le, da bolne občane pregleduje in jim piše recepte, ampak da jim omogoči zdravo in varno življenje tudi tako, da imajo zdravo pitno vodo, primerne ceste, urejeno šolo, trgovino in drugo."

JOŽE PRIMC

Dr. Stanko Nikolič

Ribničani se predstavijo

V okviru ponudbe Revit za Slovenijo in Bavarsko

RIBNICA - Tudi občina Ribnica se je vključila v program Revit, ki ga izvaja mariborska Ekonomska poslovna fakulteta v sodelovanju z vlado Bavarske in našim ministrstvom za znanost in tehnologijo. Program je namenjen pravzaprav vsestranskemu trženju.

V okviru programa Revit je rib-

niška občina doslej organizirala že šest celodnevni predavanj strokovnjakov iz Nemčije in Maribora, ki so domačim poslovnem predavali o trženju. Teh predavanj-delavnic se je doslej dokaj redno udeleževalo okoli 20 ribniških poslovnih.

Zdaj pa se ribniška občina pripravljala za predstavitev občine in svojih ponudb za prodajo in nakup v posebnem katalogu, ki bo tiskan v slovensčini in nemščini. Take kataloge so doslej v okviru programa Revit izdelale občine Idrija, Ptuj, Ormož in Ravne, peta občina pa bo, kot kaže, prav občina Ribnica. V ta namen je občinska skupščina Ribnica te dni razposlala na okoli 500 naslovov domačih družbenih in zasebnih podjetnikov in drugih možnih ponudnikov s področja trženja predlog, naj predstavijo svoje projekte in ponudbe v tem katalogu, in to po metodologiji, ki je v okviru Revit že uveljavljena. Upajo, da bosta predlog oz. ponudba naletela pri poslovnem na primeren odziv.

J. P.

Iz Kolpske doline

PREMALO PREBIVALCEV - KS Osilnica ima vse možnosti, da bi postala samostojna občina, le prebivalcev nima dovolj. Tistih 400 duš, kolikor jih KS šteje, omogoča le zelo slabo kadrovsko zasedbo v morebitni bodoči občini. Torej bo treba kaj storiti za porast prebivalstva, pri čemer ne bi smelo stati ob strani tudi novo nepolitično civilno gibanje. Do takrat pa je treba razmisliti, če bi Osilničanje ostali v sedanji občini Kočevje ali se priključili kam drugam.

DELNA OTVORITEV - Za ponedeljek, 17. januarja, je predvidena delna otvoritev prenovljene šole v Fari. Gre za dograditev prve faze, medtem ko bodo gradnje druge faze nadaljevali letos.

Kaj je z načrti?

Kaže, da jih še vedno "pospešeno izdelujejo" - Bojazen ostaja

OSILNICA - Republiška uprava za ceste je že oktobra lani obvestila KS Osilnico, da je dobila od vlade Slovenije nalogo, naj pripravi projektno dokumentacijo za vzpostavitev cestnih povezav z zaselki, ki jim je bila z nastankom meje med Slovenijo in Hrvaško prekinjena neposredna cestna povezava s Slovenijo. V istem dopisu obveščajo KS Osilnica, da "pospešeno pripravljajo tehnično dokumentacijo za cestno povezavo Osilnica-Kočevje prek Kočevske Reke, ki bo omogočala pričetek gradbenih aktivnosti že spomladi", seveda 1994.

Bliža se pomlad, zato smo predsednika KS Osilnica dr. Stanka Nikoliča vprašali, če je objeljena "pospešena izdelava dokumentacije" že končana oz. kako daleč je njena priprava. Odgovoril je, da je dobil od Republiške cestne uprave pojasnilo, da se dokumentacija še vedno izdeluje. Po njegovem mnenju pa ni kaj dosti verjeti izjavam o skorajšnjem začetku gradnje.

DELOŽACIJA - Delavci so soglasno sklenili, da gredo raje v stečaj kot na čakanje, da se jim ne bi ponovila usoda zaposlenih v proslulih TSS, ki se dlje niso dobili plač kot oni. Predsednica novoizvoljenega skupnega vodstva sindikatov obeh podjetij žage, Milena Seničar, je nekaj minut čez poldne z delavci prišla v pisarne TOK-a in prosila delavce, da zapustijo pisarne. V napetem ozračju in ob huronskem vpiju množice: "Ven, ven, ven!" so gozdarji zapustili pisarne. Pravica Jožica Penič z GG Brežice je delavcem, predno je odšla iz pisarne, rekla, da bodo ta korak še obžalovali. Predsednik sevniškega izvršnega sveta Jože Kovac je izjavil, da bi bilo prav, da bi vendarle enkrat razčistili, čigava je ta žaga, kdo je kaj pridobil in kdo kaj izgubil. (Foto: P. Perc)

DOHODNINA PO STAREM

KOČEVJE - Občani ugibajo, kako je z napovedmi dohodnine za leto 1993. Zato smo vprašali pri pristojnih, ki so odgovorili, da za napoved dohodnine za leto 1993 veljajo isti predpisi kot so doslej, se pravi, da je potrebno dohodnino za leto 1993 prijaviti do 31. marca 1994, da so možne davčne olajšave do 10 odst. od osnove za odmero dohodnine, da je treba za olajšave na poziv predložiti tudi račune itd. Če bo zakon o dohodnini spremenjen, bodo pristojni organi o tem občane naknadno obvestili. Občani, ki želijo pomoč pri izpolnjevanju napovedi dohodnine, naj kmalu po Novem letu zaprosijo za pomoč delavce uprave za javne prihodke.

Gozdarje postavili pred vrata

Na sevniški Žagi so se delavci raje odločili za stečaj kot za odhod na "čakanje" - Zaklenili pisarne gozdarjev, večinskih lastnikov Žage - Izguba že 46 milijonov

SEVNICA - Pretekli četrtek opoldne so delavci sevniške Žage deložirali delavce TOK-a Gozdarstva in javne gozdarske službe iz njenih poslovnih prostorov pod streho zgradbe, ki je (bila) last Žage. To, da morajo gozdarji izprazniti poslovne prostore, so soglasno sklenili delavci Žage istega dne dopoldne na zboru delavcev, da bi do prihoda stečajnega upravitelja zavarovali družbeno premoženje. V četrtek dopoldne so namreč delavci Žage, d.o.o., in Žage, invalidskega podjetja, d.o.o., še poprej soglasno zahtevali takojšnjo uvedbo stečajnega postopka za obe podjetji. Dramatičnemu zasuku v reševanju agonije delavcev Žage je botrovalo njihovo prepričanje, da so jih doslej gozdarji že ogoljufali in oškodovali ter da nimajo več kaj izgubiti.

V stečaju so delavci videli vsaj začasno večjo socialno varnost, kot pa, če bi se zaradi kroničnega pomanjkanja hlo dovine in s tem osnovne surovine za nemoteno delo Žage znašli na časnem čakanju. Tak ukrep je sprejela skupščina Žage dan pred omenjenim zborom delavcev, ko je ugotovila, da ni možna takojšnja dobava hlo dovine, ker ni obratnega kapitala za plačilo surovine. Vseh 52 delavcev Žage razen obeh direktorjev podjetij naj bi bilo na čakanju največ 6 mesecev, to je do 6. julija. Delavci Žage niso že 3 mesece dobili plač, zato so zahtevali od organov upravljanja oz. od odgovorne osebe takojšnje izplačilo plač za oktober, november in december in razliko po kolektivni pogodbi od 1. maja do 31. decembra 1993 s pripadajočimi obrestmi.

Direktor Žage Slavko Zakšek in računovodkinja Marina Božič sta

skupščino Žage seznanila z analizo poslovanja v minulem letu in s programom dela za leto 1994. Skupščina, v kateri imajo gozdarji oz. TOK Gozdarstva, ki so si v milijonov mark zagonskega kapitala ob ustanovitvi podjetja zagotovili dvotretjinski ustanoviteljni delež, je ugotovila, da so kratkoročne obveznosti Žage za 29,2 milijona tolarjev večje od terjatev, da je poslovna izguba v letu 1992 znašala 20 milijonov, načrtovana izguba v letu 1993 pa okrog 26 milijonov tolarjev, in da so vzroki za izgubo neargumentirani. Skupščina Žage, ki jo vodi Ludvik Grile, je menila, da program ob predvidenem razrezu 18.000 m3 hlo dovine sicer prinaša okrog 43 milijonov tolarjev dobička, ne zajema pa načina reprogramiranja dolgov, predvsem dosedanjih dobaviteljev hlo dovine. Ti dolgovi znašajo okrog 236.000 mark; od tega zneska dolguje Žaga TOK-u Gozdarstva približno 135.000 mark.

• Vodja kadrovskega in splošnega sektorja GG Brežice Jožica Penič je v četrtek povedala, da so bili pripravljeno sodelovati na zboru delavcev Žage, da bi pojasnili sklepe zadnje skupščine, a jih navkljub obljubi dan poprej na skupščini podjetja na zbor niso povabili. Zato so iz pisarn v 1. nadstropju delavci Žage, ki so zasedali v pritličju iste stavbe, dostavili izpisek sklepov 18. seje skupščine.

Dejal je, da imajo za okrog 23 milijonov tolarjev terjatev do Žage, da so zato tudi oni že 3 mesece brez plač, te pa po njegovih besedah nikakor niso tako bajne, kot se sliši. Žagi so gozdarji predlagali, da bi do konca leta poplačala polovico dolgov, ostalo pa v dveh letih, a tega niso sprejeli.

PAVEL PERC

Ribniški zobotrebci

RANJENIH NI BILO - Med no-voletnim metanjem petard je bilo, kot smo poročali, v Kočevju ranjenih sedem otrok. V Ribnici smo zvedeli, da je bilo letos pokanja kljub raznim obvestilom veliko, v Zdravstvenem domu pa, da kljub temu ni bil nihče poškodovan. Mladi Ribničanje znajo pač bolje delati z razstrelivom kot Kočevjarji.

PREDNOST LESNI PREDELAVI - Med nedavno razpravo o razvojnih možnostih KS Sv. Gregor so ugotovili, da je ob kmetijstvu za to območje najpomembnejša dopolnilna dejavnost predelava lesa, ki bi prinesla tudi največ dohodka. Za njo sta turizem na kmetih in predelava hrane, kar pa je manj donosno. Za uresničitev teh zamisli so ustanovili Društvo za celostni razvoj Slemen, za predsednika pa izvolili Petra Adamiča iz Andola.

PREMOK IN BRIKETI - Kar s plakati po podjetjih ponujajo nakup premoga in briketov. Tona trboveljskega in zagorskega ter češkega premoga od približno 11.500 tolarjev naprej, občutno dražji pa so briketi, in sicer madžarski in nemški; najdražji dosežejo ceno 27.000 tolarjev.

OBČAN SPRAŠUJE - MEDVED ODGOVARJA

- Ribničanje hočete okraj, in kaj ponujate v zameno Kočevjarjem? - Medobčinsko odlagališče odpadkov.

Sevniški paberki

BABICE - Vodja kadrovskega in splošnega sektorja GG Brežice, pravica Jožica Penič, nam je, predno so delavci Žage v četrtek izselili gozdarje iz njihovih pisarn, zaupala, da za Žago ne more biti nič dobrega, predvsem pa ne pomeni, ker si je privoščila kar ducat "babice". Verjetno je Peničeva imela v mislih rek: Veliko babic - kilavo dete! A kljub temu da ji razboriti delavci niso dovolili govoriti oz. je sploh niso poslušali, je Peničeva korajžno med zadnjimi zapuščala pisarne. Predsednik skupščine Žage Ludvik Grile se je nameraval moško upreti deložaciji, a ga je nekaj parov krepkih rok preprečilo, da nima smisla z glavlo skozi zid. Direktor TOK-a Jože Guštin se je, medtem ko je bilo v njihovi glavni pisarni najbolj vroče, v sosednji pisarni diplomatsko sprevedal oz. uradno: se ukvarjal s stranko. Eden vodilnih TOK-a je navkljub mučnemu vzdušju domala zadremal, s kolegico z radia pa sva pogledovala, če ni okno v 1. nadstropju malo previsoko za skok v silih brez padala.

NA ČRNO? - Naš bralec z Bučke nam je poslal anonimno pismo z dobrimi željami ob novem letu. Ker nikogar osebno ne žali, ampak strelja kar počez, naj povzamemo, da bralca zanima, "zakaj v Črnomlju ne smemo zidati hiše na črno, zakaj pa tukaj v Skocjanu in na Bučki, posebno na stari Bučki, nima vsaka nova hiša dovoljenja. To ni pravično, čni lahko, drugi ne." Le kaj je od tega res?

ODPRAVE POSLEDIC NEURJA NA CESTAH

SEVNICA - Nekaj neviht zapovrstjo je oktobra in novembra lani povzročilo na lokalnih cestah v sevniški občini ogromno škodo. Po nevihtah so nekatere ceste postale skoraj neprevozne. Strojna dela so na poškodovanih cestah zvečinoma že opravili, zdaj so na vrsti še fizična dela. Sevniški izvršni svet bo denar za popravilo zagotovil iz rednega programa vzdrževanja cest za čiščenje jar-kov, koritnic, muld, jaškov, propustov in za ročno krpanje gramoznih voznišč. Vlada pa bo zagotovila tudi denar za stimulacijo 15 delavcev, ki bi jih zaposlili za 11 mesecev pri javnih delih.

Kako bomo lastninili?

Mag. Tone Rop je svetoval direktorjem krških podjetij - Najprej reorganizacija, nato lastninjenje

KRŠKO - Procesi lastninskega preoblikovanja podjetij so se začeli, saj so bili v lanskem letu sprejeti vsi potrebni predpisi in je s 1. januarjem začel teči čas, ko se morajo vsa podjetja v roku enega leta olastniti. V krški občini želijo ta zahtevni gospodarski projekt izvesti čim bolj racionalno, zato je Robert Kerin, podpredsednik izvršnega sveta, pripravil okroglo mizo na to temo.

Mag. Tone Rop

Vabilu so se odzvali direktorji in strokovni delavci podjetij z družbeno in mešano lastnino v krški občini, prišel pa je tudi mag. Tone Rop, državni sekretar v ministrstvu za ekonomske odnose in razvoj. Slednji je v uvodu predstavil glavne značilnosti procesa lastninitve in zakonodaje o privatizaciji. Med drugim je opozoril na omejitve pri prodaji podjetij tujcem, po kateri bodo za vsako prodajo nad 10 milijonov evrov morali pridobiti soglasje vlade in ji dokazati upravičenost prodaje tujcem.

javnih službah. Po besedah mag. Ropa je značilno, da se občine tako podjetja bojijo privatizirati in težijo k njihovu podržavljanju. Peter Zigante iz Savaprojekta je opozoril, da ima njihovo podjetje že pripravljeno vse za lastninjenje, vendar mora čakati na revizijo s strani SDK, ki bo vseh 1000 podjetij preveril najhitreje čez kako leto. In nasvet: SDK naj zaprosijo za prednost pri reviziji.

Vsako lastninjenje večjih javnih podjetij bodo obravnavali posebej (Petrol, Nafta Lendava itd.). Mag. Rop je opozoril tudi na nevarnost notranjega odkupa podjetij: "Dogaja se, da gredo podjetja nasilno v notranji odkup, zaradi česar pripade velik delež na posameznega delavca. Direktorji se nad tem pritožujejo, vendar moram povedati, da mi nismo sili li nikogar v notranji odkup. Menim, da se da kontrolni delež v podjetju dobiti tudi drugače kot z odkupom 51 odstotnega deleža podjetja."

Ker so v krški občini ostali predvsem obrati (Iskra, Metalna, Labod, Pionir), je kar nekaj njihovih vodstvenih delavcev vpraševalo, kako je z organizacijskimi spremembami. Mag. Rop jim je svetoval, naj najprej dosežejo organizacijske spremembe, in sicer še pred lastninjenjem, ker bo pozneje lastnikov več in bo vsaka sprememba težka. Težava pa je v tem, da obratom, ki dobro poslujejo, matične firme ne pustijo osamosvojitve, medtem ko manj perspektivne obrate pustijo propasti.

Silvano Moser iz krškega Kostaka je zanimalo lastninjenje v

Zasebno podjetništvo na pohodu

Narašča po številu in deležu v skupnem prihodku posavskega gospodarstva - Najbolj uspešni zasebna trgovina ter finančne, tehnične in poslovne storitve

KRŠKO - Proti koncu lanskega leta je bilo v Posavju registriranih že 813 zasebnih podjetij, kar je za 229 več kot na začetku istega leta. Zasebno podjetništvo se še naprej širi, še posebej v brežiški občini, ki ne prednjači samo po številu, ampak tudi po deležu zasebnih podjetij v rezultatih celotnega gospodarstva. Zasebna podjetja postajajo vse bolj pomembna v prihodkih, ustvarjeni akumulaciji, odpiranju novih delovnih mest in nenazadnje, v preoblikovanju lastninske strukture podjetij.

ugodnejši kot v družbenih podjetjih in da se njihov prispevek k rezultatom posavskega gospodarstva iz obdobja v obdobje povečuje. V prvem polletju lanskega leta so tako zasebna podjetja ustvarila 85 odst. bruto dobička in le 8 odst. izgube posavskega gospodarstva, ob tem pa izkazala kar 89 odst. celotne akumulacije v Posavju.

Med 25 tisoči zaposlenih prebivalcev Posavja, jih kakih 6.500 dela v zasebnem sektorju ali se preživlja s samozaposlitvijo. Če je še leta 1991 v teh podjetjih delalo le 2,3 odst. vseh zaposlenih v posavskem gospodarstvu, se je zdaj ta delež dvignil na 8,4 odst. Posavska zasebna podjetja predstavljajo po številu 86,2 odst. vseh podjetij v regiji, vendar se uvrščajo med majhna podjetja. Le po eno brežiško podjetje sodi med srednja oz. velika podjetja.

Največji skok v primerjavi z letom 1992 so zasebni podjetniki dosegli pri deležu v prihodkih gospodarstva regije. V prvem polletju lanskega leta so posavska zasebna podjetja tako ustvarila 18,7 odst. vseh prihodkov posavskega gospodarstva, medtem ko je samo dve leti nazaj ta delež znašal komaj 6 odst. Posavje je na tem področju preseglo delež v slovenskem merilu, ki znaša 15,7 odst.

Akumulacijo je v prvi polovici leta 1993 izkazalo 343 zasebnih podjetij. Med njimi je samo v 37 podjetjih akumulacija preseгла 1 milijon tolarjev in le v 2 podjetjih je bila večja od 10 milijonov tolarjev. Povejmo še, da je eno podjetje s področja finančnih, tehničnih in poslovnih storitev izkazalo kar 97 milijonov tolarjev akumulacije. Pri zasebnih podjetjih je za razliko od celotnega posavskega gospodarstva izguba manjša od akumulacije. Manj uspešno na tem področju je bilo le kmetijstvo.

O komisiji in oslovskih ušesih

Na predzadnji seji občinske skupščine je delegat Ivan Tomš dosegel, da je skupščina uvrstila na dnevni red točko o imenovanju komisije za preverjanje zakonitosti poslovanja z občinskim proračunom. (Mimogrede: zaradi dolgega naziva so komisijo nekateri imenovali kar Tomšetova.) Seja je tistikrat ostala nesklepčna, zato so njen dnevni red pretresali šele prejšnji teden. Takrat se je zgodilo - smola pa taka! - da predlagatelj ni mogel priti na sejo. Prav zanimivo je bilo, ko nihče od ostalih ni vedel ali ni želel vedeti, kaj neki početi s to točko dnevnega reda. Zaradi vsega tega ni prav nič čudno, če so se delegatom motala po glavi vprašanja o tem, čemu sploh lahko služi taka komisija prostovoljcev.

V letu 1993 je delovalo največ podjetij na področju trgovine, le malo pa so za njimi po številu zaostajala podjetja s področja finančnih, tehničnih in poslovnih storitev. Razveseljivo je, da se zasebno podjetništvo vse bolj uveljavlja tudi na področju industrije, kjer je registrirano okrog 120 podjetij, čez 70 odst. med njimi pa jih je oddalo obračune poslovanja. Trgovska podjetja ustvarijo tudi največ prihodkov med zasebnimi podjetji in zaposlujejo tudi največ delavcev. Po številu zaposlenih v trgovini sledi industrija in nje finančne, tehnične in poslovne storitve, čeprav ne gre zameriti niti obrti.

DUŠAN KERIČ JE SEKRETAR ZA OBRAMBO

BREŽICE - Potem ko je bivši sekretar za obrambo Stanislav Zlobko postal poveljnik vojaškega učnega centra v Cerkljah ob Krki, so Brežičani izvolili novega sekretarja za obrambo. To funkcijo bo po novem opravljal Dušan Kerič, dolgoletni strokovni delavec v občinskem sekretariatu za obrambo.

Brez nje nenadoma ne gre

Izvršni svet predlagal skupščini, naj po hitrem postopku ustanovi Agencijo za šport

BREŽICE - Kot je bilo slišati na zadnji seji skupščine, je šport za Brežice najpomembnejša posravska stvar na svetu. To se je pokazalo ob gradnji pokrite dvorane, ki ji popularno pravijo "balon", ob gradnji slačilnic na sokolskem stadionu in zdaj spet ob predlogu za ustanovitev javnega zavoda Agencija za šport Brežice. Balon je bil potreben, zato so delegati zanj namenili nekaj sredstev, nakar so se stroški širili in večali, tako da je to iz majhne naložbe postala velika. Podobno se zdaj dogaja na brežiškem stadionu, kjer uradno rastejo slačilnice za športnike. V resnici pogled na stadion zakriva mogočna zgradba, v kateri bo poleg slačilnic dovolj prostora tudi za trim kabinet, gostinski lokal, stanovanje za hišnika in še kaj.

ljalja še vrsto drugih dejavnosti. Tu se začenejo dvomi. Zakaj se izvršnemu svetu tako zelo mudi, da je želel odloč sprejeti po enofaznem postopku? Menda se boji škode zaradi nezdrževanja objektov, toda če so objekti vzdržali doslej, bi lahko tudi še kak mesec ali dva. Ogorčeni so se oglasili tudi člani Občinske športne zveze, ki sicer ne deluje ravno zgledno, vendar čuti, da bi ji agencija odzvela še tisto malo funkcij, ki jih še opravlja.

Čeprav se še vedno niso pomirile nasprotujoče si razprave okrog gradnje na stadionu, pa je iz hiše izvršnega sveta padla nova kost za gradnjo, spet s področja športa. Zdjaj želi brežiška vlada ustanoviti Agencijo za šport, ki bi imela sedež v zgoraj omenjenih "slačilnicah" na stadionu in bi zaposlovala nekaj profesionalcev, ki bi skrbeli za vsestranski razvoj športa v občini, predvsem pa zato, da "naša mladina ne bo posedala po temanih lokalih in tavalala po ulicah ter kadila travco in še kaj 'hujskega'".

Največji dvom pa je glede financiranja, saj bi novi zavod dobival zanesljiv denar predvsem iz občinskega proračuna. Zato je vprašanje, ali bo brežiški šport za agencijo zares pridobil ali pa se bodo sredstva, ki jih zdaj razdeljuje med klube in društva, porazgubila v bodoči agenciji. Dvome vzbujata tudi člen odloka, ki prenaša ustanoviteljske pravice in obveznosti s skupščine na izvršni svet, menda zato, da bi pridobil čas. Po trditvah poslanca Ivana Živiča trije bodoči strokovni delavci agencije že delajo od septembra 1993, tri pa naj bi še zaposlili. Direktorja zavoda menda še iščejo, ulica pa je že povedala najverjetnejše ime.

Agencija za šport naj bi skrbelo za športne dejavnosti v občini, organizirala športne prireditve in tekmovanja, skrbelo za izobraževanje na področju športa, oddajala prostore v najem in oprav-

brežiški izvršni svet trdi, da bi predlagana agencija kot podaljšana roka upravnega organa prispevala k racionalizaciji športne dejavnosti. Predvsem zaradi tega brežiški delegati niso zahtevali popolnega umika gradiva, ampak so raje glasovali za dvofazno obravnavo in za tehtno obravnavo.

SEDEŽ BODOČE AGENCIJE? - Predlagana agencija naj bi imela sedež v novem objektu, ki ga gradijo na stadionu. Uradno mu pravijo "slačilnice", čeprav je danes že jasno, da gre za večnamenski objekt. (Foto: B. D.-G.)

PTT PODJETJE SLOVENIJE p.o. POSLOVNA ENOTA PTT NOVO MESTO

objavlja prosto delovno mesto

UPRAVNIKA POŠTE II. RAZREDA V KRŠKEM

Pogoji:

- višja strokovna izobrazba ptt prometa (inženir ali ekonomist ptt prometa) oz. druga ustrezná izobrazba — pravne ali ekonomske smeri
- 2 leti ustreznih delovnih izkušenj
- poskusno delo 3 mesece

Delovno razmerje bomo sklenili za nedoločen čas, s polnim delovnim časom. Nastop dela je 1. 2. 1994. Prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev sprejema kadrovska služba Poslovne enote PTT Novo mesto, Novi trg 7, 68000 Novo mesto, v roku 8 dni po objavi v časopisu.

Posavju ostajajo prazne tovarne

Plaz stečajev - Obratne zastavijo, da rešijo center - Delavci zahtevajo stečaje - Nadur nihče več ne plačuje - Delo na črno in zaslužkarsko zaposlovanje

BREŽICE - Odpuščanje posavskih delavcev postaja vse bolj vsakdanje. Regija je s 17 odstotki brezposelnih med aktivnim prebivalstvom nad slovenskim povprečjem. Izstopajo predvsem Brežice, kjer je brezposelnih več kot 20 odst. aktivnega prebivalstva. Vrste obupanih pa ne rastejo samo na Zavodu za zaposlovanje, ampak je vse več tudi delavcev, ki so na čakalnjaku, in tudi tistih, ki čakajo na stečaj svojega podjetja.

V zadnjem času se je v Posavju sprožil plaz stečajnih postopkov: v Tehnoloških sistemih Sevnica, krmeljski Metalni, Obrtni zadrugi Bohor, SOP - SPE Krško, od preteklih srede tudi v SOP Klear Krško. V brežiškem obratu Adrije Caravan je bila proizvodnja enostavno inkajena, brez dela pa je še vedno 35 delavcev bivšega Tehnično remontnega zavoda, ki na prošnjo oblasti niso prestopili k TO in potem niso imeli možnosti za zaposlitev v vojski.

oglašja tudi okrog 30 delavcev brežiškega Avtoservisa, ki so že 6 mesecev brez vsakih nadomestil. Za svoja delovna mesta se bojijo tudi delavci občinskih upravnih organov, saj se bliža reorganizacija državne uprave. Težave so z razporejanjem delovnega časa, predvsem pri tekstilcih in lesarjih, ki so zaradi poslov po pogodbi prisiljeni delati ponoči in podnevi, čeprav jim nadur nihče ne plača.

V dobovski Livarni je 50 zaposlenih napovedalo stavko, ker še niso dobili plačila za novembrski in decembrsko delo. Ravno pretekli ponedeljek so v tem podjetju potekala pogajanja med delavci in vodstvom. Odločajo se med stečajem in nadaljevanjem proizvodnje ob zajamčenih plačah, saj delo imajo, vendar s pogodbeni vezani na Metalno, Litostroj in Indus ter na njihova nestabilna tržišča. Sredi preteklega tedna je zavrelo tudi v sevniški Žagi, kjer pa delavci, ki že tri mesece niso prejeli plač, zahtevajo stečaj podjetja, medtem ko se večinski lastnik s tem ne strinja. Več o dogodkih v Žagi piše kolega Pavle Perc.

Podjetja ne upoštevajo kolektivnih pogodb in zdaj je sindikatom žal, da so pristali na nižje plače in na pokrivanje razlik z lastninskimi certifikati. Pokazalo se je namreč, da se prizna le razlika do 80 odst. plače po kolektivni pogodbi, zaradi česar so se podirle tudi ideje o notranjih odkupih podjetij, ki jih delavci ne bodo zmogli.

Plače posavskih delavcev so borne, največkrat dosegajo komaj 60 odst. po kolektivni pogodbi dogovorjenih plač. Povprečje pa je varljivo, saj je značilno, da gre kaka tretjina denarja za plače delavcev, ki so podpisali individualne pogodbe. V nekaterih zasebnih podjetjih dela po 15 delavcev po pogodbi. Kot pravi Ladislav Rožič iz posavskih svobodnih sindikatov, se dogaja, da imajo v

pogodbi celo klavzulo, da delavci sami odgovarjajo za poškodbe pri delu.

Posavje je regija obratov, o katerih odločajo druge. Največkrat te obrate zastavijo pod hipoteko, da lahko rešijo center. Za takim dogajanjem ostajajo posavskemu prostoru prazne hale, kot so hala Adrije, treh krških SOP-ov, brestaniškega Sigmata, del TSS v Sevnici in del Iskre v Kostan-

● V sindikatih tudi opozarjajo, da v Posavju že doslej dela na črno kakih 1000 ljudi, tovrstno delo pa se bo še povečalo s 25 odst. obdavčitvijske pogodbenega dela. Hkrati pa ni nobene možnosti za preprečevanje dela na črno. Začeli so se pojavljati koncesionarji, ki brezposelnim najdejo kak posej in se ob tem dogovorijo za zase posebno ugoden aranžma, tako da le kakih 30 odst. plačila namenijo delavcem. Tak koncesionarji menda v kratkem času zaslužijo tudi po več 10 tisoč mark. Dogajanje so že prijavili delovni inšpekciji, ki pa je nemočna in je zadevo predala tržni inšpekciji. To že kaže, da izkrivljenega zaposlovanja ne bo mogoče na hitro preprečiti.

njevici. Praznih prostorov se obeta še več, le novih programov, ki bi zaposlili vse te odpuščene delavce še ni od nikoder.

B. DUŠIČ-GORNIK

Uspešna promocija doma in v tujini

Metliška folklorna skupina "Ivan Navratil" o svojem delu - Načrtujejo pester program, nov splet plesov, nakup ali obnovo narodnih noš in instrumentov

METLIKA - Člani metliške folklorne skupine "Ivan Navratil", ki bo letos praznovala šestdeset let organiziranega nastopanja po Sloveniji, so na rednem letnem občnem zboru konec preteklega tedna pretresli uspešno delo v minulem letu. Po bogatem letošnjem programu pa je moč trditi, da bo društvo tudi v prihodnje dostojno zastopalo Metliko in Belo krajino znotraj in zunaj meja naše države.

V preteklem letu se je folklorna skupina "Ivan Navratil", ki šteje 62 članov, in sicer mlajše in starejše plesalce, tamburaše ter dekljski pevski zbor, predstavila na številnih nastopih po Sloveniji. Po besedah predsednika društva Mirka Dokla je bilo zanj posebej pomembno osem-dnevno gostovanje v Franciji, kjer so imeli kar enajst nastopov. Ker se povprečna starost članov dviguje, se to pozna tudi pri kvaliteti programa.

Osip je namreč le pri novopečenih članih, medtem ko tisti, ki plešejo že nekaj let, ostajajo. Umetniški vodja Stane Križ je opozoril predvsem na pomanjkanje priredb skladb za manjše tamburaške orkestre, zato imajo tamburaši težave z repertoarjem.

Za letos načrtujejo metliški folkloristi in tamburaši nastope po mnogih

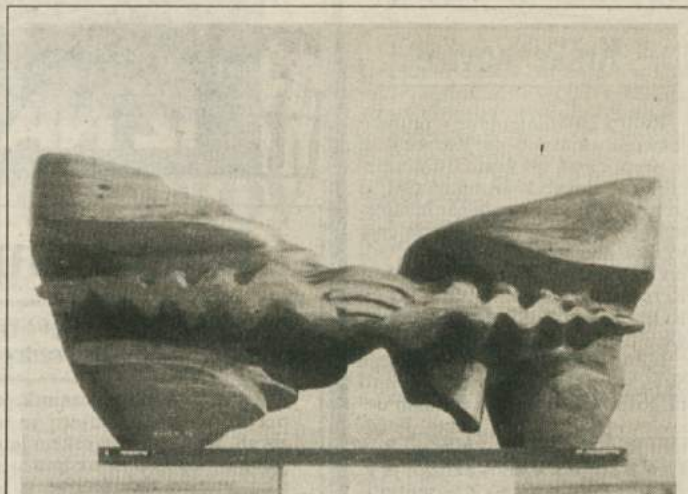

Mirko Dokl

slovenskih mestih, udeležili pa naj bi se tudi festivala folklornih skupin v Nemčiji. Čeprav je njihov program že zelo pester, ga nameravajo še obogatiti z novim spletom plesov. Najbrž se bodo odločili za črnomaljske purgarske pleske. Ob tem bodo seveda morali nabaviti še črnomaljske purgarske noše. Načrtujejo tudi zamenjavo metliških moških noš pa nakup nekaj belokranjskih ljudskih instrumentov in mehanizmov za tamburice. Temu primerno je velika tudi vsota, ki jo bodo letos porabili za svoje delovanje, a upajo, da bodo z dotacijami, s pomočjo sponzorjev in lastnim zaslužkom kos vsem stroškom.

Sicer pa se zagnani metliški folkloristi zavedajo, da ni dovolj, da s pesmi, pesmimi in običaji poskrbijo le za promocijo Bele krajine, temveč da se bodo morali v prihodnje na gostovanjih na dostojen način v pisani besedi in sliki predstaviti tudi sami. Zato razmišljajo o izdaji prospekta o folklorni skupini. Ker pa bi radi vse, kar se je doslej ohranilo o njih, predstavili tudi poznejšim rodovom, so se z Belokranjskim muzejem dogovorili, da bo sistematično uredil gradivo o folklorni skupini, ki ga hrani v muzejskih depojih. Tudi na ta način bo dosedanje bogato delo metliških folkloristov živelo naprej.

M. BEZEK-JAKŠE

NOCOJ SREČANJE S KIPARJEM ZORKOM - Danes ob 18. uri bo v Dolenjskem muzeju otvoritev razstave kiparja Ivana Zorka, Dolenjca, živečega v Parizu. Kot je v kritiki pregledne razstave, ki se iz Mestne galerije Ljubljana zdaj seli v Novo mesto, med drugim v Delu zapisal Milček Komelj, Dolenjec, živeč v Ljubljani, je v njegovih delih "vselej čutili izrazitost materiala, muzikalnost ritmičnih obrisov in poetičnost... Povsod je čutili ustvarjalni zanos, ljubečo predanost kamnu (izglajeni leseni kipi so v bistvu preneseni v porumeneli les iz kamnite govornice) in živ odnos do kozmične narave, a prav tako do tehnične civilizacije, razvidne tudi v industrijsko občutenih segmentih serijskih oblik. A vse to je mehko spojeno v izrazito enovitost in vse je podložno poetično muzikalnemu nadihu, ki usklaja kipe v zanosen ali blago enakomeren ritem smeri in obrisov." Razstavo bo odprl predstavnik pokrovitelja, generalni direktor novomeškega Revoza gospod Bernard Coursat, zapel pa bo mešani pevski zbor "Pomlad" pod vodstvom Zorice Prus. Na sliki: lesena skulptura Janeza Zorka z naslovom Srečanje.

KLINIKA TIVOLI ŠE NOCOJ

NOVO MESTO - Romantično komedijo s petjem, plesi, pretepi ter zgodbo o ljubezni, boleznih in zasebnem zdravniku z naslovom Klinika Tivoli, d. o. o., s katero v Novem mestu gostuje Mestno gledališče ljubljansko, si še lahko ogledate v Kulturnem domu nocaj, 13. januarja, ob 19.30. Predstava je izven abonmaja, vstopnice pa je lahko kupite v predprodaji od 8. do 15. ure v sprejemni pisarni ali rezervirate po telefonu št. 21-210.

ZMAGO JERAJ V CEKINOVEM GRADU

LJUBLJANA - V organizaciji fundacije Rembrandt bo nocaj odprta razstava del Zmaga Jeraja. Otvoritev razstave bo ob 19. uri v Cekinovem gradu ob hali Tivoli.

REŠUJEJO STATIKO - Trebanjski grad je videti od zunaj, kot da ga resno obnavljajo, potem ko so na novo pozidali porušeni stolp (na posnetku). Poznavalci pa zatrjujejo, da gre zgolj za raziskovanje po načrtih arhitekta prof. Mušiča, da bi grad, ki se nadalje nezadržno propada, rešili. Severna stena se je nagnila za 28 cm, zato so jo podprli, da se ne bi porušila. Očitno je, da so temelji gradu močno načeti. Navkljub velikim vlaganjem (doslej 11,8 milijona tolarjev) pa so ti denarci le kaplja v morje. Bo Trebanjecem uspelo vsaj za silo obnoviti grad do leta 1997, ko bo ob 200-letnici Baragovega rojstva prišlo v njegovo domovino tudi precej Indijancev, ki jim je ta učeni mož, misijonar in jezikoslovec, napisal celo slovnico? (Foto: P. Perc)

Kriza prazni tudi knjižne police

V Valvasorjevi knjižnici v Krškem raste število obiskovalcev in število izposojenih knjig, sofinanciranje pa pada - Knjižni fond vse bolj obrabljen in zastarel

KRŠKO - Težko bi kje našli knjižničarja, ki bi bil zadovoljen s sredstvi, namenjenimi za dejavnost njegove knjižnice. Ker sodijo knjižnice pod kulturni resor, kjer oblast še po tradiciji najraje varčuje, znotraj tega resorja pa varčevalni ukrepi radi najprej udarijo ravno po knjižnicah, je zapiranje denarne pipec že vajen. Tako je tudi v Valvasorjevi knjižnici v Krškem.

A pogledimo najprej knjižnico s sve-tle plati. Že v prvem polletju lanskega leta je izposoja v primerjavi s enakim obdobjem predani porasla za 19 odstotkov, čeprav statistični podatki za drugo polletje še niso gotovi, pa je ocena za drugo polletje še ugodnejša. Za 14 odstotkov je v prvem polletju porasel tudi obisk, za katerega velja podobna ocena kot za izposajo. Zlasti pa obisk narašča v oddelku, kjer so bralcem na voljo dnevni časopisi in revije, vsega kar 140 naslovov. Vse to bi bilo zlasti razveseljivo, če bi povečani izposoji in obisku zares botrovala sorazmerno večja bralna osveščenost in kulturna zavest prebivalstva, a žal se knjižničarji zavedajo, da ni tako. Bolj je to odraz vse večje stiske in gmot-

nih težav, zaradi česar so knjige in časopisi ter druge tovrstne kulturne dobrine ljudem vse težje dostopne. To je razvidno tudi iz statistike, saj je med novovpisanimi člani čedalje več brezposelnih. Zanje in za otroke do 14. leta članarine ni, medtem ko izposojevalnine že dolgo ne poznajo.

Knjižničarji so vsekakor veseli povečanega zanimanja za njihove usluge, pa naj bo temu vzrok takšen ali drugačen; ko se človek navadi obiskovati knjižnico, mu to pride pač v kri, zato skušajo povečanemu povpraševanju zadovoljiti. Tu pa prihaja do problemov. "Povpraševanju ne moremo slediti z nakupom novih knjig in ostalega knjižničnega materiala, saj smo od republiškega denarja, ki naj bi kril 70 odstotkov nakupov,

dobili le 27 odstotkov, občina, ki naj bi pokrila 30 odstotkov nakupov, pa je svoj delež pokrila precej bolje. Vse skupaj pa nikakor ne zadošča za normalne nakup, kaj šele za zadostitev povečanega povpraševanja," pravi ravnateljica knjižnice Ida Merhar. Saj poskušajo pomanjkanje denarja omiliti s poslovnim vedenjem, iskanjem ugodnejših nakupov in varčevanjem, vendar tendence ni mogoče zavreti. Ta pa neizbežno pelje k zmanjšanemu številu nabavljenih izvodov ter večji iztrošenosti in zastarelosti knjižnega gradiva. Žal ni upanja, da bi se financiranje v letošnjem letu kaj izboljšalo, z novo lokalno samoupravo pa postaja usoda knjižnice še bolj negotova.

Kljub omenjenim težavam je Valvasorjeva knjižnica vitalna in moderna ustanova, ki ima računalniško urejeno izposajo knjig, video in avdio kaset ter CD plošč, poleg tega pa še razviti vrsto drugih kulturnih dejavnosti in poslanstev, zaradi česar je v krškem kulturnem življenju nepogrešljiva. O tem pričča tudi vrsta kulturnih prireditev, ki jih je v preteklem letu organizirala v svojih prostorih in drugod, zlasti so bile te intenzivne lani jeseni ob 300-letnici smrti Janeza Vajkarda Valvasorja, po katerem nosi ime.

T. JAKŠE

PREDSTAVITEV "VOJNE IZ LJUBEZNI"

NOVO MESTO - V Knjižnici Mirana Jarca bo v ponedeljek, 17. januarja, ob 19. uri predstavitev knjige znane primorske pisateljice Marije Vogrič z naslovom Vojna iz ljubezni. Zgodba iz te njene najnovejše knjige se dogaja med vojno za samostojno Slovenijo, je pa povezana z razstreljivo skladišča orožja JA na Črnem Vrhu nad Idrijo. Pisateljica je prebila tisto noč na Črnovrški planoti in iz tega je nastalo knjižno delo, ki bo marsikoga presenetilo.

Jurčič za spodbudo svobodni besedi

Dosedanjim Tomšičevim nagradam se pridružujejo še Jurčičeve nagrade in štipendije za novinarje, svobodne publiciste in urednike - Ustanovljen Jurčičev sklad

LJUBLJANA - Tudi Josip Jurčič, naš veliki pripovednik in dolenjski rojak z Mulfave na Krki, bo dobil nagrado, ki bo nosila njegovo ime. Pred približno enim mesecem sta skupščina Nove revije in upravni odbor Društva slovenskih pisateljev ustanovila Sklad Josipa Jurčiča za financiranje nagrad in štipendij, ki jih bodo vsako leto 4. marca, ob obletnici pisateljevega rojstnega dne, podeljevali novinarjem, svobodnim publicistom in urednikom.

Letos, ob stopenedesletnici rojstva Josipa Jurčiča, naj bi bile nagrade iz sklada prvič podeljene. S tem naj bi bil dan tudi večji poudarek Jurčičevemu časnikarskemu delu, ki je ostalo ob njegovem literarnem delu nekako ob strani in premalo ovrednoteno. Ko je moral Jurčič zaradi gmotnih težav zapustiti študij na Dunaju, se je namreč pričel preživljati s pisateljevanjem, hkrati pa je v letih 1868-1870 v Mariboru sourejal Slovenski narod. Leta 1870 je krajši čas urejal jugoslovansko usmerjeni list Südslawische Zeitung, julija 1871 pa je postal glavni urednik Slovenskega naroda, kar je ostal vse do smrti leta 1881.

Financiranje novoustanovljenega sklada Josipa Jurčiča bodo zagotavljali sponzorji in donatorji, z njim pa bo gospodaril upravni odbor, katerega člani imenujeta skupščina Nove revije in upravni odbor Društva slovenskih pisateljev. Za prvi mandat, ki traja štiri leta, je že imenovani enajst

članov odbora. Predseduje jim odvetnik Drago Demšar, tajnik odbora pa je kritik in urednik Aleksander Zorn. Člani upravnega odbora so ugledne javne osebe in niso člani nobene politične stranke. Nagrade in štipendije bo podeljevala posebna žiri-

ja, ki jo odbor izvoli na predsednikov predlog. Člani žirije so lahko člani odbora, lahko pa tudi zunanje osebe, ne smejo pa biti člani nobene politične stranke.

Omenimo še načela, po katerih bo žirija podeljevala nagrade in štipendije za novinarje. V sporočilu javnosti piše: "Sklad bo nagradjeval in vzdboval resnicoljubnost kot moralno načelo slovenskega novinarstva. Resnicoljubnost razumemo kot odgovor-

no, intelektualno verodostojno in avtentično pisanje o družbenem, kulturnem, političnem in gospodarskem življenju, neodvisno od političnih in finančnih vplivov, ki bi skušali usmerjati novinarsko delo v skladu s svojimi interesi." Rečeno je še, da bo

● Sodobno slovensko novinarstvo je tudi doslej imelo svojo nagrado, imenovano po Tonetu Tomšiču, ki so ga Italijani zaradi organiziranja ilegalnih tiskarn med okupacijo ustrelili. Pri podelitvi te nagrade so imeli velik vpliv tudi novinarji in njihova organizacija. Konkurenca vstopa torej tudi na področje novinarskih nagrad in upajmo, da bo to samo v korist novinarskemu delu. Kakšno težo in ugled si bodo posebne nagrade v javnosti pridobile, pa bo odvisno predvsem od odločitev žirij samih.

sklad prirejal tudi novinarska srečanja in jih financiral ter sofinanciral udeležbo izbranih novinarjev na takih srečanjih drugih prirediteljev.

T. JAKŠE

KOMEDIJA "POKVARJENO" V SEVNICI

SEVNICA - Tukajšnja Zveza kulturnih organizacij vabi v četrtek, 20. januarja, ob 19. uri v kulturno dvorano GD Sevnica k ogledu komedije Raya Cooneya Pokvarjeno. S to predstavo, po mnenju kritikov eno najboljših komedij zadnjih let pri nas, je lani uspešno gostovalo po Sloveniji kranjsko gledališče, v Sevnici pa se bo predstavilo jesenjsko gledališče Toneta Čufarja. Predprodaja vstopnic je v sevnški občinski knjižnici.

Kulturno ministrstvo in zakonodaja

LJUBLJANA - Prejšnji teden so na ministrstvu za kulturo predstavili predlog za izdajo zakona o organiziranju in financiranju na področju kulture, tako imenovani krovni zakon, ki naj bi postal ključni dokument za preoblikovanje organiziranosti slovenske kulture.

Predlog omejuje poseganje države le na področja, ki ga zahteva zagotavljanje javnega interesa, saj izhaja iz ustavnega načela, da je delovanje v kulturi svobodno, uzakonja pa tudi pravila za oblikovanje in izvajanje kulturne politike kot dela globalne nacionalne razvojne politike. Predlog zakona zagotavlja tudi posebne oblike, skozi katere omogoča strokovni javnosti stalno in sistematično navzočnost v postopkih oblikovanja kulturnih odločitev, stroki pa skozi kulturniško zbornico Slovenije kot

partnerja v oblikovanju kulturne politike omogoča tudi posvetovalno vlogo. Po predlogu novega zakona naj bi se izvajalci ločili na profitne in neprofitne dejavnosti, pri čemer bodo imele neprofitne ugodnejše davčne obveznosti in ugodnejše možnosti pri zbiranju sponzorske in donatorske podpore. Zakon bo sicer urejal le tisto zakonsko materijo, ki je skupna vsem kulturnim dejavnostim in jo je upravičeno urediti na enem mestu, posebnosti posameznih kulturnih ustanov pa bodo upoštevanе v njihovem ustanovitvenem aktu in statutu teh ustanov.

Ministrstvo je za drugo obravnavo pripravilo tudi predlog zakona o pogojih opravljanja avdio in video reproduktivne dejavnosti, v zaključni fazi pa so tudi predlogi za izdajo zakona o arhivski dejavnosti, o zaščiti avtorskih pravic ter delno o obveznem izvodu publikacij. Pospešeno pripravljajo tudi predloga zakona o varovanju naravne in kulturne dediščine ter o filmski dejavnosti.

J. P.

MODERNIZIRANA IZPOSOJA - Stranke v Valvasorjevi knjižnici v Krškem so hitro in solidno postrežene. Izposoja in kontrola omogoča tudi računalnik, ki se ga v knjižnici poslužujejo že nekaj let, žal pa preko računalnika še niso povezani v slovenski knjižnični sistem, za kar bi morala poskrbeti republika. (Foto: T. Jakše)

Ministri si izbirajo inšpektorje

Inšpekcijske službe, ki so bile do sedaj občinske, bodo prešle pod nadzor republike - Inšpektorji bodo pripadali različnim ministrstvom - Poslej brez usklajevanja?

KRŠKO - Družbena podjetja se pospešeno pripravljajo na lastninjenje, v nekaterih državnih službah pa se že nekaj let pripravljajo njihova reorganizacija. Mednje spadajo inšpekcijske službe, ki so bile do sedaj občinske, po novem pa naj bi prešle pod nadzor republike, točneje: vsaka posamezna inšpekcija bo pripadala drugemu ministrstvu. Bo to pomenilo, da bodo inšpekcije učinkovitejše?

Načelnik Medobčinskega inšpektorata v Krškem Miroslav Mikeln o tem ni najbolj prepričan, čeprav naj bi se te spremembe uvedle prav zaradi tega, da bi bile inšpekcijske službe učinkovitejše, strokovnejše in bolj vodene. "Ena redkih dobrih stvari v tej novi organizaciji bo po mojem mnenju to, da bo inšpektor lahko opravil ogled tudi v drugi občini. Predvsem je to pomembno pri večjih posegih, npr. pri zapiranju obratov, delavnic, saj bo v takšnih primerih tuji inšpektor lahko to opravil neobremenjeno in pod manjšim pritiskom kot v občini delujoči inšpektor," pravi Mikeln in dodaja, da pa zaradi tega še ne bi bilo potrebno reorganizirati inšpekcijske službe. "Takšno ravnanje države, ko vse vleče v svoj center, me spominja na

predvojni rek: Več ko ima gospodar hlapcev, boljši je."

Požarne inšpektorje je reorganizacija doletela prve. S 1. januarjem je začel veljati Zakon o varstvu pred požari, ki je bil sprejet lani konec decembra. "Zakon, ki sicer govori, da s tem dnem ministrstvo prevzame delavca, torej požarnega inšpektorja, opremo, dokumente in arhive pod svoje okrilje, ima veliko pomanjkljivost, saj ne pove, katero ministrstvo je to," razlaga Mikeln. Ostale inšpekcije - v Krškem jih imajo 11 - na nove zakone še čakajo. Inšpektorji posameznih področij bodo pripadali različnim ministrstvom. Krški inšpektorat ima 4 avtomobile, faks in računalnik, vse to so kupili s pomočjo občin, ki so jih do sedaj financirale. Sprašujejo se, zakaj naj bi to delili. Do sedaj so delo usklajevali znotraj inšpektorata. Kako bo po reorganizaciji, ne vedo, saj naj bi bila vsaka inšpekcija odgovorna le svojemu ministrstvu, vendar menijo, da brez vsakršne koordinacije ne bo šlo, dogovoriti pa se bo potrebno tudi za pla-

Miro Mikeln

Plaz je pri Črnem potoku odnesel cesto

Pačnikovi na Razborju 92 se boje za hišo

LEDINA - Na domačiji Pačnikovih na Ledini 92 že nekaj časa nimajo mirnega spanca. Odkar je plaz, ki je pred kakšnimi petimi leti začel polzeti po strmem bregu proti magistralni železniški progi Zidani most - Sevnica in konec preteklega tedna prekinil promet na lokalni cesti Sevnica - Breg, so vznemirjeni ne le Pačnikovi, ampak tudi na sevnški občini.

Očitno tudi železničarjem ni vseeno, kaj se dogaja, saj so njihovi delavci v ponedeljek hiteli z motorjimi žagati drevje na pobočju tik nad železniško progo, da ne bi morebiti plaz podrli kakšno drevo na progo in povzročil zastoj se v železniškem prometu ali celo katastrofo. K sreči to pobočje še ne kaže podozrevanja lokalne ceste, kjer je plaz v širini okrog 100 metrov povzročil globoke razpoke v zemlji, na asfaltu in celo prestavil ogromne armirane betonske ograde, ki naj bi zadržale poljenje travnika in njive Pačnikovih na cesti.

"Plaz se je pojavil pred 4 oz. 5 leti, ko so ob posodobitvi ceste Sevnica - Breg posekali drevje po pobočju pod našo hišo, ki sva jo zgradila z ženo pred 23 leti. Ne vem, zakaj so ogromno materiala odpeljali na Orehovo, toda takrat se je začelo posedanje zemlje. Za les smo dobili odškodnino, kaj pa zdaj, ko bomo

● Sekretar občinskega sekretariata za varstvo okolja in urejanje prostora inž. Jože Kolar nam je v ponedeljek povedal, da so bili sevnški občinarji že 14. decembra zaradi tega plazu na Ministrstvu za promet in zvezne Republiški upravi za ceste (RUC). Sevnščani so opozorili, da plaz od leta 1990 ni bil nikoli dobro saniran. Pretekli četrtek je bil Kolar s predsednikom sevnške skupščine Bredo Mijovič pri ministru Igorju Umku in na RUC. Tam so povedali, da je bila sanacija plazu pri Črnem potoku v osnutku plana, da pa je iz njega izpadla, ker ni bilo dovolj denarja. Po Kolarjevih besedah plaz nadzirajo tudi geologi. Plaz se ob sušnem obdobju pomika le za okrog 5 cm, ob slabem deževnem vremenu pa za 8 do 12 cm dnevno, v sobotnem deževju pa se je celo za 24 cm! Po lanskem predračunu bi samo sanacija plazu stala vsaj 52 milijonov tolarjev, popravilo ceste pa še okrog 10 milijonov tolarjev. Obvoz je čez Radicev in čez Krakovo.

še ob najlepšo njivo?" se sprašuje 60-letni upokojenec sevnške žage Franc Pačnik. Dodaja še, da mu je plaz že na treh krajih pretrgal zemeljski elektroenergetski kabel.

P. PERC

Goljufali so zavarovalnici Tilia in Triglav

Lažno prikazovali prometne nesreče, ki so se zgodile na Hrvaškem

NOVO MESTO - V novomeški upravi za notranje zadeve ugotavljajo, da število zavarovalniških goljufij narašča tako na področju nezgodno avtomobilskega zavarovanja kot na področju zavarovanja pred poškodbami. Trenutno novomeški kriminalisti obravnavajo skupino ljudi, ki so lani izpeljali več zavarovalniških goljufij tako, da so izdelali lažno dokumentacijo o prometnih nezgodah, ki naj bi se zgodile na Hrvaškem. Odškodnino za nesreče, do katerih sploh ni prišlo, so uveljavljali pri zavarovalnici Tilia in Triglav in jo tudi dobili.

Goljufije so osumljeni B. R. iz Košaškega Dola, B. K. iz Gradca, R. Z. iz Črnomlja, V. M. iz Hrvaške in M. W. iz Nemčije. Z lažnim zahtevkom za povzročeno škodo v prometni nezgodi na Hrvaškem so zavarovalnico Tilia oškodovali za 817.145 tolarjev. Znesek je zavarovalnica izplačala B. R. 1. oktobra, B. K., D. P. in V. M. so osumljeni, da so na enak način ogoljufali tudi novomeško enoto zavarovalnice Triglav in sicer za 1.093.380 tolarjev. Zoper kršitelje so policisti napisali kazenske ovadbe.

TAT OBISKAL VIKEND V RUČETNI GORI

RUČETNA GORA - V času od 25. decembra do 7. januarja je neznanec v Ručetni gori vložil v vikend ter ukradel barvni televizor, več odev in dajnogled. Lastnica A. D. je oškodovala za 45.000 tolarjev.

VLOMIL V HIŠO

KRŠKO - 10. januarja med 6.30 in 15. uro je nepridiprav prišel do stanovanjske hiše 34-letnega Petra P. iz Dobrave. Z neznanim orodjem je odprl vhodna vrata. V hiši je pregledal omare. Iz shrambe je odnesel dve lovski puški in 50 MK nabojev ter lovski pas z naboji. Pod policami se je nahajal zaboj, ki je bil zaklenjen z obsejko. Tat jo je odtrgal in iz njega pobral 3400 nemških mark. Ukradel je tudi zlato verižico z obeskom. Lastnika je oškodoval za 530.000 tolarjev.

AVTOBUSU JE ZAPRL POT PARKIRAN AVTOMOBIL - Prejšnji četrtek je neznan voznik osebne avtomobile Peugeot prav nesramno zaparkiral že tako enosmerno cesto, ki pelje mimo novomeške tržnice na Glavni trg. Sofer avtobusa ni mogel mimo, prisiljen je bil počakati lastnika ovire, da o pešcih, ki so se komaj prebijali mimo avtobusa in avtomobila, niti ne govorimo. Sicer pa bi o parkiranju po Novem mestu lahko še veliko pisali in na koncu zaključili, da je prometna kultura voznikov na nizki ravni. (Foto: J. Dornič)

Velik pritisk tujcev na mejo

Na zeleni meji v Posavju policisti zalotijo na dan tudi po več deset tujih državljanov

BREŽICE - Ilegalni prestopi naše meje ne pojenjujejo, pritisk na mejo je še naprej velik. Samo 4. januarja od 6. ure jutraj do 6. ure zvečer je bilo na območju UNZ Krško zavrženih 11 državljanov BiH, 11 hrvaških državljanov, 2 Jugoslovani in po 1 Makedonec, Belorus in Jordanec.

4. januarja ob 17.45 so Brežiški policisti v Rakovcu zalotili pri ilegalnem prehodu državne meje hrvaška državljanca, 47-letnega Ilijo T. in 40-letno Maro T. Ker pri sebi nista imela ustreznih dokumentov za prestop državne meje. Policisti so ju vrnili na Hrvaško. - Ob 21. uri so brežiški policisti pri kontroli zelene meje v Stari vasi pri Bizeljskem pri ilegalnem prestopu meje zalotili več ljudi: 24-letnega Emira C., državljan BiH, ki je vozil juga po lokalni cesti iz Hrvaške v Slovenijo prek mostu čez Sotlo izven Stare vasi, kjer je tudi pre-

Stranpoti Kočevja

PO SENO NA KRMIŠČE - Romom iz Zeljn pri Kočevju je zmanjkalo sena za konje. Dva sta krenila 8. januarja z vozom v revir Lovske družine Mala gora in na krmišču za divjad naložila seno. Oba sta mladoletna in oba bosta povabljeni k sodniku za prekrške.

NA VSAK NAČIN STA HOTELA AVTO - F. B. in M. G., mladoletnika iz Ribnice, sta vlomila 8. januarja ponoči v Kočevju za avto avtomobila. Najprej sta vlomila v golf in ga spravila v pogon, a se je voznik kočala že v bližnji živi meji, kjer se je avto vkopal v blato. Nato sta ob 1.55 poizkušala srečo pri stoenki, a sta opazila policijski avto in pobegnili, vendar so ju policisti kmalu prijeli.

GOLFA SE NISO NAŠLI - V noči iz 3. na 4. januarja so nezanci ukradli avto Golf LJ N 8 823 s parkirišča pri lokalu "Tri zvezde" v Kočevju. Lastnik K. R. ga potem ni več videl.

NESPRETNI VLOMILEC - V noči od 4. na 5. januarja je P. A. iz Kočevja vlomil v tovornjak MAN, ki je bil na parkirišču pri železniški postaji Kočevje. Vzel je več glasbenih kaset, orodje in nekaj plastenk sadnih sokov. Pri "delu" pa je bil tako nespreten, da je izgubil osebno izkaznico, ki so mu jo nato med svojim obiskom vrnili policisti.

OB PLINSKO PIŠTOLO - P. B. iz Podgorške ulice v Kočevju se je 4. januarja okoli 20. ure sprl s skupino Romov, ker so mu zaparkirali dvorišče. Med preprirom je Romom pokazal tudi plinsko pištolo, ki so mu jo nato policisti zasegli.

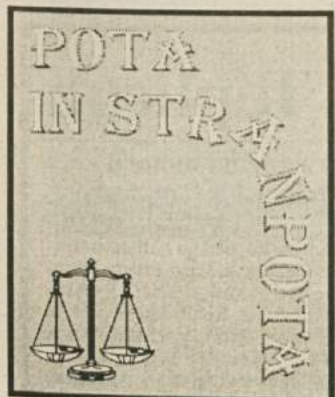
LJUDJE V STISKI - Tudi v Kočevju je vedno več ljudi v stiski, iz katere si sami ne znajo pomagati, učinkovite pomoči drugih pa niso deležni. Pred kratkim smo poročali o samomoru begunca, zdaj pa je prišlo spet do novega samomora. 4. januarja ob 3.50 je P. M. iz Kočevja telefoniral svoji bivši ženi. Pripovedoval ji je, kaj namerava storiti, in se med telefonskim pogovorom ustrelil s pištolo v glavo. Bil je takoj mrt.

MED PRETEPOM SO GA HUDO POŠKODOVALI

ČRNOMELJ - 41-letni J. S. iz Črnomlja, 36-letni F. V. iz Jelševnika in 32-letni B. S. iz Črnomlja so osumljeni, da so pred gostilno Müller v Črnomlju pretepli 57-letnega A. L. iz Stanetincev in ga hudo poškodovali.

POLICISTI PREPREČILI VELIK ZASLUŽEK

ČRNOMELJ - Lani decembra so policisti v Črnomlju zasegli več kot 3100 g zelo kvalitetne marihuane. Črnomeljec, ki je mamilo pridelal sam, ga je nameraval prodati za božično-novoletne praznike, vendar so mu policisti to preprečili. Če bi mu marihuano uspelo prodati, bi zaslužil 15.000 nemških mark.

dežurni poročajo

UKRADEL RADIOKASETOFON - 4. januarja je neznan storilec v Mirni Peči na parkirnem prostoru vlomil v osebni avto, last D. C. z Velikega Kala, ter mu ukradel radiokasetofon in ga oškodoval za 20 tisočakov.

OB TORBICO Z DENARJEM IN DOKUMENTI - 4. januarja zvečer je neznanec vlomil na Dolenjem Polju v osebni avto in s prednjega sedea ukradel moško torbico z denarjem in dokumenti. S tem dejanjem je lastnika F. Z. iz Novega mesta oškodoval za 80 tisočakov.

FOTOAPARAT JE DOBIL NOGE - V noči na 5. januarja je nepridiprav v Ulici Slavka Gruma v Novem mestu iz osebne avtomobila ukradel fotoaparati in lastnika I. H. iz Novega mesta oškodoval za 3.000 tolarjev.

OB AVTOMOBILSKI ODBIJAČ - V času od 6. do 7. januarja je neznan storilec na Golievem trgu v Trebnjem iz osebne avtomobila odmontiral prednji odbijač. Lastnika je oškodoval za okrog 10.000 tolarjev.

OB GORSKO KŌLO - V noči na 8. januarja je neznanec s hodnika stanovanjskega bloka na Cesti herojev v Novem mestu ukradel gorsko kolo in lastnika M. S. oškodoval za okoli 17 tisočakov.

OB BRIVSKI APARAT - V noči na 8. januarja je neznan storilec na Sevnški cesti v Črnomlju vlomil v stanovanjsko hišo in ukradel brivski aparat ter nekaj oblačil in lastnika A. K. oškodoval za 20 tisočakov.

UKRADLI SO MU BARVNI TELEVIZOR - V času od 6. do 8. januarja je neznan storilec na Stražnjem Vrhu iz prostora poleg gostinjskega lokala ukradel barvni televizor. Lastnika M. C. je oškodoval za 35.000 tolarjev.

S PODSTREŠJA ODNESEL ORODJE - V noči na 8. januarja je nepridiprav vlomil v stanovanjsko hišo in iz podstrešne sobe ukradel najrazličnejše orodje in še nekaj drugih predmetov. Lastnika D. K. z Mirnih predmetov. Lastnika D. K. z Mirnih je oškodoval za okoli 60 tisočakov.

ZASEGLI SO MU SAMOKRES

BREŽICE - 6. januarja so brežiški policisti zasegli 52-letnemu Helmutu U. iz Račje vasi samokres znamke Zastava kal. 7,62 mm, M - 57, za katerega ni imel dovoljenja. Helmut naj bi orožje kupil od neznanega Roma 1. januarja letos v Cerkljah ob Krki za 400 nemških mark. Za storjen prekršek se bo moral zagovarjati pred sodnikom za prekrške.

ZASEGLI MARIHUANO IN PAPIR ZA ZVIJANJE CIGARET

KRŠKO - Kriminalisti UKS UNZ Krško so ugotovili, da je 30-letni Stanko K. z Malega Vrha 30. novembra dal na razpolago prostor in marihuano Jožetu P. in Antonu Š. (oba sta iz Krškega). Osumljeni Stanko je izročil 2,5 g marihuane, ki jo je imel shranjeno v škatli, ter vrečko, za katero je povedal, da je v njej sušil drogo. Policisti so mu zasegli tudi dva zavitka papirčkov za zavijanje cigaret, zoper Stanka so napisali kazensko ovadbo.

TRČIL V DREVO - 5. januarja ob 21.35 se je 40-letni Ibrahim Ikanović iz Ponikev peljal s fičkom od Stražnjega Vrha proti Črnomlju. Pri Svibniku ga je v nepreglednem levem ovinku zaradi neprimerne hitrosti začelo zanašati. Zapeljal je na neutrjeno bankino, po kateri je drsel nekaj metrov, in trčil v drevo. V nezgodi se je hudo poškodoval sopotnik 54-letni Branko Lakner iz Kanižarice, ki je ostal v vozilu uklešen in so ga rešili gasilci iz Črnomlja. Lažje pa se je poškodoval sopotnik 54-letni Mirko Ledinski iz Kanižarice. Oba so odpeljali v novomeško bolnišnico. Materialne škode je za okrog 70.000 tolarjev.

PODRIL JE PEŠČA - 6. januarja ob 21.40 se je na Selski cesti v Dobovi v brežiški občini zgodila prometna nezgoda. 42-letni Ivan Z. z Malega Obrežja je peščil iz smeri Kapel prek zavarovanega železniškega prehoda proti železniški postaji Dobova. Ko je prišel v neposredno bližino trgovine Nold na Selski cesti, mu je iz smeri železniške postaje pripeljal neznan voznik. Kljub zaviranju je voznik pešča zbil po tleh in odpeljal v neznano. Pešče se je pri tem lažje poškodoval, odpeljali so ga v brežiško bolnišnico. Policisti za neznanim voznikom še poizvedujejo.

Pionir je prebudil občinstvo

Pionirjevi odbojkarji kljub porazu zadovoljili gledalce - Izkazala sta se Povšič in Goleš - Sodnik z goljufanjem pomagal Ljubljancem do zmage

NOVO MESTO - Novomeški športniki so se že kar navadili, da so gledalci v športni dvorani Marof med tekami tiho kot v gledališču in le redkokdaj zaploskajo. Sobotna odbojarska tekma med voščeno Olimpijo in domačim Pionirjem pa je novomeško občinstvo po dolgem času spet dvignila na noge. Čeprav poraženi, odbojkarji Pionirja s tekmo ne morejo biti nezadovoljni.

Novomeški odbojkarji so Olimpijo presenetili že takoj na začetku srečanja. V prvem nizu so zaigrali čvrsto in organizirano v obrambi, v napadu pa je bil

KUŠER ZMAGAL NA "SKI OPEN"

NOVO MESTO - Cicibani Smučarskega društva Rog uspešno sledijo uspehom pionirjev. Mare Kušer je v nedeljo zmagal na veslalomu za "Ski open" na Rogli, njegov uspeh pa so dopolnili Rok Ravbar s 5., Manca Simičič s 15. ter Mojca Mesojedec in Matevž Suhadolnik z 18. mestom. Na super G-ju za pokal Alpe Adrija je bil Rogovec Rok Šter 13., Sebastjan Habjan pa 21. Zmagal je Avstrijec Jan Weiss. Na FIS-veslalomu v Garmischu (Nemčija) je zmagal Miha Vernik nad Matjažem Kodbo. Oba sta člana smučarskega društva Rog.

Povšič ob dobrih Goleševih podajah neresljivo uganka za ljubljanski blok, v katerem je stal tudi visoki ruski igralec Dolja, nekdanji član Pionirja. Rezultat 15:11 bi bil lahko tudi drugačen, saj so Novomeščani povsem nadigrali goste.

V drugem nizu se je spet pokazala velika slabost novomeškega prvotigaša. Nekaj sodnikovih nerazumljivih odločitev v škodo domačinov je igralce Pionirja povsem vrglo s tira. Igrali so neorganizirano, povsem je zatajil Pavlov, ki ga je trener Mohorčič kasneje zamenjal z mladim Babnikom, in posledica psihološke nestabilnosti je bil izid 15:4 za Ljubljancem, ki so v polju "porabali" tudi najtežje žoge, bili odlični v bloku in z lahkoto preigrali domačo obrambo. V tretjem nizu so Novomeščani sicer igrali nekoliko bolje, a so ga kljub temu izgubili s 15:8.

Četrti niz je bil prava drama, njen režiser pa zmedeni begunjski sodnik Hrovat, ki je bil povsem nedorasel do-

godkom na parketu. Domačini so začeli s poletom in povedli s 4:0, Ljubljanci pa so jih ujeli šele pri 7:7. Izredno izenačena in borbeno igra v končnici niza je spravila na noge celo "mrtno" novomeško občinstvo. Pionirja nismo videli takega že dolgo časa. Celo moštvo je iz sebe izcedilo še zadnje atome moči in znanja. Utrujenost se je že močno poznala, predvsem najboljšemu igralcu Pionirja Povšiču, ki pa ga je Horvatovo nepošteno sojenje le še bolj podžgalo. Ko je pri izidu 12:12 Horvat dosodil točko Ljubljancem, čeprav je žoga padla globoko v polje Olimpije, se je še enkrat hudo poigral z živci domačih odbojkarjev in tekma je bila izgubljena. Sodnik, ki ni sposoben pozorno spremljati igre in se odloča (kadar ne vidi, kaj se je zgodilo z žogo) na osnovi reakcij igralcev ene same ekipe (v tem primeru je bila to Olimpija), ne sodi v prvo ligo; besede s katerimi so Horvata označili gledalci, pa ne sodijo v časopis, čeprav jih najdemo tudi v Slovarju slovenskega knjižnega jezika.

I. V.

Šport iz Kočevja in Ribnice

LABIN - Čeprav so rokometiški Ribnice na mednarodnem turnirju v Labinu izgubili vsa tri srečanja - s Fructalom 23:22, z Rudarjem 23:20 in z Varteksom 26:17 - niso razočarali. V prvih polčasih so bili vsem trem moštvom enakovredni nasprotniki, v drugem delu igre pa je trener Janez Ile dal v igro tudi mlajše igralce, kar so slednji dobro izkoristili. Ribničani so na nadaljevanje sezone dobro pripravljene. V prvem krogu jih čaka izredno težko gostovanje pri Kolinski Slovanu, upajo pa, da se bodo ob koncu prvenstva znašli precej višje kot na polovici, saj je razlika med 3. in 10. moštvom le 2 točki.

KOČEVJE - Kočevske rokometiške bodo odprle letošnjo sezono že pred nadaljevanjem prvenstvenih bojev. V soboto ob 19. uri se bodo v Ribnici na prvi četrtfinalni tekmi državnega pokala pomerile z ljubljanskim Krimom.

KOČEVJE - Namiznotenisači Melamina se te dni zavzeto pripravljajo na tekmo Inter pokala na Dunaju. Trener Marjan Oražem od mednarodnega nastopa ne pričakuje kaj dosti.

Velikanka v Toplicah

Melovi motokrosisti letos z novimi motorji - Preuredili bodo progo v Dolenjskih Toplicah

NOVO MESTO - Čeprav je do začetka sezone v motokrosu še kar nekaj mesecev, se člani motokluba Mel iz Novega mesta nanjo že vneto pripravljajo. Preteklo leto je bilo za mlade novomeške motokrosiste uspešno kot še nobeno do sedaj. V članski konkurenci se je izkazal Ludvik Mežnar, ki je vs skupni razvrstitvi državnega prvenstva do 80 ccm zasedel odlično 2. mesto in zmagal na dirkah v Dolenjskih Toplicah in v Mačkoveh pri Murski Soboti. V Melu pa so lahko ponosni predvsem na najmlajše dirkače, ki nastopajo v kategorijah podmladka. Gregor Mede je namreč v kategoriji do 80 ccm osvojil naslov državnega prvaka, v kategoriji do 60 ccm pa sta Sašo Popovič in Jaka Može zasedla drugo oz. tretje mesto.

V novi sezoni bodo prav vsi člani Mela nastopali z novimi motorji znamke Honda. Mežnar bo presedel v kategorijo do 125 ccm. Popovič in Može se bosta pridružila Medetu v kategoriji do 80 ccm, v kategoriji do 60 ccm bo ostal le Andrej Hvastja. Kljub zimi in snegu na Dolenjskem ne mirujejo. Poleg kondicijskih tre-

ningov se že usedejo tudi na motorje, za božič so vadili na progi v Marušičih pod Medvejo blizu Buj. Glede na to, da so dobili sponzorja iz Združenih držav Amerike, obstaja možnost, da bodo letos nekaj dni trenirali tudi na drugi strani Atlantika.

Člane motokluba Mel pa čaka letos tudi precej dela na njihovi progi v Dolenjskih Toplicah. Spremeniti bodo morali del proge za članske dirke, zaradi zahtev slovenske zveze bodo zgradili povsem novo progo, namenjeno tekam podmladka, in se lotili priprave skakalnice velikank, kjer naj bi motokrosisti lahko povsem varno skakali tudi do sto metrov daleč. Skoki z motorji so pri nas in nasploh povsem nova disciplina, ki ima svoje korenine prav na Melovi progi v Dolenjskih Toplicah in je doživela zelo dober sprejem tako med tekmovalci kot med gledalci, ki jih skoki privlačijo celo bolj od samih dirk. Za konstruktorja prve motokros letalnice se je že ponudil Vlado Goršek, ki je skupaj z bratom Janezom postavil planiško velikanko. I. V.

REKREACIJA V BADMINTONU

NOVO MESTO - Agencija za šport Novo mesto razpisuje rekreacijo v badmintonu. Rekreacija bo ob nedeljah v večernih urah, začela pa se bo 16. januarja ob 18. uri. Prijavnina znaša 2.000 tolarjev, zagotovljenih pa je najmanj 10 terminov. Prijavite se lahko na Agenciji za šport, p.p. 30, Novo mesto, ali pa po telefonu 22-267.

KLEVIŠAR ZA NOVO LETO

ČRNOMELJ - Na novoletnem hitropoteznem šahovskem turnirju društva upokojencev je zmagal Klevišar nad Dragošcem in Udovcem. Ti trije pa so si s 7 točkami razdelili prvo mesto tudi na januarskem turnirju, ki je prvi izmed 12 rednih mesečnih tekmovanj, ki jih bodo letos pripravili belokranjski upokojenci. (I. D.)

S. Bloudek je zahteval preveč

Novi trener Krke Novoterma je Sarajevčan Rade Matič - Iz Bosne prihaja tudi igralec za zvezo Vukadin - Od Nemcev je odvisno, če se bo vrnil Šentjernejčan Plevnik

NOVO MESTO - Položaj Krke Novoterma pred začetkom pomladanskega dela sezone prav gotovo ni tak, kot bi si ga želela katerakoli prvotigaška ekipa, ni pa še vse izgubljeno. Gneča na repu lestvice je velika in Novomeščani ne zaostajajo kaj dosti za tekme v borbi za izpad. Tega se v klubu še kako zavedajo, zato mrzlično iščejo rešitev, ki bi jim prinesla obstanek v ligi.

Največje presenečenje za novomeške ljubitelje nogometa je pripravil dosedanj trener Marin Bloudek, ki je v Novo mesto prišel iz Maribora. Da bi bil voljan ostati v Krki Novoterma je postavil za klubsko upravo in prazno blagajno previsoke zahteve. Poleg urejenega finančnega stanja kluba in ureditve igrišča za tekme in trening je zahteval še visoko plačo, večino denarja pa je zahteval vnaprej. Upravi ni preostalo nič drugega, kot da se mu zahvali za sodelovanje in najde novega trenerja, kar pa ni lahko, saj se "slovenski" nogometni strateg cenijo previsoko glede na kakovost moštev, s katerimi delajo. Tu pa so Novomeščanom prišle prav zveze, ki jih imajo z nekdanjim jugoslovanskim nogometom. Navzgor so stike z nekdanjim igralcem Železničarja in trenerjem kadetske in mladinske državne reprezentance, 50-letnim Sarajevčanom Radetom Matičem, ki je bil do sedaj drugi trener grškega Panatinaikosa. Ker so državljani Bosne in Hercegovine v prosrbsko razpoloženi Grčiji nezaželeni, bi moral Matič slej ko prej zapustiti domovino športa, tudi če ne bi dobil vabila iz Novega mesta. Zaradi položaja, v kakršnem je, je Matič zahteval "le" stanovanje, hrano in plačo.

Ker kakovost moštva, ki je v jesenskem delu prvenstva pristalo na zadnjem mestu, ne daje upanja na obstanek, je uprava Krke Novoterma poskušala ekipo okrepiti z novimi igralci, vendar brez denarja kakšnih večjih sprememb v moštvo ne bo. Čizmareviča, ki je bil zadnje tri jesenske tekme tretji

tujec v Krki Novoterma, so zamenjali z Damirjem Vukadinom, Vrtar Pavič in Dankovič pa sta ostala. 24-letni Zeničan Damir Vukadin je do sedaj igral za Čelik, Iskro iz Bugojna in nazadnje pri Osijeku oziroma Papuku, kamor so ga zaradi nepripravljenosti posodili Osiječani. Vukadin namreč eno leto pred prihodom na Hrvaško zaradi vojne v Bosni ni treniral, tako da se šele sedaj počasi vrača v formo. Druga okrepitev bi lahko bil Šentjernejčan

Gorazd Plevnik, vendar le v primeru, če nemški klub, za katerega igra, ne bi zanj zahteval previsoke odškodnine. Pogovarjali so se tudi z nekaterimi igralci kočevskega Avtobuma, ki pa bi prišli v Novo mesto le v primeru, če Kočevcem ne bi uspelo rešiti težke klubske krize in bi morali moštvo razpustiti.

Sicer pa ostaja še vedno največji problem novomeškega nogometa igrišče, ki je komaj primerno za igro, vadb pa morajo organizirati izven Novega mesta, zato bi morali, če hočemo v doljenjski metropoli še gledati kakoovosten nogomet, nujno zgraditi pomožno igrišče, kjer bi svoj prostor pod soncem našle tudi vse mlajše selekcije. I. V.

DAMIR VUKADIN, novi član Krke Novoterma: "Novomeški nogometaši imajo še možnosti, da ostanejo v ligi, zato sem tudi prišel v Novo mesto. Trenerja Matiča poznam in ga cenim kot dobrega strokovnjaka."

Tenisači napovedujejo zmage

Mladi novomeški tenisači presenetili v Ljubljani - Zmaga Puclja in finale Zupancičeve

NOVO MESTO - Na prvem od štirih teniških turnirjev za mlade igralce "Kompas grand prix", ki je bil v športni dvorani Bit v Ljubljani, so se izkazali tudi novomeški teniški naraščalniki, ki do nedavnega na podobnih turnirjih niso imeli posebnega uspeha. Tokrat pa je nadarjeni Tadej Puclj v kategoriji dečkov do 10. leta dobesedno šokiral slovensko teniško javnost. Zlahka se je prebil do finala, kjer je po napetem boju s 6:4 premagal prvega favorita tekmovalca, Ljubljancina Gregorca.

Ni manjše presenečenje ni pripravila Zupancičeva, ki je morala med dek-

licami do 12. leta priznati premoč šele Ljubljanki Grašičevi v finalnem obračunu. Ljubljankanka je Zupancičevo premagala s 6:1. Da je novomeška ekipa zares močna, sta dokazala tudi Turk, ki se je v kategoriji dečkov do 12. leta uvrstil med štiri najboljše in v polfinalu izgubil s kasnejšim zmagovalcem, ter Kralj z uvrstitvijo med osem najboljših v kategoriji do 10. leta.

Rezultati za poznavalce teniških razmer niti niso presenetljivi. So le sad resnega dela v teniški šoli, ki ga je pred dvema leti začela Bolgarka Stančeva, nadaljuje pa ga Mirnopečan prof. Dušan Hočevar, ki ima pod "komando" kar petnajst mladih upov. Prvi uspehi napovedujejo prebujenje slovenskega tenisa, ki do sedaj niti v slovenskem merilu ni pomenil skoraj nič.

PREMAGALI POLZELO

NOVO MESTO - V predzadnjem krogu predtekmovalca mladinske državne lige so mladi košarkarji Novega mesta 92 po razburljivem boju premagali vrstnike Polzele s 68:65. Največ košev sta dosegla Simon Petrov (25) in Marko Strašek (19). Če zmagajo še v zadnjem krogu proti Ježici, se bodo varovanci trenerja Slavka Kovačeviča uvrstili med sesterico najboljših slovenskih mladinskih moštev.

Novotehna druga v državi

Mladinci novomeškega namiznoteniskega kluba so osvojili drugo mesto na prvenstvu Slovenije

MURSKA SOBOTA - Mladi namiznoteniski igralci novomeške Novotehne so v soboto in nedeljo v Murski Soboti dosegli na mladinskem ekipnem državnem prvenstvu drugo mesto in s tem še enkrat potrdili, da v Novem mestu raste res obetaven rod, ki bo kmalu prinesel boljše rezultate tudi članski ekipi.

Novomeščani so imeli v Murski Soboti tukrat kar precej sreče. V predtekmovalju so najprej s 4:1 premagali Vesno iz Zaloga, potem pa s 4:0 izgubili z velenjsko Ero, vendar ta tekma ni odločala o uvrstitvi v finalno skupino. Pomembno je bilo le srečanje z domačim Potrošnikom, na katerem pa so Vertuš, Kralj, Retelj in Miklič prekosili same sebe in Sobočane premagali s 4:0. Na koncu se je namreč izkazalo, da je prav ta tekma odločala o drugem mestu, saj se je rezultat iz predtekmovalca prenese v Finale, kjer so Novomeščani sicer izgubili z Olimpijo s 4:0 in s koprskim Istra Benzom s 4:1. O medaljah je odločil količnik med posameznimi zmagami in porazi, saj so imela tri moštva isto število ekipnih zmag, zato je Novotehna kljub porazoma osvojila srebrno medaljo.

Ekipa Novotehne z drugim mestom sicer ni ponovila lanskega uspeha, ko so isti igralci postali moštveni državni prvaki, vendar uspeh ni nič

manjši, saj lani na prvenstvu še ni bilo Olimpije, ki je imela letos v svoji ekipi najboljše tri mladince s slovenske jakostne lestvice. Zasluge za uspehe Vertuša, Retlja, Mikliča in Kralja imata predvsem njihova dosedanja trenerja Egon Žabkar in Igor Selak, ki sta fante spremljala od prvih pionirskih zamahov z loparjem. Ko sta onadva zapustila klub, je ekipo prevzel nekdanji mladinski reprezentant Jugoslavije Marjan Hribar, ki je med študijem na mariborski poslovno - ekonomski fakulteti igral za Maribor, lani pa se je vrnil v Novo mesto. Z mladinsko ekipo se je posebej za državno prvenstvo pripravil zadnje dva meseca, ko je temu cilju podredil tudi nastope v članski ligi, kjer so mladi igrali ob polnem treningu. Za kondicijske priprave je poskrbel znani atletski trener Milan Šimunič, vzdržljivost pa se je fantom poznala predvsem na odločilni tekmi z Mursko Soboto (tretje srečanje prvega dne prvenstva), ko so še vedno sveži Novomeščani nadigrali že vidno utrjene domačine. Fantje so med sabo zelo dobri prijatelji in prav v "pravi klapi" je skrivnost ekipnih uspehov Novotehne, saj njeni igralci kot posamezniki še ne dosega enakovrednih rezultatov, ko pa gre za uspeh moštva, dajo vse od sebe. I. V.

PORAZ ZA ZAČETEK

BLED - Mnogi, ki so na Bledu pričakovali hud spopad med ženskima odbojarskima ekipama Novega mesta in blejske Minolte, so se hudo uštel. Novomeščanke so bile na prvi tekmi spomladanskega dela prvenstva brez obolele Pastuchove le blede slika ekipe, ki je v jeseni predstavljala trd oreh tudi za najboljše v ligi. Poraz s 3:0 (-2, -9, -3) je Novomeščanke kljub vsemu obdržal na 6. mestu prvotigaške lestvice, kar je tudi njihov letošnji cilj. V soboto bodo odbojkarice Novega mesta v Kopru igrale s prouvrstjenim Cimosom, ki letos še ni izgubil tekme.

Prejšnji petek sta generalni direktor trgovskega podjetja Novotehna Niko Galeša (desno) in vršilec dolžnosti predsednika namiznoteniskega kluba Novotehna podpisala pogodbo o nadaljevanju sodelovanja. Ob tej priložnosti je generalni direktor pokrovitelja sprejel trenerje in igralce, se jim zahvalil za dosedanje uspehe ter jim ob novem letu zaželel čim več zmag, ki pa njegovemu mnenju niso najpomembnejše. Važnejše od zmag je, da se mladi športniki nikoli ne predaajo in da z borbenostjo in poštenostjo dokazujejo klenost doljenjskih ljudi. (Foto: I. V.)

BOGATA BERA POKALOV - Jaka Može, Ludvik Mežnar, Sašo Popovič (od leve proti desni) in Gregor Mede (manjka) so na proglasitvi najboljših slovenskih tekmovalcev v avto-moto športu v razvpiti novogoriški Perli prejeli nagrade in priznanja za imenitne dosežke v lanskem sezoni.

ŠENTJERNEJČANI SO USTANOVILI ATLETSKI KLUB - Izredni uspehi, ki jih zadnja leta dosegajo mladi šentjernejški atleti - letos so bili osnovnošolski ekipni državni prvaki pri mlajših in starejših deklah in med mlajšimi dečki - so domače športne delavce dobesedno prisilili, da so prejšnji teden ustanovili atletski klub Šentjernej. Za svoj klub so se odločili predvsem zaradi tega, da bi v atletiki zadržali tiste mlade športnike, ki ne nadaljujejo šolanja in vadb v Novem mestu, obenem pa želijo domačim atletom ponuditi kar najboljše pogoje dela. Prvi predsednik kluba je Janez Kuljaj, ki je med najbolj zaslužnimi za razmah atletike v Šentjernej. (Foto: I. Vidmar)

ŽUŽEMBERK IN ŠMIHEL V FINALU - Z zaključnim turnirjem osnovnošolske odbojarske lige so deklice šestih ekip iz novomeške občine končale prvo tovrstno tekmovalje, ki ga je pripravil ženski odbojarski klub Novo mesto. V finale, ki bo v soboto, 22. januarja, ob 15. uri pred prvotigaško tekmo članic, sta se uvrstili ekipi OŠ Žužemberk in OŠ Šmihel. 3. mesto je osvojila OŠ Center, 4. OŠ Smarjeta, 5. OŠ Grm in 6. OŠ Šmihel II. (Foto: I. Vidmar)

PODVODO V NOVO LETO - Potapljači novomeškega kluba za podvodne aktivnosti so 2. januarja s potopom v Krki na Otočcu odprli enainvajseti list v zgodovini društva. Pod valovi nekoliko narasle Krke so se jim pridružili člani ljubljanskega Pozejdana, s katerimi bodo Novomeščani sodelovali tudi poleti. Potapljači so se pod za ta čas precej tople vodo - namerili so 9 stopinj C - zadržali dobre pol ure.

Kako varna je krška jedrska elektrarna?

Edina slovenska jedrska elektrarna je za nekaj dni dobila vidnejše mesto v naših in avstrijskih medijih, ki se niso mogli upreti preizkušeni in hvaležni temi, še posebej potem, ko so v Ljubljani predstavili poročila treh komisij. Avstrijski mediji so se oprijeli ugotovljenih pomanjkljivosti in se na široko razpisali o krški jedrski centrali kot o speči bombi, ki lahko vsak čas eksplodira.

V minulem letu so varnost krške elektrarne preverjale kar tri komisije, ki so na koncu priporočile številne popravke, izboljšave in prilagoditve, vendar pa, kot so sporočili na posebni tiskovni konferenci, poročila ne navajajo nobene tako zelo kritične pomanjkljivosti, da bi bilo treba zaradi nje takoj prenehati z obratovanjem v jedrski elektrarni. Minister za okolje in prostor Miha Jazbinšek je na osnovi poročil dejal, da jedrska elektrarna v Krškem po tehnološki plati, po vplivu na okolje, po kadrih, vodenju obratovanja in skrbi za varnost ne odstopa od podobnih zahodnih elektrarn.

Preiskovalna komisija Evropske skupnosti je ocenjevala usposobljenost upravnih organov, ki nadzorujejo NEK, in primerenost zakonodaje na tem področju. Najpomembnejša ugotovitev te komisije je, da Republika uprava za jedrsko varnost nima dovolj kadrov ter da njen upravni položaj ni ustrezno opredeljen in dovolj močan pri nekaterih odločitvah. Po mnenju ministra Jazbinška se že sedaj stanje na tem področju izboljšuje.

Misija OSART, ki deluje v okviru dunajske Mednarodne agencije za atomsko energijo, je ocenjevala obratovanje NEK s stališča jedrske varnosti v danem trenutku. Direktor Republiške uprave za jedrsko varnost mag. Miro Gregorič meni, da so v poročilu te misije pomembna predvsem 4 priporočila. Misija je namreč predlagala izboljšanje sistema požarne varnosti, sistema kemijskega laboratorija za sprotne analize, gradnjo posebnega simulatorja (komandne sobe) za vodenje elektrarne in izboljšave rezervnih komand za zasiloni zaustavitve NEK, če bi prišlo do okvare v komandni sobi.

Najbolj zanimivi so bili sklepi in priporočila Mednarodne komisije za neodvisno analizo varnosti jedrske elektrarne Krško (ICISA), ki jo je spomladi 1992 ustanovila slovenska vlada in ji je predsedoval prof. Sergej Bubnov. V komisiji so bili predstavniki Slovenije, Italije in Avstrije, k strokovnemu delu pa je pripomogel okrog 40 strokovnjakov iz treh navedenih držav in še iz Češke, Hrvaške, Nemčije, Švice in ZDA.

Vrsta pomanjkljivosti

Ta komisija je v letu in pol opravila obsežno delo. Kot je povedal predsednik komisije prof. Bubnov, so poskušali pregledati in oceniti genoz delovanja nuklearke. Tako so pretehtali tudi pripravo projekta, obratovanje elektrarne, izbiro lokacije, seizmološko in geološko preverjanje loka-

cije ter vplive na okolje. Varnostne značilnosti in izboljšave v elektrarni so primerjali z veljavnimi pravili v ZDA, od koder elektrarna izvira. Proučevali so tudi organizacijo elektrogospodarskega podjetja, ki z jedrsko elektrarno upravlja in Republiške uprave za jedrsko varnost. Nekaj pozornosti

reja damjakov

Jeleni namesto krav in prašičev

Na kmetiji, kakršna je Dragovanova na Svržakah pri Metliki, je bilo potrebno dvakrat dobro premisliti, s čim se bodo ukvarjali, da jo bodo lahko čim bolje izkoristili ter da ne bodo podlegli dobro znanemu belokranjskemu drobnjarkarstvu. Posestvo namreč meri kar 38 hektarov v enem kosu, kar je veliko za belokranjske razmere. Odločitev o gojenju damjakov, ki je padla pred nekaj leti, se vse bolj potrjuje za pravilno.

Seveda pa odločitev ni prišla čez noč. Gospodar Slavko Dragovan si je gojenje damjakov v oborah, torej v ogradah, ogledal v Avstriji in Nemčiji, o izkušnjah pa se je pozanimal tudi pri slovenskih gojiteljih. V Sloveniji so damjake, ki sodijo med mlajše vrste jelenov, naselili šele po drugi svetovni vojni, medtem ko jih drugod po Evropi redijo že več stoletij. Prvi pogoj pa je seveda bil, da imajo dovolj veliko zemljišče. Pri Dragovanovih so si gojenje v začetku zamislili zgolj kot poskusno, saj kot prvi gojitelji v Beli krajini niso natančno vedeli, kako jim bo ustrezalo okolje in podnebje.

Iz Titovega lovišča

Za začetek so ogradili 16 hektarjev, predvsem travnikov, a le kos gozda, kolikor je za boljše počutje damjakov nujno potrebno, saj živali povzročijo v gozdu veliko škodo na pridrasti. Marca pred tremi leti so pripeljali iz Titovega lovišča v Karadžordjevu dva samca in osemindvajset samic, ki so že čez nekaj mesecev povrgle prve mladiče. Sicer pa je razmnoževanje damjakov sorazmerno hitro, saj ima košuta po enega do dva mladiča na leto, spolna zrelost pa je že v drugem letu starosti. Tako je danes v Dragovanovi obori že sedemdeset živali,

so posvetili tudi aktualnim družbenim in političnim razmeram na področju nekdanje Jugoslavije, ki bi lahko vplivale na varnost elektrarne.

Komisija ICISA opozarja, da je treba v celoti upoštevati ameriška pravila za dograjevanje in zahteve po izboljšavah. Dokončno je treba oceniti, kako močni potresi so možni na tem območju in kako varen je objekt pred njimi. Pregledati je potrebno tudi to, kako je objekt zaščiten pred drugimi vplivi okolja, pri čemer je komisija posebej izpostavila poplave (ali so možne višje vode, kot so jih v načrtih upoštevali) ter zaščito v primeru nesreče s klorom iz bližnje papirnice, ki sploh ni predvidena.

Na nekaterih mestih v elektrarni kabli

varnostnega dela niso ločeni od kablov nevarnostnega dela, kot to velevalo predpisi, začepjenost cevi v uparjalnikih zahteva nujno zamenjavo uparjalnikov. Glede na veljavne standarde so strokovnjaki ugotovili tudi nepopolnosti v sistemu protipožarne zaščite, po njihovi oceni tudi nadzorovanje vplivov na okolje ni povsem zadovoljivo, in nenazadnje, tudi načrt ukrepanja v primeru jedrske nesreče ni dovolj učinkovit, saj v njem ni zajeto sodelovanje s sosednjo Hrvaško, ki se začne le 16 km od objekta.

Republiška uprava za jedrsko varnost je po mnenju komisije kadrovsko preslabo zasledena, motijo pa tudi nejasno razmejene pristojnosti med upravnimi organi. Finančne težave bi lahko ogrozile varnost, če bi se zaradi zamud pri plačevanju za dalj časa zavlekla izvedba določenih varnostnih ukrepov.

Američani bi jo zaprli

Avstrijski član komisije ICISA Wolfgang Kromp opozarja, da mora Slovenija upoštevati priporočila komisije, sicer JE Krško v prihodnje ne bi smela dobiti dovoljenja za nadaljnje obratovanje. Podobno menijo tudi Zeleni-Ekološka socialna stranka, ki so se takoj oglasili s pismom javnosti. Menijo, da je z dodatnimi nalozbami mogoče odpraviti pomanjkljivosti v krški nuklearki, čeprav so takšne, da ta elektrarna z njimi danes ne bi mogla obratovati v ZDA. Stranka dr. Petra Tanciga tudi sodi, da je slovenska javnost z delom in s poročilom te komisije prvič dobila strokovno nepristranski vpogled v delovanje jedrske elektrarne in z njo povezanim tveganjem.

Med gradnjo elektrarne so bojda izginile večje količine gradbenega materiala (po izjavi ministra Jazbinška je menda izginila samo kakšna vreča cementa). Predsednik komisije ICISA prof. Sergej Bubnov je zato dejal, da razpoke na stenah elektrarne niso nastale zaradi takih kraj, ampak je bolj verjetno, da zaradi posedanja tal. Komisija v svojih ugotovitvah ne ugotavlja kritičnih pomanjkljivosti, zaradi katerih bi morali že takoj prenehati z obratovanjem. Prof. Bubnov pa vseeno poudarja: "Prepričan sem,

da če bi se danes odločili o gradnji nuklearke, je ne bi gradili. Pri JE Krško gre za to, da skušamo izkoristiti, kar imamo, in da pri tem upoštevamo mednarodna merila."

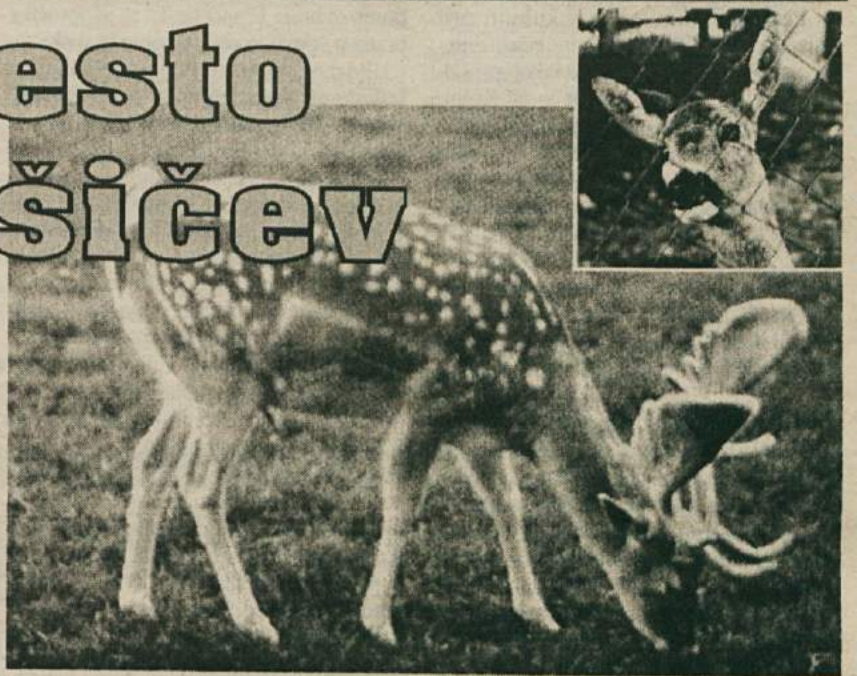
Očitno se z zadnjim delom izjave strinja tudi slovenska vlada, ki je že naložila ministrstvu za okolje in prostor (se pravi RUJV), da do marca pripravi celovito poročilo o delu treh komisij in predlaga prednostne naloge in ukrepe. Že po predstavitvi študije o možnosti zapiranja krške jedrske elektrarne je postalo jasno, da takega objekta ni moč zapreti čez noč, ampak da mora odločitev o zapiranju do dejanskega zaprtja preteči najmanj desetletje.

Draga varnost

Če torej vlada sprejema formulo X+10, bo morala poskrbeti tudi za ustrezno varnost objekta v času obratovanja. Res pa je, da varnost že zdaj ni poceni, dodatni ukrepi pa bodo terjali še dodatne stroške. Očitno se vsaj nekaterim ne bo mogoče izogniti, zato lahko nehamo govoriti o poceni in čisti energiji iz jedrske elektrarne. Računi bodo čisti šele potem, ko bodo v ceno elektrike iz Krškega vključeni tudi stroški za varno obratovanje, za iztrošene dele, za trajno odlaganje nizko, srednje in visoko radioaktivnih odpadkov, za varno zaustavitvev in razgradnjo elektrarne, za doslej neporavnane stroške in morda tudi še za gradnjo novih elektroenergetskih objektov.

Ali lahko torej Posavje, Slovenija in tudi širši kos Evrope mirno spi ob delujoči jedrski elektrarni v Krškem? Takega odgovora nobena od komisij ni dala. Preveč je še odprtih vprašanj, tveganja v tehnologiji in predvsem v t. i. človeškem faktorju. Stoodstotne zanesljivosti ni pri nobeni tehniki, saj jo je nenazadnje izdelal (zmočljivi) človek, ki z njo tudi upravlja. Ob tem se moramo še spomniti, da ta reč pušča za sabo še cele kupe jedrskih odpadkov, za katere vse bolj kaže, da bodo ostali kar v Krškem. Posavci se ne čutijo varne ob tem objektu, vendar ga zdaj imajo, in to ne le zase, ampak tudi za prihajajoče rodove. Tu bo ostal, pa če se bo politika za zapiranje odločila zdaj ali pa čez nekaj let.

BREDA DUŠIČ-GORNIK

po treh letih začeli počasi dobivati nazaj tisto, kar so vložili v gojišče. Zato sedaj že razmišljajo o tem, kako bi to svojo dejavnost vključili v turistično ponudbo. Žlasti v kmečki, a tudi v lovski turizem, slednji predvsem kot lov na trofejne živali. Z golažem

Slavko Dragman

iz divjačine se je kmetija Dragovan že predstavila na nekaterih prireditvah. V prihodnje načrtujejo tudi druge mesne izdelke, predvsem pa želijo čim več mesa vnovčiti doma, kamor bi povabili turiste. Da ne bi bilo zanimanja za meso, se ne boje, saj je že sedaj veliko povpraševanje. Meso damjakov je namreč izredno kvalitetno in vsestransko uporabno, tudi dietetično.

Sicer pa Dragovanovi razmišljajo, da bi v bodoče svojo kmetijo razvijali v dve smeri. Poleg gojenja divjačine in s tem povezanega razvoja kmečkega turizma bodo svojo kmetijo gradili tudi na predelavi lesa in trgovini z njim, s čimer je Slavko že začel. "Naša kmetija, na kateri sem že četrti Dragovanov gospodar, je med drugo vojno povsem pogorela. Oče jo je začel obnavljati, jaz pa se trudim, da bi jo postavil na trdne noge in da bi dobila sloves, ki ga je nekoč že imela. Zavedam se, da je za to potrebno veliko časa, zagnanosti in vztrajnosti," pravi Slavko Dragovan. In seveda pridnosti, ki je pri Dragovanovih ne manjka, nanjo pa se privajata tudi že sinova Andrej in Slavi.

MIRJAM BEZEK-JAKŠE

Ruperški graščak s premalo modre krvi

Člane zgodovinskega krožka z OŠ Šmihel, ki ga vodi Janja Bukovec, so pritegnile razvaline gradu Ruperčvrh. Zanimala jih je preteklost in usoda gradu, vendar se v mladi raziskovalni vneti niso zadovoljili le s tem, kar so lahko prebrali v člankih in knjigah, ampak so se pogovorili še z g. Anatolom Fabjančičem, nekdanjim in ponovnim lastnikom ruperškega posestva. Iz daljšega pogovora z njim, ki so ga opravile učenke Maša, Nastja in Nina, povzemamo najzanimivejše.

- Na Ruperčvrhu ste preživljali otroštvo. Slišali smo, da ste bili kar navihan otrok.

"Da, res sem bil kar precej navihan, a to bolje vedo drugi. Za otroke premožnih staršev, predvsem za grajske otroke, so takrat skrbele guvernante. Tudi jaz sem jo imel, dokler nisem šel v dveletno osnovno šolo v Birčni vasi. Guvernanta, ki je bila plemiškega rodu, se je vsak torek z vlakom pripeljala iz Kandije, kjer je živela, in se do petka ukvarjala z menoj, saj so bili moji starši preveč zaposleni."

- Solanje ste nadaljevali na novomeški gimnaziji. V kakšnem spominu vam je ostala?

"To so bila zame zelo lepa leta. Kljub zgodnjemu vstajanju. Do pouka sem počakal vočetoželezničarski pisarni. Tam se je vedno kaj zanimivega dogajalo.

Spomin na sošolce in profesorje je še vedno živ in rad se srečujem z njimi. Vendar maturiral nisem v Novem mestu, ampak v emigrantski gimnaziji v Italiji. Študij sem nadaljeval na trgovski akademiji v Benetkah. Življenjska usoda je hotela, da sem še pred koncem študija odšel v Argentino."

- V literaturi in filmih beremo in vidimo, kako so se graščaki med seboj obiskovali. Ali so bili pri vas taki običaji?

"Čajanke pri Langerjih na Pogancih so bile najbolj pogoste, vendar jih nisem maral, ker je bil to en sam ceremonial. Oni so k nam redkokdaj prišli. Redki so bili tudi obiski ostalih graščakov. Spominjam se enega samega obiska otoškega grofa. Visoka družba se je držala stran od nas, mi pa se jim nismo želeli vsiljevati. Še danes opažam, da se me nekateri izogibajo."

FOTO: T. JAKŠE

- Zakaj?

"Zadeva je preprosta: v naših žilah se ne pretaka plemenita, modra kri. Predniki po mami strani, Staretovi, so bili ljubljanski trgovci, ki so si nabrali denar s trgovino in mešetarjenjem v času Ilirskih provinc, premoženje pa se je povečalo še s poroko. Družina Stare je ena izmed petih slovenskih družin, ki se je dvignila s pobiranjem davkov po letu 1848, ko je bil odpravljen fevdalizem. Lahko jih uvrščamo med prve

FOTO: M. MARKELJ

slovenske kapitaliste.

- Kdaj je Ruperčvrh prišel v vaše roke?

"1919 ga je kupil ded za babico Josipino Stare. 1936 ga je podedovala moja mati Dora Stare."

- Vaš oče je bil inženir, zaposlen na železnici.

"Moj oče je bil šuštarjev sin, torej iz revne družine. Poroka z mojo materjo je v tistem času pomenila pravi socialni škandal. In zaradi tega smo bili ves čas bolj izolirani od drugih. Oče pa se sprejemov sploh ni udeleževal. Vzdevek šuštarjev sin ga je preveč bolel."

- Ko smo brskali po gradivu o Ruperčvrhu, smo ugotovili, da je malo informacij za čas 2. svetovne vojne. Kaj se je pravzaprav dogajalo?

"Med vojno je življenje na posestvu nekaj časa teklo po ustaljenih tirnicah. Za posestvo je v celoti skrbel oskrbnik Jože Flander, njegova desna roka pa je bila Micka Zupančič. Dokler je bil on oskrbnik, je bilo vse dobro. Okoliški gradovi so že goreli, naš pa je bil še cel. Mislim, da po oskrbnikovi zaslugi, saj je sodeloval s partizani in z OF. Zadeve so se bistveno spremenile, ko je iz solidarnosti dal zatočišče brezdomcu iz Štajerske. Bil je orožnik, zato je s seboj imel orožje. Iz varnosti sta ga z oskrbnikom zakopala na vrtu. Ta človek, ki je pri nas dobil zavetje, je kasneje vodil Italijane na veliko hajko. Prišli so tudi k nam. Zahtevali so orožje. Trdili smo, da ga nimamo. Tedaj pa je Mohar pokazal zakopano orožje. Skrbnika so takoj odpeljali in ga še z dvema domačinoma ustrelili pri železniškem predoru. To se je zgodilo leta 1942."

- So tega dne zažgali grad?

"Ne, so ga pa nameravali, vendar je poveljnik italijanskega oddelka menil, da se taka palača ne zažge vsak dan. Od tega dne je šlo vse narobe, saj smo ostali brez zaščitenosti."

- In kdaj je zagorelo tudi pri vas?

"4. aprila 1943. Zjutraj se je na Ruperčvrh pripeljal Milovec, uradnik večke papirnice, da bi naredil obračun za smrekovo hlobovino, zato je mati odšla v mesto po očeta. Naročeno ji je bilo, naj se vrne ta naslednji dan. Gostu je služničad pokazala sobo in se spravila spat. Ob 2. uri zjutraj so prišli partizani. Pobrli so, kar jim je bilo všeč, nato pa zavese polili z bencinom. Gradšč je zagorel kot bakla. Predvidevamo, da je ta službenec ponoči odklenil vhodna vrata in v gradič spustil požigalce. Od tega časa smo živeli v mestu, le mati je ostala na Ruperčvrhu in naprej vodila posestvo. 16. avgusta 1943 smo se z vlakom pripeljali na Ruperčvrh, a do gradu nismo prišli. Pri današnji gostilni so očeta zajeli partizani in ga odpeljali v Kočevski Rog, v Podstenice, kot smo izvedeli kasneje. Mati je odjahala za njimi in poskušala partizane pregovoriti, a so jo zavrnili. Vojaško sodišče v Kočevskem Rogu je bilo korektno. Oče se vrnil s papirjem, da je lojalen državljan. To, da so ga po 14 dneh izpustili, je bilo nenavadno za tisti čas. Čudno je bilo tudi Italijanom in so ga odpeljali na zaslisanje. Ne vem, koliko časa so ga zadrževali, vem pa, da je bil 3. septembra 1943 že v svoji hiši na Glavnem trgu."

- Med vojno so vam ubili očeta. Kako je prišlo do tega?

"Po bombnem napadu na Novo mesto 2. oktobra 1943 se je družina preselila na Ruperčvrh, stanovali smo v gospodarskem poslojpu. Mislim, da se je z veliko nemško ofenzivo struktura OF za nekaj časa zrušila. Lokalni vsemogočnejši so vzeli pravico v svoje roke in zgodilo se je to, česar smo se ves čas bali. 21. oktobra 1943 ob 12. uri se je nekdo iz Birčne vasi (ime mi je znano), pozanimal, če je oče doma. Po trditem odgovoru je odšel brez besed, mimogrede pa pobral dve verigi. Ob 16. uri se je vrnil z novico, da je objavljena mobilizacija vseh moških do 55. leta starosti. Oče se je postavil

v bran, češ da je star že 56 let, a se za moč to ni zmenil. Ko je odšel, me je oče hitro zakopal v seno, ker se je zbal, da bodo odpeljali tudi mene. Prišli so po večerji in oče je moral z njimi. Mati jih je poskušala prepričati, naj ga izpustijo, zato je odjahala za njimi. Na železniški postaji jo je k sreči nekdo prepričal, da se je vrnila domov. Oče je noč preživel na skednju v Padežu z Micko Golob in nepoznanim kmetom iz Posavja. Naslednje jutro so jih postrelili in zmetali v jamo, v kateri je že bilo 14 trupel. Pred smrtjo je oče rekel: ŽTvoja želja se bo izpolnila. S tem je povedal, da je v njegovo usmrtitev vpleteno osebno maščevanje. O tem poboju je pisal tudi Dolenjski list 12. septembra 1991 in tam so imenovani ljudje, ki so sodelovali v poboju."

- Torej ni bilo nobenega razsodišča? Viri omenjajo naglo sodišče v Birčni vasi.

"Ne, nobene sodbe ni bilo. V šoli so bili zaprti tudi drugi ljudje. Eno skupino so izpustili, 14 ljudi pa so ubili v Padežu. Če bi očetu sodili, bi obstajali kakšni dokumenti, tako pa jih nisem nikjer našel. Kasneje je materi eden izmed paznikov prinesel kos očetove suknje in nekaj njegovega denarja."

- Kaj se je zgodilo z vami?

"Takoj 22. oktobra 1943 je mati pripravila moje stvari in me poslala v Novo mesto, sama pa je s sestro ostala na Ruperčvrhu. Čez dva dni zvečer je prišlo anonimno pismo, naj se mati umakne, ker bodo prišli tudi ponjo. Spominjam se, kako sta sredi noči prihitali v našo hišo v mestu strgani in preplašeni. Verjetno sta si z begom rešili življenje. Na Ruperčvrh se nista več vrnila. Opolnoči so ju res prišli iskat. Ker gospodarice ni bilo, so se hoteli znesti nad služničadjo, a jih je rešil eden izmed aktivistov. Ob koncu vojne, 5. maja 1945, sva se s sestro prek Celovca umaknili v Italijo. Bila je težka, res težka pot. V Italiji ni bilo težav, ker sva s sestro bila italijanska državljanca. S seboj sva imela namreč italijanski izkaznici iz časov okupacije. Nastanila sva se pri teti."

- Nato vas je pot vodila v Argentino. Zakaj ravno v Argentino? Ste tudi tam imeli sorodnike?

"Ne. Čisto slučajno. Italija je bila preplavaljena z begunci. Zadeve so postale kritične, ko so zavezniki zapustili Italijo. Leta 1947 smo slovenski begunci po posredovanju izseljenjskega duhovnika Hladnika od ge. Peronove, ki je prišla v Vatikan, dobili 15.000 naseljitvenih dovoljenj. Zreb je določil tudi mene in tako sem prišel v Argentino."

- Kako je begunstvo sprejela vaša mati?

"Zelo težko. Ona je bila najbolj prizadeta. Nikoli več se ni nasmejala. Imela je veliko slovenskih prijateljev, vendar nikoli ni mogla pozabiti tega, kar se ji je zgodilo v Sloveniji. Pokopana je v Argentini."

- Ali ste kdaj upali, da se bodo razmere v Sloveniji tako spremenile? Kako ste spremljali plebiscit?

"Nikoli nisem pričakoval takega preobrata. V času plebiscita v Sloveniji smo imeli neke vrste plebiscit tudi Slovenci v Argentini in dva dni pred odločanjem v domovini glasovali za samostojno Slovenijo. Seveda to niso bili uradni glasovi, a so bili v moralno podporo. Sam sem spremljal osamosvojitve Slovenije prek mehiške televizije. Moram reči, da mi je bilo toplo pri srcu."

- Kako poteka proces vračanja lastnine?

"Ne bi se mogel ravno pohvaliti. Od stavb, kot kaže, ne bom dobil nič, že najdemo prava opravila. Pričakujem pa, da bom dobil odvzeto zemljo. Vendar kaj naj zdaj z njo, če še motike nimam kam spraviti? Sicer pa bomo videli, kaj bo prinesel čas."

- Kaj menite o današnjem dogajanju v Sloveniji?

"Nisem več tak optimist. Moti me cel kup stvari. Vseeno pa upam vse najboljše za Slovenijo."

naše korenine

Starosti je jok blizu

Prazniki so mimo, a v kuhinji pri Balkovčevih v Ziljah je še vedno praznično. Pri katerih Balkovčevih, se bo takoj vprašal človek, ki pozna to vas, ležečo od Kolpi kakih pet kilometrov nižje od Vinice. Družin s priimkom Balkovec je v tej vasi namreč več. Tudi Jožetov Balkovec, kakor je ime gospodarju in njegovemu sinu, je v vasi še nekaj. Nima pa vsak Jože Balkovec v Ziljah mame in babice, ki bi praznovala devetdeset let. Pri Balkovcu na Ziljah številka 29 pa jo Jožeta imata. Prav zato so božični in novoletni prazniki pri hiši nekoliko podaljšani, obiskovalce pa na mizi še vedno čaka kaj boljšega. Naj se ve, kdaj je Ana Balkovec praznovala devetdesetletnico! In naj ji bo ponujeno sedaj, če je že sicer bila v življenju za marsikaj prikrajšana. Žal pa se stvari za nazaj ne dajo popravljati, in če je človek v mladosti pogrešal kruha, mu nič ne pomaga, če ga ima v visoki starosti dovolj. Še najtežje pa je, če se v visoki starosti spominja, kako je bil opeharjen za tisto, kar pripada pravzaprav vsakemu: brezskrbno otroštvo. Ana Balkovec je bila, in verjamem ji, ko pravi: "Starejši si, bolj ti je jok blizu."

Pa Ana dandanes pravzaprav nima nobenega vzroka, da bi jokala. Živi v prijazni družini, čisto ima in toplo in jesti dobi, kar si poželi. Le spomini so težki. Rojena je bila v sosedstvu. Čadonič se je pisala, kar je tudi eden od pogostih priimkov v Ziljah. Precej pogosta sta še Čemas in Starešinič. Očeta je izgubila že zgodaj. Za kruhom je odšel v Ameriko in tam umrl. Ko ji je bilo štirinajst let, je umrla še mati. Tako je četrto mladoletnih otrok ostalo samih in poskrbeti so morali zase, kakor so pač vedeli in znali. Ana se je zato poročila še sorazmerno mlada z enim od najbližjih sosedov. Saj je bilo interesentov za ženitev dovolj, a fantom so starši branili zvezo z njo, ker ni bila iz premožne hiše. Vzel jo je lahko le tisti, ki mu za doto ni bilo mar. To je bil sosed Jože Balkovec. A komaj je rodila prvega sina, že je bila vdova. Tudi Jože je, tako kot mnogo drugih mož iz te doline ob Kolpi, odšel iskat sreče onkraj luže. A našel je smrt v nekem kanadskem rudniku. Ani je ostal Jožetov otrok Franci in dolgovi. K sreči je imel Jože

doma še brata Franceta. Ta se je poročil z bratovo vdovo in rešil družino iz stiske.

Pozno januarsko popoldne je že, ko sedimo pri devetdesetletni Ani v kuhinji. Njen sin Jože, nečak in sosed Jože Čadonič ter njena snaha Marija in se pogovarjamo o starih časih. Ana pripoveduje, kako težko in žalosti polno je bilo njeno življenje, drugi jo dopolnjujejo, kjer se ji zgodb ustavi. Kot bi tenke niti predla v eno in iz te tkala platno svojega življenja. In to platno je grobo, raskavo, kot tisto, ki ga je v svojem življenju dosti z lastnimi rokami zares stakala na domačih statvah. Zunaj pihata topel veter, pobira zadnje zaplate snega in tam v dolini pod vasjo je v mraku komaj slutiti šumenje Kolpe, vse nabrekle od snežnih voda.

Okoli Kolpe se je marsikaj dogajalo. Od nje je Ana na glavi prinesla marsikateri škaf vode, k njej je gonila napajat živino, v njej je namakala lan in konopljo ter oblagala predvso s kamni, da ga voda ni odnesla. A kadar je voda nenadoma narasla in se razbesnela, tudi to ni dosti pomagalo. Tedaj je reka pobrala svoj davek. Kdo bi preštel vse škafe perila, ki jih je Ana stekla na zlizanih skalah, naj je sijalo vroče sonce ali pa grizel strupen mraz, da se je megla dvigala iz vode, kot bi bila krop! A to so bile stvari, ki jih je bila Ana vajena. Najhuje je namreč grizlo življenje samo, proti njegovim ugrizom pa

ni bilo zdravila. Drugemu možu Francu je Ana rodila še dva otroke. Najmlajša hčerka je komaj zrasla iz plenice, že sta oba Franca, mož in sin, morala dom zapustiti. Mož je odšel s partizani, sina pa so na travniku pri delu zalotili Italijani in ga odpeljali na Rab. Nikoli več se ni vrnil domov. Tudi mož France je bil v partizanih hudo ranjen. Pozdravil se je v partizanski bolnišnici Franja. Ana se je medtem poskušala prebiti skozi življenje, kakor je vedela in znala. Ni bilo lahko z dvema otrokoma, medtem ko je vsenaokrog divjala vojna. Nekajkrat se je streljanje nevarno približalo. Partizani so se onkraj Kolpe večkrat spopadli z ustaši, ko jim je šlo za nohte, pa so se umaknili tostran reke in takrat so krogle nevarno švigale okoli voglov. K sreči vojna vasi Zilje ni prizadejala večje škode, zapustila je le globoke raze v srcih ljudi.

Da, težka so desetletja, ki šibijo rame na Balkovčeve mame. Nič lepega se ne mora spomniti. Vendar so bili v njenem življenju tudi lepi trenutki, le da so potisnjeni bolj v ozadje. Spomniti jo je treba nanje. Kako je bilo na primer takrat, ko so se dekleta zbirala v Šoštarjevi hiši, si prepevala, potem pa, ko so prišli še fantje, z njimi zaplesala. Ali kako je bilo na "badnjak", "vezem" in drugih večjih cerkvenih praznikih, ko so v dolgi koloni hodila k maši v Vinico, seveda vedno na očeh domačih fantov, ki so jih spremljali iz dostojne razdalje. Pa vaška žeganja ob prazniku domačega patrona sv. Antona? Seveda se jih Ana spomni, le črni spomini so prevladali, ker jih je resnično preveč. Pa še tako blizu so nekateri. Onkraj Kolpe je kdaj pa kdaj še slišati bobnenje, za novoletno noč pa je bilo z one strani slišati streljanje, kot bi bila prava vojska. "Ubožci," pravijo Ziljčani, "več imajo orožja kot kruha."

TONE JAKŠE

Ana Balkovec iz Zilj v krogu svojih domačih.

NAGRADA V NOVO MESTO IN KRŠKO

Žreb je izmed reševalcev 52. nagradne križanke izbral VESNO KOTNIK iz Novega mesta in SILVANA NOZERJA iz Krškega. Kotnikovi je pripadla denarna nagrada 3.000 tolarjev, Nozer pa bo prejel knjižno nagrado, Doklovo povest Uskoška princeza z avtorjevim podpisom. Nagradjencema čestitamo.

Rešite današnjo križanko in jo pošljite najkasneje do 24. januarja na naslov: Dolenjski list, Glavni trg 24, 68000 Novo mesto, s pripisom KRIZANKA 2. Ovojnico brez poštno znamke lahko oddate v naš poštni nabiralnik pri vhodu v stavbo uradništva v Novem mestu. Vse reševalce še obveščamo, da smo denarno nagrado za letošnje križanke dvignili na 5.000 tolarjev. Obilo zabave in sreče pri reševanju!

REŠITEV 52. NAGRADNE KRIZANKE

Pravilna rešitev 52. nagradne križanke se, brano v vodoravnih vrsticah, glasi: STROČNICA, PRAZEODIM, EG, LOA, ET, GLEJ, ARE, IAN, STVOR, LESKOVAR, LADJAR, NEG, TRAP, ELA, KONJ, RADON, ODDELEK, SKORS, NAPRAVA.

prgišče misli

Dežela je polna nekakšnih socialistov, ki bi radi malo delali in dosti zaslužili.

B. ZUPANČIČ

Brez čistega srca pa tako ali tako ni jasnega, pravih spoznanja.

F. DOSTOJEVSKI

Ponosa ne moreš jesti.

G. MARQUEZ

Vsaka želja me je bolj obogatila, kakor če sem dobil v zmerom lažno last predmet svoje želje.

A. GIDE

NAGRADNA KRIZANKA

2

AVTOR: MARKO BOKALIC	KRATKO ZENSKO KRILLO	BLAGAJEV VOLČIN	NAJVEČJI DEL VELIKE BRITANIJE	DRŽAVA NA VZHODU ZDA	KARIKATURIST VOLJEVICA	SALOMONOV UGANKAR				
VELEMESTO NA FLORIDI						NEBEŠKI VLADAR	NACIONALNOST	OČE DVOJKOV EZAVA IN JAKOBA	NAJVEČJI PRITOK VOLGE	
ORIGINALNA OBLIKA IMENA NACE										
NAGROBNI KAMEN										
IZUMITELJ PARNEGA STROJA										
DOLENJSKI LIST	BAVARSKO MESTO OB MEJI Z AVSTRILJO	BARJI MESTO OB SOMMI V FRANCIJI	OSNOVNA ENOTA ZA MASA	GR. JUNAK PRED TROJEM	STARO EVR. LAJSTVO	DESNI PRITOK VOLGE				
DEL SKLADBE						DEL TENIŠKE IGRE				
IZDELAVALCI GODAL IZ CREMONE									ZADNJI ALBANSKI KOMUN. VODITELJ (RAMIZ)	SALOMONOV UGANKAR
POTOMEC				LINDA EVANS	ČEBELJI PROIZVOD	NAJ. PRITOK SAVE				URADNI SPIS
						MESTO V VOJVODINI				
POGOSTITEV PO POGREBU						PRIMORSKO MESTO				
						IGOR KOGOUJ				
MOŠKI SPOLNI ORGANI								KAČJI GLAS		
UNITED STATES		SREDNJE-SOLEC							SALOMONOV VANDROVEC	KRADLIJ-VEC

praktični
praktični
praktični
praktični

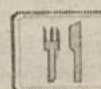
Mladostna zimska moda

Letošnja zimska moda za mlade po letih in srcu ima, tako kot lanska poletna, rada naravne barve, predvsem neštete odtenke barve zemlje. Sicer pa veliko rebrastega, pa naj gre za krila, puloverje, brezrokavnike, obleke, hlače, nogavice, gamaše. Predvsem pa je zimska moda dolga: krila, obleke in plašči segajo do tal. Priljubljen je tudi pončo in toliko bolj moden bo, če bo "poslikan" z indijanskimi vzorci. Na svoj račun boste prišle tiste, ki imate rade moški stil oblačenja, oblačila pa dopolnite s prefinjenimi ženskimi dodatki. Letos so priljubljene barvete, modni ustvarjalci pa niso pozabili niti na klobuke. Kar se tiče obuval, so najbolj modni čevlji, tako visoki kot nizki, z vezalkami in številnimi sponkami.

Z odpadki v stranišče?

Marsikje mečejo ostanke hrane in nekatere smeti kar v straniščno školjko, kar pa ni dobro ne za odtok ne za ekologijo. Poleg tega je takšno odmetavanje smeti vse prej kot poceni, saj z neprestanim splakovanjem stranišča porabite veliko vode. Več pa ko je odplak, težje čistilne naprave očistijo vso vodo, v glavnem pa tistih odpadkov, ki jih zmečete v straniščno školjko, niti ne morejo očistiti in tako pristanejo v rekah in jezerih. Nekateri odpadki, kot so palčice z vato, kosmivate, ostanke blaga, cigaretni ogorki, pa vodo tudi zastrupljajo. Prav tako za zlihanje v odtok niso primerne strupene snovi, kot so laki, lužila. A tudi ostanke živil, kot so različne omake, mlečni izdelki in olja, ne sodijo tja, čeprav nekateri mislijo, da so to le organski odpadki in okolja ne onesnažujejo. Zato raje dvakrat premislite, preden kaj vržete v straniščno školjko, ter raje uporabljajte kanto za smeti.

Svinjske zarezbrnice z gobami

Za 4 osebe potrebujemo: 5 strokov česna, 250 g čebule, 1 kg svinjskih zarezbrnic v kosu, poper, malo olja, 1/4 l piva, 2 žlici gorčice, majaron, 500 g svežih gob ali pest suhih jurčkov, 70 g paradiznikovke meze. Čebulo in česen olupimo. Česen narežemo na tanke pramene, čebulo razdelimo na četrtine. Meso natremo s soljo in poprom, pretakemo ga z narezanim česnom. Na vroči maščobi popečemo meso z vseh strani, da porjavi. Dodamo čebulo in dušimo, da se čebula malo zmeha. Dodamo gorčico in zalijemo s pivom. Na meso položimo sveže majaron. V pokriti kozici dušimo meso na majhnem plamenu eno uro. K mesu dodamo na lističe narezane gobe in paradiznikovo mezo in dušimo še 15 minut. Po okusu solimo in popramo. Meso narežemo, ponudimo ga z zelenjavno omako, zraven pripravimo krompir v kosih.

Cvetje sredi zime

Za vrtničarja, ki komaj čaka, da bo spomlad izvrstela bohotna rast, je zima najmanj priljubljen letni čas, četudi ima svoje čare. Ne gre le za naravne umetnine, ki jih naredijo sneg, led in ivje na vrtnih rastlinah, mapak tudi za nekatere prve cvetice, ki jih priključijo v življenje že zimski čas. Januarja že cvetijo snežna resa, zajčji mak, teloh in zvonceki, če le ni pretiran mraz ali predebela snežna odeja. Sicer pa si vsak ljubitelj vrta tudi pozimi lahko priključijo predpomladnasko razpoloženje v svoje bivalne prostore. V ta namen je treba samo narezati nekaj vej forsitiije, okrasne ali japonske češnje ali pa divjega kostanja, jih dati v vazo, vse skupaj postaviti v ogrevan prostor in veje bodo zacvetele sredi zime. Da se bo to zanesljiveje zgodilo, jih je koristno od časa do časa oškropiti z vodo.

Najvišje hitrosti

Osnutek predloga slovenskega zakona o varnosti v cestnem predmetu predvideva tudi nekaj sprememb v omejitvah hitrosti. Tako v naseljih ne bi bilo več dovoljeno voziti 60 km na uro, ampak naj bi bila največja hitrost 50 km na uro. Poleg tega naj bi uvedli tudi hitrost 30 km na uro v tako imenovanih conah 30, ki naj bi bile v gosto poseljenih stanovanjskih četrtih ter v ozkih mestnih ulicah, zakon pa predvideva tudi uvedbo con z dovoljeno enako hitrostjo, kot hodijo pešci. Sprememba najvišje dovoljene hitrosti je predvidena tudi na nekaterih drugih cestah. Tako naj bi bila na lokalnih cestah dovoljena najvišja hitrost 70 km na uro, torej 10 km na uro manj kot doslej. Na magistralnih cestah naj bi bila dovoljena ista hitrost kot doslej, torej 80 km na uro, morda pa bo ta prilagojena evropskim standardom, torej 90 km na uro, vendar bi morali v tem primeru odstraniti s cest pešce in kolesarje. Najvišja hitrost na avtocestah naj bi bila 120 km na uro.

zanimivosti iz sveta

V zakletem krogu nasilja

Proti koncu lanskega leta je Ameriko globoko pretresel pokol na newyorški železnici, ko je duševno neuravnovešni Colin Fergusson s polavtomatskim 9-milimetrskim ruđerjem ubil pet in ranil devetnajst nič hudega slutečih potnikov. Vlak groze in smrti je spodbudil doslej najmočnejše gibanje proti svobodni prodaji in posedovanju orožja v ZDA. Vprašanje pa je, ali bo krvavi dogodek res prinesel ostrejši nadzor nad osebnim orožjem v deželi, ki ima do zob oboroženo civilno prebivalstvo.

Američani imajo namreč posedovanje osebnega orožja za eno od nedotakljivih človekovih svobod, povezano s pravico do obrambe in varovanja življenja in imovine. Pravzaprav je Američan neločljivo povezan z revolverjem in puško že od pionirskih časov, ko so priseljenci osvajali ameriške divjine in sta bila revolver za pametnega Američana, pač pa krvave strani vsakdanjka širom po Ameriki, svoboden dostop do orožja pa ne zagotavlja več osebne varnosti, marveč jo resno ogroža. Događa se svojvrstni paradoks: nasilje narašča zaradi posedovanja orožja, več ko je nasilja, več orožja Američani kupujejo, da bi se zavarovali pred njim.

Po uradnih statističnih podatkih posedujejo državljani ZDA 200 milijonov kosov najrazličnejšega osebnega strelnega orožja, od tega 67 milijonov pištol in revolverjev, letna proizvodnja slednjih pa znaša kar poldrugi milijon kosov. Ob taki količini orožja v rokah posameznikov ne čudi, da kriminalisti iz leta v leto ugotavljajo, da se število umorov, storjenih s strelnim orožjem, neprestano povečuje. Strelno orožje je že nekaj let najbolj pogosto uporabljeno sredstvo pri umorih. V močno urbaniziranih središčih namesto revolverjev in pištol uporabljajo celo polavtomatske puške. Ob tem pa se vse pogosteje dogaja, da se ljudje pobijajo zaradi malenkostnih vzrokov, streljajo tako rekoč za prazen nič. Pištolo, ki je vedno pri roki, človek pač enkrat tudi uporabi, četudi brez potrebe.

Pred petimi leti se je krivulja umorov s strelnim orožjem začela strmo dvigati. Leta 1988 je bilo nekaj manj kot 8.000 umorov z ognjenim orožjem, leta 1991 jih je bilo že več kot 10.000, lani pa je število seglo prek 12.000. In nič ne kaže, da bi se krivulja

začela spuščati. V povprečju se na leto dogodi 640.000 nasilnih kriminalnih dejanj z orožjem, za oskrbo s strelnim orožjem ranjenih državljanov pa bolnišnice porabijo milijardo dolarjev. Strokovnjaki so izračunali, da znaša letna gospodarska škoda, ki nastaja zaradi ranitev s strelnim orožjem, celih 14 milijard dolarjev.

Val nasilja je okrepil glasove tistih, ki že dolgo opozarjajo, da je eden od vzrokov

zanj tudi preveč svoboden dostop do orožja. Res je, da pištola ne ubija, da človeka ustrelji človek, vendar pa je pištola v rokah nevaren spodbujevalec k nasilnemu reševanju sporov, da ne omenjamo, kaj pomeni svoboden dostop do pištole za duševno motene osebe, kot je bil decembrski množični morilec na newyorškem vlaku. Klic k poostitvi zakonov, ki urejajo prodajo in posedovanje strelnega orožja, je podprl tudi predsednik Clinton. "Zaradi nasilja Američani nismo več varni ne na naših cestah ne v šolah, tudi na naših domovih ne več," je dejal v svoji redni tedenski radijski poslanici ameriškega naroda.

V javnosti se vse močneje uveljavlja prepričanje, da je končno nekaj treba narediti. "Večina Američanov je sicer še vedno proti temu, da bi se jim vzela pravica do posedovanja strelnega orožja, zahtevajo pa ostrejši nadzor," meni sociolog Stephen Klineberg z univerze Rice v Houstonu. Anketa, ki sta jo opravila Time in

CNN, je pokazala, da se 70 odst. Američanov zavzema za ostrejši nadzor nad orožjem, 78 odst. jih podpira obvezno registriranje osebnega orožja, vendar jih kar 74 odst. nasprotuje prepovedi posedovanja orožja. Prevladujoča je misel, da popolna prepoved ne bi bila dobra, ker bi ljudje ostali nemočni pred kriminalci, saj bi slednji tako in tako prišli do orožja na črnem trgu, navadni državljani pa se ne bi mogli braniti. In kot se je dogajalo že nekajkrat v zgodovini poskusov poostitve nadzora nad osebnim orožjem, je tudi sedanje vzdušje, ki usmerja politiko k uvedbi ostrejših zakonov, porodilo velike nakupe osebnega orožja. Trgovci pravijo, da prodaja skokovito raste, posebej dobre gredo v prodajo polavtomatske pištole z velikimi magacini za strelivo, katerih prodajo naj bi kongres še posebej poostiril.

Američani se tako še naprej vrtijo v zakletem krogu.

MILAN MARKELJ

zdravnik razlaga

mr.sc.dr. Tatjana Gazvoda

Prehlad

Prehlad je najpogostejša virusna bolezen zgornjih dihal. Glavne značilnosti boleznii so: prozoren izcedek iz nosu, bolečine v žrelu in suh kašelj. Potek bolezni je blag in se konča brez zdravljenja. Le pri nekaterih bolnikih se razvije naknadno razvije bakterijska okužba v obnosnih votlinah ali v srednjem ušesu.

Prvi znani povzročitelj prehlada je virus parainfluenze, pozneje so odkrili rinoviruse, respiratorni sincicijski virus, nekatere enteroviruse, druge viruse (virus influence ali adenovirusi), ki poleg vnetja zgornjih dihal prizadenejo tudi spodnja.

Bolnike s prehladom srečamo po vsem svetu. Več primerov je v hladnih mesecih, v tropskih krajih pa v deževni dobi. Temperatura okolja verjetno ne vpliva na razmnoževanje posameznih virusov, ki povzročajo prehlad. Vemo, da imajo posamezni virusi lastne sezonske vrhe: tako se rinovirusi pojavljajo predvsem zgodaj jeseni in zgodaj spomladi, korona virusi pa prevladujejo pozimi.

Prehlad je torej najpogostejša nalezljiva bolezen zaradi zelo velikega števila povzročiteljev in ponovnih okužb z istim tipom virusa. V povprečju odrasli prebolijo dva do štiri prehlade letno, otroci šest do osem. Število prehladov se s starostjo zmanjša.

Tisti, ki kadijo, ne zbolijo pogosteje, potek prehlada pa je pri teh bolnikih hujši.

Rezervoar virusov, ki povzročajo prehlad, so otroci, predvsem šolarji. Ti prenesejo virus v družino, kjer se virus prenaša od enega člana do drugega. Člani družine zbolejajo v dveh do petdnevnih časovnih presledkih. Virus se prenaša z neposred-

nim in posrednim stikom izločkov zgornjih dihal na sluznice ali predmete, večji delci izločkov pa se prenašajo s kužnimi kapljicami. Nekaj teh delcev lebdi tudi v zraku. Prenos infekcije je možen torej na več načinov.

Najpogostejši je prenos prehlada z rokami. Z rokami prenese virus na nosno sluznico ali na očesne veznice. Kapljična okužba je pravzaprav zelo redka!

Seveda pa se vsi virusi, ki povzročajo prehlad, ne obnašajo enako. Virusi so prisotni tudi v obnosnih votlinah. Osebe, ki so prebolele prehlad, izločajo viruse različno dolgo: rinoviruse tri tedne, korona viruse pa štiri dni. Otroci izločajo viruse dlje kot odrasli.

V razvoju prehlada igrajo veliko vlogo imunske (obrambne) reakcije. V nosnem izločku je visoka koncentracija imunoglobulinov in različnih kininov. Verjetno pa zaradi okvarjenega delovanja celic sluznice zgornjih dihal lažje nastane še bakterijska infekcija.

Smrtnih primerov zaradi prehlada ni.

Po katerih znakih prepoznamo prehlad

Inkubacija (to je čas od okužbe do pojavnosti prvih znakov bolezni) je običajno dva do tri dni. Glavne težave so bister izcedek iz nosu, kihanje, bolečine v žrelu ter suh kašelj. Majhni otroci imajo lahko povišano telesno temperaturo, odrasli pa so običajno brez vročine.

Prehlad se začne s slabim počutjem in izcedkom iz nosu, ki je najboljše drugi do tretji dan. Istočasno nastopijo bolečine v žrelu, bolnik je hripav in kašlja. Kašelj in hripavost pa se običajno pojavita šele takrat, ko izcedek iz nosu pojenjuje. Bolnik lahko povsem izgubi okus in voh. Bolezen traja en do dva tedna. Pri pregledu bolnika vidimo pordelo kožo in sluznico nosu ter žrela.

(Se nadaljuje)

KRUŠNA PEČ - V kmečkih hišah je bila velika krušna peč, ki je stala nasproti mize z bogkovim kotom, pravo zavetje. Pozimi je prijetno ogrevala premražena telesa, na njej so se igrali otroci in spremljali dogajanje v veliki hiši, nad njo so se sušila premočena oblačila, pod klopjo pa čevlji in škornji. Zapuščene lesene hiše se sesedajo same vase, trdno zidane, z lepimi pečnicami okrašene peči pa kljubujejo zobu časa. Kot trdni braniki domačnosti in topline minulih časov stojijo pod vročim poletnim in mrzlim zimskim nebom: tako tudi peč (na sliki) v propadajoči hiši v Malem Lešču nad Metliko. (Pripravila umetnostna zgodovinarica in etnologinja Marinka Dražumerič)

FOTO: Iz fototake ZVNKD Novo mesto

In Trdinovih rokopisov

Za točo kriv kaplan - Po tržki gori bila je precej toča. Ljudje pravijo nekteri, da je kriv mežnar, ker ni zvonil tisti dan oblaku in mislijo ga zato tudi odvreči. Drugi pripisujejo nesrečo šentpeterskemu kaplanu, ki je motil plovana, šetaje se takrat po polju z njim, da ni mogel moliti in točo zagovoriti.

Obrekljivi mojstri skaze - Pohošni rokodelci res malo rajtajo, ali tem več popivajo. Dobiček z njimi je domišljen. Večidel so mojstri skaze in tudi tatovi, anektovaje konec, usnje, platno etc., kar ostane. Razun tega so strupeni opraviljci in obrekovalci. Kar vidijo, slišijo, opazijo v eni hiši, nosijo dalje v drugo, tretjo etc. Tako se naredi marsikako sovraštvo in čovek se čudi kako natanko vedo ljudje daljnjih vasi privatne skrivnosti in slabosti.

Raje k pokveki - Kmetje krav ne gonijo tudi ne k naj krasnejemu plemenu biku, če je treba plačati le en groš več ko drugej, če se prav drugej nahaja naj slabša bičja pokveka. To se zove na Dolenjskem pamet in varčnost. Rede pa telico po dve leti zastoj, če prav jim krma ne ostaja in bi dvakrat bolj kazalo teleta prodati in si rediti mesto njihov raje dobro mlečno kravo, ki koristi vedno tudi z mlekom in telci ne le z gnojem.

Brezznačajni meščurji - Za denar, dobiček in celo za oblubo dobička store vse. Župana volili so zato, ker so jih sleparili, da se bo znižal vinski dac. Prosil so sami za vojake, ki jih se boje povsod, le da bi dali kaj izkupati v krčmah in prodajalnicah, nič zato, če tudi žene zapeljajo in device skrunijo. Županu se klanjajo in ga zovo v novinah ženjalnega! čeravno ni do zdaj še ničesar storil za mesto ali župan je bogat in to je dosti - to je tudi glavni vzrok, da se vedno ližejo in z repom migajo pred vsako vlado.

NAŠA ZGODBA

Fl. M.

UKRADENA SLIKA

Nekoč se je rodila zelo zaželjena deklica. Bila je nabrita in vedra za deset bratcev. Njena govornica je bila vedno polna zakajev. In le težko je bilo najti prave odgovore na njena vprašanja.

Zelo zgodaj smo ji dali v roke knjige, barvice in papir. Pravzaprav je to sama želela. Zadovaljila se je tudi s peskom in paličicami. V betonu je mimogrede ustvarila svojo umetnino. Ni je bilo stvari, ki je ne bi znala izkoristiti s svojo izredno bujno domišljijo. Kjerkoli smo bili, nikjer niso smele manjkati barvice. Papir si je pričarala, če ga slučajno nismo imeli s seboj. Tako so predšolska leta minila kar mimogrede. Tudi osnovna šola z nekaj krepkimi bolečimi praskami. V srednji šoli, ki jo je deklica obiskovala v Novem mestu, smo našli na čudovite ljudi, ki so ji znali prisluhnti, svetovati in jo napolniti v prave roke. Tako je lahko uspešno raz-

vijala svoj talent. Zelo smo jim hvaležni. Tisočkrat hvala!

V tem času je imela kar nekaj razstav. Na eni od njih, ki je bila že pred leti v Centru srednjih šol v Novem mestu, je zginila slika Šopek lilij. Ta slika mi ne gre in ne gre iz spomina. Želela sem si jo ohraniti v spomin na njena in moja lepa leta. Tatvina nas je zelo pretresla. Nikoli ne bom razumela, kako je mogel kdo ukrasti otroku sliko. Sprašujem se, kdo je to storil in zakaj.

Danes ga ne obsojam več. Želim si le eno. Dobiti sliko nazaj. Prosim. Iz srca vas prosim: "Vrnite mi jo!" Ne more vam pomeniti niti kapljico tega, kar pomeni meni. Vrnite mi bo vero in zaupanje v človeka. Pošljite nam jo! Tudi če jo prinesete osebno, vas bomo lepo sprejeli. Jaz sem vam že zdavnaj odpustila. Dobili boste drugo. Samo ne Šopka lilij. Ta Šopek je moj. In res ni prav, da ga imate vi!

R. M.

KJE STE, OTROCI MOJI?

Kako me ubija samota, ne ve nihče razen mene. Še nisem dosegla Abrahama, a so bolečine pri srcu vedno hujše, ko se sprašujem, zakaj sem ostala sama. Rodila sem sedem otrok. Trije so šli po svetu, ne tako daleč, a časa zame nimajo.

Kje ste, otroci? Čakam vas ves dan! Ko bi se le pripeljal avto z vnučinjami! Vedno imam zanje kaj sladkega, tu pa tam jim kupim igračko, a mojih otrok ni. Le redko se oglasi hčerka za kratek čas. "Kako kaj?" in potem hitro "Na svidenje!"

Kar naprej se jim mudi, tem mojim otrokom, mudi se jim v službo, mudi se jim po opravkih, le doma pri meni jim je dolgčas. Imam lepo stanovanje, kar preveliko zase; sama sem, moža že dolgo ni več. Ali imajo moje hčere res toliko dela? Danes ima gospodinja doma manj dela kot nekdanj. Pred leti ni bilo pralnih strojev, pomivalnih strojev, sesalcev, mikserjev in vsega, kar danes lajša gospodinjam delo.

Jaz sem hodila v službo, prala na roke, kuhala danes za jutri, da ne bodo otroci lačni, pa sem še vedno imela čas za lepo knjigo. Da bi imela še živo mamo, posvetila bi ji svojega časa, kolikor bi mogla!

Pri sedmih otrocih mi je tako kot ženskam, ki nimajo nobene.

FOTO: M. MARKELJ

KNJIŽNA POLICA

Pet knjig Prešernove

Prešernova družba je sicer v težavah, vendar pa je tudi letos pripravila bogat knjižni paket za svoje naročnike in seveda za vse ljubitelje dobrih knjig. Redna letna zbirka za leto 1994 obsega pet knjig, med njimi je dvoje leposlovnih del, dvoje poljudnih in Prešernov koledar.

KOLEDAR 1994 se začneja z običajnim koledarskim delom, ki je tokrat likovno opremljen z reprodukcijami našega znanega in v svetu uveljavljenega slikarja Jožeta Čiuhca, ki letos slavi 70-letnico. Ostali del je posvečen pomembnim dogodkom in osebnostim, katerih okrogle obletnice rojstva ali smrti bomo praznovali letos, omenimo Josipa Jurčiča, Ivana Gregorčiča, Prežihovega Voranca, Destovnika Kajuha in Jožeta Pahorja. O zgodovinskih dogajanjih govore pripevki o Sloveniji v Jugoslaviji, o sarajevskem atentatu, o slovenskih kristjanih in politikih in o letu 1944. Tu je še zapis o partizanskem pevskem zboru in gledališču, o lani umrlem pisatelju Potrču, o slovenskem šolstvu na avstrijskem Koroškem, o slovenski manjšini v Porabju, o stari Ljubljani, o čarovnicah v slovenskem ljudskem izročilu, o drogah pa o korupciji, vmes pa nekaj literature in drobnih zanimivosti. Koledar je kratka knjiga, ki bo najbrž večkrat v rokah.

Kadar komu voščimo, mu zaželimo predvsem zdravja in sreče. To sta življenjski dragotini, ki bi ju vsi radi imeli, zato bo marsikdo z zanimanjem in morda tudi s kritično prebraval knjigo dr. Tanje Poberaj POT DO SREČE IN ZDRAVJA. Avtorica v tem zdravstvenem priročniku obravnava poti do psihofizičnega ravnovesja, ki je osnovni pogoj za zdravje in zadovoljstvo, posebno knjige pa je v tem, da pri napotkih upošteva tako dosežke zahodne kot vzhodne civilizacije na področju medicine.

V zbirko knjig, ki predstavlja po sto slovenskih kulturnih in naravnih znamenitosti in posebnosti, so letos pri Prešernovi družbi uvrstili zanimivo knjigo Ivana Sedeja LJUBEZEN V STOTIH SLIKAH. Gre za izbor stotih slik z erotičnim motivom v slovenskem slikarstvu od srednjega veka do modernih časov, od fresk z erotičnim nabojem na stenah cerkva do abstraktnih sodobnih grafik, ki prav tako na

svojestven način odsevajo avtorjevo erotičnost, če ne drugače pa v strastni ljubezni do krepke poteze in pretanjene barvne rešitve. Reprodukcijske vsake slike spremlja duhovito in vsakomur dostopno napisano Sedejevo besedilo, branja vredna pa je tudi obsežna spremna beseda.

Za ljubitelje literature je v paketu poskrbljeno z dvema knjigama. Zgodba Vitana Mala NA RANČU VERANDA je namenjena mlajšim bralcem, govori pa o mladih junakih, kakršnih doslej v mladinski literaturi nismo srečali veliko - o rejencih.

Odraslim je namenjen roman KI JO JE MEGLA PRINESLA ta čas gotovo enega najuspešnejših slovenskih pisateljev mlajše generacije Ferija Lainščka. Taras Kermauner v spremni besedi ocenjuje to delo kot Lainščekov najboljši roman doslej in ga postavlja v vrh sodobne slovenske proze. Pisatelj v njem govori o vasi sredi prekmurskega močvirja in o usodi mladostnega para, ki se je razšel, potem pa se ponovno sreča, fant kot župnik, dekle pa kot žena njegovoga prijatelja. V tem okviru Lainšček splete izvrstno pripoved, ki bo gotovo pritegnila številne bralce.

MILAN MARKELJ

Odtisi časa

Pisatelj, publicist, prevajalec, novinar in urednik Franček Bohanec je drugoval in si dopisoval z nekaj znanimi slovenskimi besednimi ustvarjalci, med njimi so bili Anton Ingolič, Matej Bor, in Ivan Potrč, torej literatistarejše "partizanske" generacije, ki so za vedno odložili pisateljska peresa v zadnjem času. Bohanec je zbral svoje esejistične zapise, v katerih govori o njihovem življenju in delu, jim pridružil nekaj pisem, ki so mu jih pisali omenjeni pisatelji, in vse skupaj povezal v snopič s še nekaj svojimi zapisi o Jožetu Javoršku in Karlu Destovniku-Kajuhu ter s po eno Potrčevo, Ingoličovo in Borovo pripovedjo. Tako je nastala knjiga esejev, pisem in pripovedi, ki jo je naslovil ODTISI ČASA. Tako Bohančevi eseji kot pisma in prispevki pisateljev so namreč svojevrstni pričevalci časa in razmer, ponujajo osebna videnja, občutenja in razmisleke o našem času in o ljudeh teh dni. Kot je zapisal avtor, se s to knjigo ne razširja samo naša vednost, pač pa se z njo krepi naše osebno in narodno samozaveščanje. Branje je zanimivo, saj so številne misli lahko netivo za bralčevu lastno razglabljanje, ima pa knjiga zaradi pisem seveda tudi dokumentaren značaj.

MiM

Ustanovni občni zbor je bil 4. maja 1892 na Dunaju, na Eschenbachgasse št. 11, v predavalnici Kluba avstrijskih železniških uradnikov. Navzočih je bilo 20 podpisnikov osnovnih delnic, ki so zastopali 29.700 delnic ter imeli skupno 2970 glasov. Vlado je zastopal dr. Zdenko von Forster. Občni zbor je otvoril dvorni svetnik dr. Franc Lihartzik, na predlog kneza Auersperga pa je bil za predsednika izvoljen baron Švegelj.

Iz seznama delničarjev je razvidno, da je Kranjska hranilnica vpisala 2.000, Trboveljska premogovna družba 1.000, mesto Ljubljana 500, knez Karel Auersperg 500, novomeški okraj 140, mesto Kočevje 100, Hranilnica Kočevje 50, občina Ribnica 40 goldinarjev in deset zasebnikov še skupno 350 goldinarjev.

Na občnem zboru so izvolili tudi člane upravnega sveta. To so bili: knez Karel Auersperg, baron Josip Švegelj, generalni ravnatelj Kranjske industrijske družbe Karel Luckmann, Ivan Murnik in dr. Adolf Sohaffer iz Kranjskega deželnega odbora, trgovinsko ministrstvo je delegiralo Franja Šukljeta in dr. Franca Lihartzika, Kranjska hranilnica dr. Jožeta Suppana in Otmarja Bamberg, Trboveljska premogovna družba pa dr. Emanuela Reifa.

Vsi obračunani stroški za gradnjo dolenskih prog (Ljubljana-Grosuplje-Novovo mesto-Straža in Grosuplje-Kočevje) so dali seštevke 18.200.000 kron.

Za gradnjo proge je Delniška družba dolenske železnice najela posojilo 7.000.000 avstrijskih goldinarjev (7.000.000 goldinarjev = 14.000.000 kron = 3.500.000 predvojnih dinarjev = 350.000 din DFJ). Do 30. aprila 1936 je družba izplačala in uničila obveznice za 4.683.600 goldinarjev, nadaljnih 1.736.000 goldinarjev dolga je družba odplačala do 11. marca 1939 in uničila obveznice. Ob likvidaciji Dolenskih železnic so uničili še obveznice za 380.600 goldinarjev, tako je ostalo le še za 199.200 goldinarjev nevnovčenih in

Karel Rustja DOLENJSKE ŽELEZNICE 3

neuničenih obveznic.

Prva slovenska železniška delniška družba
V minulih petih desetletjih smo bili navajeni, da smo si pod pojmom delniška družba predstavljali skupino kapitalistov, ki brezobzirno izkoriščajo potnike in železničarje. Za Delniško družbo dolenske železnice to ne velja. S posebno pogodbo je namreč prepustila uporabljanje svojih prog državnim železnicam in je tako država določala prevozne cene in delovno razmerje zaposlenih. Koristi družbe so bile še dodatno okrnjene z novo pogodbo o zakupu iz leta 1913. Po njej je delniška družba dobila od države le znesek, ki je bil potreben za redno amortizacijo prioriteta posojila iz leta 1892, in letni pavšal 16.000 kron, ki je bil leta 1920 spremenjen v 40.000 din. Tako je imela delniška družba leta 1927 le 830 din dobička. Boljše je bilo naslednje leto, ko je bilanca pokazala 35.586 din.

Po prvotni koncesiji bi proge d.d. Dolenske železnice prešle brezplačno v posed države po 90 letih, to je leta 1981. Pogodba iz leta 1913 pa je koncesijsko dobo skrajšala za 15 let, tako da naj bi proge prešle v last države leta 1966.

Delniško družbo Dolenske železnice štejemo za prvo delniško družbo železnic v Sloveniji, saj so bile vse proge v Sloveniji, delničarji pa domači.

Priprave na gradnjo kočevske proge
Ob prvotnih prizadevanjih za dolenske proge je bila kočevska proga le obrobna zadeva, čeprav je premogovnik v Kočevju obratoval že od leta 1803. V predlogu načrta ilirskih železnic leta 1872 je bila železniška zveza s Kočevjem predvidena le kot stranska proga, ki bi se odcepila od proge Ljubljana-Karlovec-Vrčičah (nad

Semičem) in vodila skozi Črmošnjice in Rajhenav v Kočevskem Rogu do Kočevja. Proga proti Kočevju naj bi namreč imela predvsem gospodarski pomen: odprla bi pot do nahajališč rjavega premoga v Kočevju in obenem spodbudila izvoz lesa in lesnih izdelkov iz Kočevskega in Ribniške doline.

Gospodarski pomen kočevskega rudnika in lesne trgovine na Kočevskem je sicer že v začetku sedemdesetih let spodbudil alternativne načrte, po katerih bi bilo najenostavneje in najceneje Kočevje direktno povezati z Rakekom in južno železnico. Septembra 1871 je tako županstvo v Ribnici povabilo vrsto zainteresiranih na pogovor o železnici z Rakeka prek Cerknice in Ribnice do Kočevja, zamisel pa je ostala živa tudi kasneje, saj je občinski urad v Ribnici še leta 1880 prejel dopis civilnega inženirja z Dunaja, ki je izračunal stroške takšne investicije. Bržčas je bila za direkten priključek kočevske proge na južno železnico zainteresirana tudi uprava južnih železnic, ki bi s takšno povezavo dobila dostop do kočevskega premogovnika. Vseeno do konkretnih pobud za uresničitev tega načrta očitno ni prišlo.

Januarja 1886 je konzorcij za gradnjo dolenskih prog zaprosil za odobritev predhodnih del. Več je o progi Grosuplje-Ribnica-Kočevje poročal član konzorcija dolenskih železnic, poslanec in ravnatelj Kranjske industrijske družbe (sedaj Železarna Jesenice) Luckman na 9. seji deželnega zbora leta 1886. Istega leta so bili pripravljivi tudi osnovni projekti, zato je trgovinsko ministrstvo ukazalo deželni vladi, naj izvede revizijo trase. K temu je pripomogla tudi Trboveljska premogokopna družba, ki je leta 1886 kupila premogovnik v Kočevju in je bila zelo zainteresirana za prodajo premoga.

Prvič dobili nepristranski vpogled v JEK

Ob koncu dela Mednarodne komisije za neodvisno analizo varnosti JE Krško

Zeleni - Člani EKOloške socialne stranke menimo, da je s tem poročilom in z dejavnostjo komisije v zadnjih dveh letih slovenska javnost prvič dobila strokovno nepristranski vpogled v delovanje Jedsrke elektrarne Krško in z njo povezano tveganje.

Tako se je nadaljeval proces, ki se je začel s tem, da je prva slovenska demokratična vlada po našem predlogu izročila Narodni in univerzitetni knjižnici v Ljubljani ter javnosti končno varnostno poročilo (FSAR) o Jedsrki elektrarni Krško. Javnosti so tako postale dostopne tehnične in varnostne podrobnosti.

Zahtevamo, da v duhu nadaljevanja te demokratične prakse vlada zagotovi javno dostopnost (v Narodni in univerzitetni knjižnici) vseh tehničnih prilog poročila in pridobi študije o tveganjih Jedsrke elektrarne Krško, s katerimi razpolagajo nekatere inozemske institucije in vlade.

Zeleni-ESS menimo, da je nemogoče doseči zadovoljivo varnost Jedsrke elektrarne Krško in rešiti problematiko jedrskih odpadkov. Hkrati pa zahtevamo, da se izvedejo vsa strokovna priporočila za zagotovitev varnosti. Razumemo, da sta Jedsrka elektrarna Krško in slovenska vlada pod hudim pritiskom hrvaške vlade, ki ne sprejema mednarodnih kriterijev glede jedrske varnosti, vendar finančne stiske ne morejo biti opravičilo za kompromise na tem področju.

Jedsrka električna energija v Sloveniji je lahko poceni samo, če se ne

• IZ UGOTOVITEV KOMISIJE - Eno od presenetljivih ugotovitev komisije je, da niso izpolnjeni nekateri ukrepi požarne varnosti, ki jih v ZDA zahtevajo od leta 1979 dalje. Nereseni so problemi, za katere tudi komisija ni mogla dati napotkov za njihovo rešitev. To je neustreznost lokacije glede na potresno varnost, odsotnost vsakršnih rešitev glede izrabljene goriva, radioaktivnih in drugih odpadkov.

zagotavlja mednarodno primerljiva jedrska varnost (npr. z ZDA). Na račun zmanjšane varnosti Jedsrke elektrarne Krško dosežena navidežno nizka cena električne energije je še vedno zelo neracionalno porabljena glede na enoto proizvoda in družbeni produkt Slovenije. Skandalozno je dejstvo, da cena razgradnje Jedsrke elektrarne Krško še vedno ni vključena v ceno elektrike, ki jo daje.

S sprejetjem poročila komisije je uresničen del vladnega sklepa Peterletove vlade o razpisu referendumu o zaprtju Jedsrke elektrarne Krško. Zahtevamo, da vlada opravi še preostale potrebne priprave za razpis tega referendumu in ga predlaga Državnemu zboru.

Predsednik Z-ESS: dr. PETER TANCIG

Namerno zapletanje jasne določbe?

Kako bomo letos usklajevali pokojnine

V Dnevniku smo 4. januarja lahko prebrali članek pod naslovom Kako bomo letos usklajevali pokojnine. Članek je razburil upokojence, ker Marko Štrovs, svetovalec ministrstva za delo, družino in socialne zadeve, kljub prenehanju veljave intervencijskega zakona o usklajevanju pokojnin konec lanskega leta razlaga, da je poglavito to, da se pokojnine vsak mesec usklajujejo s porastom povprečnih plač - brez poračunov za dva meseca, torej v bistvu enako kot po intervencijskem zakonu.

Ne verjamem, da ne bi Marko Štrovs kot pravnik znal pravilno razumeti drugi odstavek 160. člena zakona, ki povsem jasno in nedvoumno pove, da upokojenec pripada usklajena pokojnina od prvega dne meseca, za katerega je ugotovljen porast plač, ki še ni bil upoštevan pri prejšnjih uskladitvah pokojnin. To pomeni: če bo v mesecu novembru uradno statistično ugotovljeno, da je porasla povprečna slovenska plača za ugotovljen odstotek, bi se morale za ta odstotek uskladiti pokojnine v mesecu januarju, ki bodo tudi prišle v plačevanje za naslednji mesec pri uskladitvi po enakem merilu, bodisi navzgor ali navzdol. Pripadajoča razlika za november in december pa se mora posebej poračunati in nakazati upokojenecem, zato ne gre mešati tega z ostankom za dva meseca z decembrskim odlokom Državnega zbora, kot skuša dokazati Štrovs, saj je to podzakonski akt, ki pravno gledano, ne more spreminjati določbe zakona v škodo upokojenecem.

Očitno je, da je v ozadju Štrovsove drugače razlage sicer jasne določbe 160. člena zakona spet namen zmanjševati pripadajoče zakonite pravice upokojenecem. Zato je treba odločno povedati, da smo upokojenec ljudje, in ne bilke, s katerimi se poskuša manipulirati že od vsega začetka novega leta.

Ker je Upravni odbor skupščine ŽPZ pristojen odločati o usklajevanju pokojnin, sem prepričan, da bo tudi tokrat upošteval celotno določbo 160. člena zakona ob upoštevanju razmerja odloka v skladu s 159. členom tako, da bo sledil proračun pri izplačilu januarске pokojnine tudi za dva meseca nazaj, seveda če bo to za podlaga v porastu plač v mesecu novembru.

RUDI HRVATIN

Zakaj Metlika, zakaj ne Črnomelj?

Odgovor na zavajajoče provokativno pisanje mag. Janeza Kureta (DL 30. dec. 1993)

S pisanjem mag. Janeza Kureta v prednovoletni številki Dolenjskega lista smo bili v Svobodnih sindikatih močno prizadeti, zato s tem odgovorom pojasnujemo bralcem, obenem pa zavračamo nekatere njegove trditve in laži.

G. Kure, kljub vašim večkratnim polemikam s Svobodnimi sindikati ste šli v članku Dolenjskega lista 30.12.1993 veliko predaleč, saj ste si privoščili za novo leto pravi mali "show" v Beli krajini na račun poštenih in marljivih sindikalnih zaupnikov. Vzeli ste si pravico, da s primitivno politično oceno ocenite vzroke za slab gospodarski položaj podjetij v občini Črnomelj, ter ste slabi položaj pripisali izključno aktivnostim vodstev Svobodnih sindikatov.

Na prvi del članka ne želimo odgovorjati, saj smo v Svobodnih sindikatih presigli vpletanje sindikatov v tekočo dnevno politiko, kajti ta je v demokraciji, kot verjetno veste, domena strank. Ravno tako v sindikatih ne bi dovolili, da se politika vmešava v naše delo, kajti v takšnem primeru sindikat ne bi bil več sindikat. V naših sindikatih smo že pred leti spoznali vsebino in vlogo sindikata v tržnem gospodarstvu. Tudi skrajne metode sindikalnega boja za zaščito delavcev si odgovorno izbiramo sami, pravilnost le-teh pa sprti ocenjuje sindikalno članstvo, saj imamo vendar demokracijo in tudi sindikalno konkurenco.

G. Kure, vi tega očitno ne dojemate, ker vas je povozil čas, kajti vaš javni poziv Skupščini, Izvršnemu svetu, strankam in Ljubljanski banki, naj kaznujejo vodstva Svobodnih sindikatov za "škodljive postopke" diši po metodah iz prejšnjih časov.

Kakšna utopija!

Pa pogledjmo vaše argumente! Trdite, da so Svobodni sindikati zahtevali od vodstev podjetij nezakonita dejanja in jih potem protizakonito rušili. O nezakonitih dejanjih, če so bila, najodločajo inšpekcijske službe in sodišča, medtem ko so vse zahteve po odgovornostih ali zamenjavi direktorjev glede na nenormalno stanje v posameznih podjetjih s strani našega sindikata bile upravičene. Pri teh odločitvah ni vedno sodeloval le Svobodni sindikat, ampak tudi drugi, kar v zadnjem članku popolnoma pozabljate. Zahteve po zamenjavi direktorjev so bile na podlagi slabega stanja v podjetjih, neizpolnjevanja sanacijskih programov s strani direktorjev, nezagotavljanja plač, ki so bile celo pod 50% kolektivne pogodbe, oz. pravic delavcem, ki izhajajo iz dela.

Ob branju vašega članka imamo občutek, da ves vaš srd do sindikata izhaja iz vaše izkušnje, da ste bili ob petih zamenjavah direktorjev v občini v dveh primerih zamenjani prav vi. Če se še spomnite, vas ni ocenil in zamenjal sindikat, ampak vas je kot nesposobnega direktorja razrešil upravni odbor firme, enkrat pa upravni odbor Sklada Republike Slovenije.

Odločno zavračamo krivdo

Odmev na bodico "Občan sprašuje - medved odgovarja" - Proti brezobzirnejem smo žal še brez moči

V Dolenjskem listu z dne 6.1.1994 na 6. strani v rubriki "Občan sprašuje - medved odgovarja" Dolenjski list

je za razvoj. Znano nam je tudi, da ste v slabih dveh letih kar štirikrat zamenjali službo in kot magister ekonomije koristili pravice na Zavodu za zaposlovanje. Ali je vse to res le naključje?

Podučili vas bomo tudi, da so sindikalni zaupniki v podjetjih Metlike vodili radikalne sindikalne aktivnosti, kar je v enem primeru imelo za posledico odstop direktorja. Sicer pa je vodstvo Svobodnih sindikatov v Beli krajini od leta 1991 enotno organizirano in vodeno, zato je vaš sum o različnih metodah sindikalnega boja v Črnomlju in Metliki neutemeljen in hkrati dokazuje, da so bile akcije sindikatov v podjetjih, glede na stanje v posameznem podjetju, pravilno vodene.

Na koncu vam, g. Kure, priporočamo, da za boljše razumevanje sindikalnega delovanja v tržnem gospodarstvu najprej vstopite v Svobodne sindikate, s tem boste lahko brezplačno deležni pravne pomoči pri morebitnih "nezakonitih" zamenjavah ter pridobili legitimno pravico ocenjevanja dela Svobodnega sindikata.

Vodstva sindikatov podjetij ZSSS Bele krajine

načenja vprašanje čiščenja pešpoti do Zdravstvenega doma. V zvezi s to bodico zavračamo vsako krivdo. Komunalna Kočevje in Zdravstveni dom sta namreč sklenila pogodbo, po kateri Komunalna - seveda v breme Zdravstvenega doma - prioriteto čisti pot od odtoca od Roške ceste in vse poti okoli Zdravstvenega doma kakor tudi celotni parkirni prostor pred Zdravstvenim domom. Svoje pogodbene obveznosti je Komunalna v novembru in decembru 1993 ob sneženju vestno izpolnila.

Vprašanje občana se torej verjetno nanaša na pešpot iz središča mesta do odtoca, ki vodi od Roške ceste do Zdravstvenega doma. Tudi v Zdravstvenemu domu ugotavljamo, da je zlasti del te pešpoti v bližini križišča pomanjkljivo očiščen. Še danes, 7. januarja, se na pločniku ob macesnu zaradi nagrnjenega snega in ledu ne moreta srečati dva pešca. Ker pa za ta del poti ni pristojen Zdravstveni dom, se lahko samo pridružimo nezadovoljstvu z opisanim stanjem in na to tudi opozorimo Komunalno.

Parkirni prostor ob Zdravstvenem domu je seveda namenjen obiskovalcem doma. Zal pa ugotavljamo, da potem, ko je parkirni prostor očiščen, služi tudi kot nadomestilo za garaže nekaterim stanovalcem bližnjih blokov, ki svojega parkirnega prostora bodisi zaradi pomanjkanja lopat ali pa iz "zdravstvenih razlogov" ne morejo očistiti. Nekateri se verjetno bojijo, da bi zaradi premetavanja snega imeli težave s hrptom, nakaar bi potrebovali zdravniško pomoč, zdravila in morda celo bolniški dopust. S preventivnega vidika je zato še kar sprejemljivo, da tem občanom plačuje čiščenje parkirnega prostora Zdravstveni dom.

Ni nam sicer povsem jasno, kaj na tem parkirnem prostoru Zdravstvenega doma iščejo tovornjaki priklopniki in druga težka tovorna vozila; razlog za to je verjetno podobne narave. Priznamo pa, da je včasih dostop v Zdravstveni dom zelo težaven ali skorajda nemogoč. Nekateri redki posamezniki - resnično redki - namreč še vedno menijo, da se morajo z osebnim vozilom pripeljati malo manj kot v Zdravstveni dom in seveda na ta način tudi parkirati svoje vozilo. Proti takšnim brezobzirnim posameznikom smo žal še vedno brez moči.

Direktor: dr. MIHAEL PETROVIČ

DODATEK K "RIBNIŠKIM ZOBOTREBCEM"

V prvi letošnji številki Dolenjskega lista je bila v rubriki "Ribniški zobotrebec", objavljena notica, ki govori o predpraznični osvetlitvi farne cerkve v Loškem Potoku. Očitno pisec ni preveril vesti na pristojnem mestu. Prava vest bi bila, da je osvetlitev sicer v delu in zaradi neugodnega vremena ob koncu leta zamujata. Tudi vest, da bo v tem letu urejena telefonija in položeni asfalt od Loškega Potoka do Nove vasi, je trenutno samo utopična zamisel.

A. KOŠMERL

Na žalost moram kot Črnomaljščan hvaliti Metliko

In še en odmev na pismo mag. Janeza Kureta

Janez Kure v eni prejšnjih števil Dolenjskega lista analizira razmere črnomaljskega in metliškega gospodarstva in daje prednost občini Metlika zaradi do sedaj bolj pametne politike, kot je v občini Črnomelj. V tem pogledu se z njim popolnoma strinjam, saj sem nekaj več kot dve leti delal kot analitik v občinski upravi Metlike, živim pa že vse življenje v Črnomlju.

Analiza vzrokov sedanjega slabega stanja črnomaljskega gospodarstva ima globoke korenine v preteklih svinčenih časih, ko so vsemu življenju krojili usodo ideološko najspodobnejši kadri enoumnega pojmovanja in znanja, tako v politiki, gospodarstvu, solstvu in vseh drugih dejavnostih, vodili pa jih od njihove milosti postavljani ali nemilosti odstavljeni direktorji. V podjetjih pa so zopet ideološko čisti valptki in valptkinje bedeli nad obnašanjem delavcev in v kritičnih primerih vestno poročali najodgovornejšim tovarišem o sposobnostih ali nesposobnostih vodilnih kadrov. Strokovnost in znanje vodilnih kadrov v gospodarstvu ni bila toliko pomembna kot ideološka naprednost, katero so si praviloma nabrali na raznih sorbanih širom bivše SFRJ. Kateri tovariši, imajo danes praviloma vsi zelo slab spomin, skoraj sklerotičen, ko se nekateri drznejo kaj reči o njihovem početju in morali.

Kadrovske spremembe, ki so se prej vršile za zaprtimi vrati, se danes pač demokratično izvajajo prek volitev napol slepih volilcev, ker še vedno v nekem svetem strahu pred še slabšimi časi volijo prejšnje ideološko čiste, danes pa svede prelevljene demokracije veljake vseh mogočih in nemogočih političnih strank. Stara modrost trdi, da so časi takšni, kakršni so ljudje. Zato tisti, ki trdijo, da je današnja demokracija slabša kot prejšnji totalitarizem, pač ne zmorejo priznati, da danes plačujemo davek za vse ideološke (razumi: hinavščino in licemerstvo v praksi) zmote in pomote naših prejeljenih in najmodrejših tovarišev, ki so nas skoraj petdeset let vodili v svetlo prihodnost, pristali pa smo v kruti sedanosti z neporavnanimi terjatvami iz preteklosti. In ravno v Črnomlju so vneti enoumneži najbolj goreče skrbeli za pravovernost svojih podanikov, veliko bolj kot v Metliki, zato so bili in ostali modrejši od premodrih bivših in sedanjih politikov v Črnomlju. Velika brihtnost in učinkovitost črnomaljskih politikov se ravno v teh dneh kaže v polnih črnomaljskih smetnjakih. Metliški politiki so učinkovitejši tudi med drugim ne samo zato, ker so njihovo občinsko politiko vodili gospodarstveniki in gospodarstvo praviloma domači strokovnjaki, temveč so tudi složnejši med seboj in ne povzdigujejo tujeve na trone. Zalostna in kruta resnica je zlasti za avtohtone Črnomaljšane, da mora hvaliti Metličane. A že prislovna črnomaljska nevoščljivost in nesloga nas bosta pripeljala do capljanja na mestu in vse večje socialne in duhovne bede. Pametni se pač uči na tujih napakah, nespametni pa na lastnih!

ALOJZ SCHWEIGER

OBVESTILO PRESEŽNIM DELAVCEM ADRIE CARAVAN

Območna organizacija Zveze svobodnih sindikatov za Dolenjsko obveščala delavce Adrije Caravan, d.d., Novo mesto, ki so bili v letu 1993 oz. 1994 odpušteni kot presežni delavci, da jim je bila izplačana pol nižja odpravnina in 30 odst. manjše nadomestilo plače za čas čakanja v odlopnem roku, kot jim pripada. Da bi dobili razliko, bodo morali sprožiti postopek pred sodiščem združenega dela, če jim je Adria Caravan ne bo protovoljno izplačala.

Območna organizacija ZSSS za Dolenjsko je pripravljena pri tem dati pravno pomoč vsem članom svobodnih sindikatov, zato se lahko oglašijo na našem sedežu v Novem mestu, Društveni trg 2, od 17. 1. 1994 dalje, s seboj pa naj prinesejo sklep o prenehanju delovnega razmerja ter dokazila o izplačenih nadomestilih in odpravnini.

Območna organizacija ZSSS za Dolenjsko

Konec igrice na račun Osilnice?

Bodo morali Osilničani z referendumom dokazati, kaj želijo - Za dolino je to zadnja priložnost, da bo končno zaustavljeno izseljevanje in izumiranje

Kolpška dolina je svet ob zgornji Kolpi in Cabranki in jo sestavljajo tri zaokrožena, vendar ločena področja: osilniška dolina, Kostel in Poljanska dolina, medtem ko se Dragarska dolina s skrajnim delom (Črni Potok, Podplanina) samo dotakne čabranske kotline. V upravnem pogledu je slovenski del doline (levi breg Cabranke in Kolpe) razdeljen na tri KS (Osilnica, Kostel in Poljane), KS Draga pa se prevesi v smeri Loškega potoka.

Kostelska in Poljanska dolina ter tudi Draga imajo neposredno cestno povezavo s slovenskim zaledjem, osilniška dolina pa je nima. Kostel je široko odprt proti Kočevju in Delnici, prav tako tudi Poljanska dolina. Osilničani pa potuje ob Kolpi navzdol proti Petri (Brodu) ali ob Čabranki navzgor proti Cabru (Podplanini ali Babnemu Polju) in pri tem dvakrat prestopi državno mejo.

In kje je problem? Pobudniki in "graditelji" obkolpske ceste (lokalne, samo za osebni promet) zagovarjajo samo cesto ob Kolpi, čeprav se ponuja rešitev za osilniško dolino - regionalna cesta Osilnica-Kočevska Reka, ki bo dolino odprla in naredila tako potreben prepih v dolini in skrajšala pot do Kočevja ali Ljubljane.

V reševanje osilniške cestne problematike in s tem tudi razvoja doline (KS Osilnica) se vključujejo tudi druge KS (Draga, Kostel), ki so že odprte proti središču države, osilniški dolini pa ponujajo staro stoletno po-

vezavo gor in dol po dolini ter čez svojo KS! Naj ostane osilniška dolina še naprej odrinjena? V ta namen zbirajo celo podpise! O tem je pisal novinar M. Dimitrič v Delu (29. dec. 1993 - "V vaseh ob Kolpi hočejo cesto"), že prej pa tudi v Slovincu in Dolenjskem listu.

Kako pobirajo podpise v osilniški dolini, naj navedemo en sam primer. Ko je prišel bolnik v ambulanto k dr. Nikolčiču, ki je tudi predsednik KS Osilnica, da bi dobil napotnico za operacijo, je moral prej podpisati zahtevo za cesto! Predsednik KS Osilnica govori tudi v imenu naselij, ki so v KS Draga in Kostel. Ali po njih, brez referendumu, širi "svojo" lokalno oblast?

Civilno gibanje za osilniško dolino se zavzema za gradnjo regionalne ceste Osilnica-Kočevska Reka kot prioritete ceste, ker se bo dolina le tako odprla in hitreje razvila. V prid temu govorijo vsi ekonomskorazvojni dejavniki. S to cesto bi povezali še preostala naselja. Gradnja obkolpske lokalne ceste bi prišla na vrsto kasneje, seveda ob upoštevanju naravovarstvenega, turistično-gospodarskega in obmejnega vidika. Da je to stališče pravilno, so pokazali pogovori, ki so jih imeli člani gibanja na nekaterih ministrstvih, pri strankah in tudi predsedniku IS občine Kočevje.

Ali "nova obkolpska cesta" (stara obstaja že desetletja) res pomeni odprtost in možnost za razvoj? Ci-

vilno gibanje za osilniško dolino je nasprotnega mnenja in vse več je podobno mislečih. Tudi med tistimi, ki so "podpisali" zahtevo za obkolpsko cesto.

Kako malo sta vodstvo KS in tudi občina Kočevje storili, pove podatek, da je cesta Osilnica-Kočevska Reka sicer v "planih", ni pa še prostorsko-ureditvenega načrta niti lokacijskih dokumentov, kar je osnova za zahteve na pristojno ministrstvo in začetek gradnje. Kako gleda predsednik KS na postopke za pridobitev soglasij, dokumentacije, sredstev ipd., se vidi iz njegovega dopisa "Vladi republike Slovenije" z dne 22. okt. 1993.

Kdaj bo konec igrice na račun Osilničanov? Ali bodo morali z referendumom dokazati, kaj si želijo? Za dolino je to zadnja priložnost, da zaustavimo izseljevanje in izumiranje ter ji povrnemo nekdanjo živahnost. In civilno gibanje za osilniško dolino že deluje v tej smeri. Med drugim je dalo pobudo za obnovo agrarne (vaške) skupnosti, ki je bila oživljena 11. dec. 1993.

JOŽE OŽURA, MARJAN KOVAČ, Ljubljana

• Od sprave smo zdaj dlje, kot smo bili ob spominski slovesnosti v Rogu. (Kučan)

Ne bodo živel v rezervatih

Pojasnilo Zavoda za varstvo naravne in kulturne dediščine Novo mesto k izdelavi prostorskih ureditvenih pogojev za obkolpski prostor v občini Črnomelj

Zaradi pomanjkanja ustreznih prostorskih in urbanističnih zakonskih aktov so v občini Črnomelj pričeli s postopno izdelavo prostorskih ureditvenih pogojev (PUP) za območje celotne občine. Njihova izdelava že poteka za območja krajevnih skupnosti, ki ležijo ob Kolpi. Ta območja so turistično najbolj privlačna, hkrati pa so zaradi tega tudi potencialno najbolj ogrožena. Po Zakonu o urejanju naselij in drugih posegov v prostor se PUP pripravijo predvsem za posamezna prostorsko in funkcionalno zaokrožena območja izven ureditvenih območij naselij. Z njimi se ob upoštevanju strokovnih podlag podrobneje določijo urbanistični, oblikovalski in drugi pogoji za posege v prostor ter ukrepi za ohranjanje in razvijanje naravnih in z delom pridobljenih vrednot človekovega okolja.

Dosedaj je pripravilalec Urbanistični inštitut Republike Slovenije izdelal osnutke odloka o PUP za prvo in drugo predvideni območji, to je za krajevno skupnost Stari trg. Osnutek je bil že potrjen na občinski skupščini v Črnomlju. V dolgoročnem planu je območje krajevnih skupnosti Stari trg v širšem obkolpskem prostoru namenjeno varovanju kot del regijskega parka Zgornja Kolpa, zato se je v pripravo vključeval tudi Zavod za varstvo naravne in kulturne dediščine Novo mesto.

Napačne razlage in nasprotovanja

Pri postopku priprave in sprejemanja osnutka PUP za krajevno skupnost Stari trg so se pojavljale težave zaradi napačnega razumeva-

nja namena in vsebine PUP. Ker je obkolpski prostor s stališča varstva naravne in kulturne dediščine visoko ovrednoten, je novomeški ZVNKD vložil precej napora v čim boljše in natančnejšo izdelavo strokovnih osnov za varstvo naravne in kulturne dediščine na območju obravnavane krajevnih skupnosti. Menimo, da smo delo strokovno korektno opravili, o čemer pričča tudi mnenje Zavoda Republike Slovenije za varstvo naravne in kulturne dediščine, ki je strokovne osnove ocenila kot vzorno pripravljene.

Prav upoštevanje nekaterih varstvenih zahtev in predlogov pa si nekateri razlagajo kot razglasjanje nekakšnih rezervatov, v katerih bodo vse dejavnosti prepovedane in v katerem ljudje enostavno ne bodo mogli preživeti. Takšne razlage so dobile mesto tudi v Dolenjskem listu. To kaže, da mnogi nekaterih pojmov oz. terminov, ki imajo v stroki jasno definiran pomen, ne poznajo, vendar z njimi vseeno neodgovorno manipulirajo, hkrati pa takšno početje ustvarja tudi strah od sprejemanja aktov, ki so za usklajen prostorski razvoj območja nujno potrebni.

Naše sodelovanje s pripravilalcem PUP, Urbanističnim inštitutom Republike Slovenije, ter s pristojnimi v občini Črnomelj ocenjujemo kot uspešno in konstruktivno, prav tako tudi javno obravnavo v Starem trgu in kasnejša usklajevanja pripomb s krajanji. Zato je nerazumljivo, da se pojavljajo huda nasprotovanja predvsem s strani tistih, ki se z vsebino PUP in naših strokovnih osnov niso

dovolj seznanili in ki ne živijo v območju obravnavane krajevnih skupnosti.

V postopku sprejemanja PUP je bilo veliko nejasnosti glede varovanja objektov naravne in predvsem kulturne dediščine, ki ne izpolnjuje strogih pogojev, da bi bili razglašeni za naravno znamenitost ali kulturni spomenik, vendar pa je njihov obstoj nujno potreben za ohranjanje značilnega oblikovnega in kulturnega oblikovnega območja ter za ohranjanje značilne podobe kulturne krajine. Ker ti objekti niso normativno zavarovani, so na njih mogoči različni posegi, vendar v skladu z merili in smernicami, ki jih določajo PUP.

Nejasnosti so tudi glede razglasitve tega območja za regijski park. Sprejetje PUP se ne pomeni tudi razglasitve regijskega parka, ustvarja pa ugodne pogoje za njegovo kasnejšo razglasitev. Sprejetje PUP na plansko zavarovanih območjih tudi povečuje možnosti kandidiranja takšnih območij za različna razvojna državna in občinska sredstva, kar jasno kaže, da ne gre za zaviranje razvoja, ampak ravno nasprotno.

Ohranjanje identitet in vrednot

S sprejetjem PUP se skuša omogočiti takšen razvoj območja ob Kolpi, ki bi temeljil na ohranjanju njegove identitete in najpomembnejših naravnih in kulturnih vrednot. To je po našem globokem prepričanju tudi edina trajna osnova uspešnega in dolgoročno zastavljene razvoja. Žal živimo v času, ko so pomembne le kratkoročne koristi in glede na posledice. Takšno razmišljanje pa je lahko za tako občutljiv prostor usodno.

S svojimi prizadevanji nikakor nečemo ljudem vsiljevati starih načinov preživljanja ali jih strpati v stare hiše brez ogrevanja in primernih sanitarij. Naša dolžnost je le, da jih opozorimo na naravne in kulturne vrednosti, ki jih obdajajo, pa jih v vsakdanjosti mogoče sploh ne opazijo. Skušamo jim pokazati, da za zglede ni vedno potrebno iti v Avstrijo ali Nemčijo, ampak da je mogoče koristneje pa še ceneje spoznavati in poskušati razumeti dediščino lastnih prednikov in spoštovati njihovo izročilo.

Zavedamo se, da je bodočnost doline Kolpe predvsem v rokah ljudi, ki tam živijo. Dolžnost države in stroke pa je, da jim omogoči normalno življenje kljub varovalnim zahtevam. Sprejemanje PUP je po našem mnenju korak v to smer.

MITJA SIMIČ
v imenu konservatorjev
ZVNKD Novo mesto

Pomagajmo Tomažu

Da se bo vrnil domov

V decembrski številki Dolenjskega lista je bila objavljena tragična zgodba o našem članu Tomažu Bergerju iz Cerovega Loga, ki se je pred tremi leti ponesrečil z zmajem. Poškodbe so bile tako hude, da je Tomaž ostal na invalidskem vozičku. Ker nima posebej prilagojenega stanovanja, je moral oditi v novomeški dom starejših občanov.

Čeprav s težkim srcem in po dolgem oklevanju se je odločil, da preko sredstev javnega obveščanja prosi vse dobre ljudi, da mu pomagajo priti do lastnega doma, da bi se lahko vrnil v domači kraj. Žal je bil do sedaj odziv bralcev bolj slab. Zavedamo se, da so težki časi, da je veliko brezposelnih in da gre marsikateri družini za preživetje, kljub temu pa se ponovno obračamo na bralce Dolenjskega lista, na podjetja, obrtnike in druge organizacije, da prisluhnejo Tomaževi prošnji in mu pomagajo po svojih močeh. Za vsak najmanjši prispevek vam bo hvaležen. Svoji prispevek lahko nakažete na naslov Tomaž Brezgar, LB Novo mesto, ekspozitura Kandija, 52100 - 620 - 107 - 973 - 8071 - 1475/91.

Društvo paraplegikov
novomeške regije:
JOŽE RADEJ

V DVEH URAH POSPRAVILI TRG - Novomeški Glavni trg, ki je bil ves december odet v tisoče žamic, od srede, dneva pred praznikom sv. treh kraljev, ne kaže več sledu Veselega decembra. Že na silvestrovo zvečer so člani Zveze prijateljev mladine s trga pospravili vse stojnice novoletnega sejma, do srede pa še večino drugih stvari. Ta dan so priskočili na pomoč še delavci Elektra in Poklicne gasilske enote in ob dobri organizaciji namesto v osmih urah vse postorili že do 10. ure dopoldne. Trg je bil tako v veselje mnogih, ki tam najraje vozijo in parkirajo, rešen prepovedi parkiranja in prometa že po dveh urah. (Foto: J. Pavlin)

Vse večja obremenitev kmetov

Politika izčrpavanja zasebnega kmeta se vrača - Katastrski dohodek povečali kar dvainvajsetkrat

Glavni odbor Slovenske gospodarske stranke Novo mesto je obravnaval valorizacijski količnik katastrskega dohodka od kmetijskih in gozdnih površin, ki ga je sprejela slovenska vlada na svoji zadnji lanskoletni seji. Na predlog ministrstva za finance so določili količnik 1,40, torej za 40 odst. večji katastrski dohodek.

Gre za povsem papirno določilo, ki ne temelji na nikakršnih realnih osnovah, temveč le na želji po večjih davkih. S tem vlada in ministrstvo za finance nadaljujeta politiko vse večjega obremenjevanja kmetov. Socialistična politika izčrpavanja zasebnega kmeta se torej vrača.

Takšna odločitev je le nadaljevanje lanskoletne odločitve, s katero so povečali katastrski dohodek za izračun štipendijske osnove za nenormalnih 22 (z besedo: dvainvajset) krat in s tem odvzeli kmečkim otrokom možnost, da bi dobili štipendijo. Po teh štipendijskih merilih znesse za kmetijo s tremi hektarji obdelovalne zemlje in nekaj gozda letni katastrski dohodek 4,4 milijona tolarjev, za 11 hektarjev veliko kmetijo, sestavljeno iz vinograda, obdelovalne zemlje in gozda, pa okoli 16 milijonov tolarjev ali 201.000 DEM ali skoraj 17.000 DEM mesečno. Absurdnost številke je očitna, vendar predpis velja. Usmerjenost proti kmečkemu življenju je očitna.

Sedanja valorizacija pomeni za kmete občutno večje davke. V minulom letu (če so vladni podatki seve-

da resnični) je bila inflacija 22,9-odstotna, povprečna rast cen na drobno pa 32,9-odstotna. Katastrski dohodek pa so povečali za 40 odst., torej so davki zrastle bolj kot inflacija in kot cene.

SGS Novo mesto se s takšnim odnosom do kmetov nikakor ne more strinjati. Vlada, ki ohranja niz spornih privilegijev, sega v žep kmetov in s tem objektivno zvišuje cene kmetijskim pridelkom, s čimer poslabšuje standard vseh Slovencev. Vlada bi morala količnik spremeniti in ga prilagoditi inflaciji, saj takšno zvečevanje davkov (nad rastjo cen in inflacijo) pomeni tudi zviševanje inflacijske stopnje, proti čemur pa se - tako vsaj zatrjuje - vlada bori.

JOŽE RANGUS
SGS Novo mesto

POPRAVEK: KOSTAK NE NOSI ODGOVORNOSTI

Zahvaljujem se vam za objavljeni članek "Plaz obsodil avtomatiko" kot odgovor na članek "Zakaj je avtomatika odredila". Očitno pa se je tudi meni zapisal napačen podatek. V tekstu sem namreč med drugim zapisal: "Odgovornost za upravljanje in posluževanje je prevzela pooblaščen strokovna organizacija, ki upravlja celotni vodovodni sistem Krškega." Iz komunalno stanovanjskega podjetja Kostak so me opozorili z naslednjo izjavo: "Kostak Krško še ni prevzel sistema v upravljanje in posluževanje sistem po navodilih investitorja in izvajalcev, zato ne nosimo nikakršne odgovornosti".

ANTON PELKO

DAN MOLITVE ZA MIR V BIH

LJUBLJANA - Ženska zveza za Svetovni mir se obrača na ženske vseh veroizpovedi v Evropi, da se udeležijo 40-dnevne verižne molitve in meditacije za mir v BiH. Molitve se vrste vsak dan v drugi državi v času od 19. decembra lani do 28. januarja letos. Dan molitve v Sloveniji, Hrvaški in Srbiji je določen na četrtek 13. januarja. Namen molitve je, da bi ljudje, predvsem politiki, doumeli, da pomeni človeško življenje več kot vsako ozemlje in oblast. Slovenska ženska zveza pri SKD vabi članice in nasploh vse Slovenke, da 13. januarja posvetijo svoje molitve in meditacije za mir v Bosni in Hercegovini.

SLOVENSKA ŽENSKA ZVEZA PRI SKD

Avtoceste danes sanje, jutri mora?

Zagovorniki ohranjanja naravnega okolja res ne razumemo življenja? - Gradnja avtocest v majhni državi, kot je naša, je časovna zabloda - Med poskokom v kapitalizmu smo slepo povsem zatrli misel za ohranjanje

Ni res, da so bile slovenske avtoceste še včeraj samo sanje, jutri pa bodo resničnost. Res je, da nam jih danes prodajajo za sanje, jutri pa nas bo tlačila njihova mora.

Ta država je kot plastična igračka, s katero oblast udriha okrog sebe in se malo ali nič ne meni za posledice. Noče vedeti, da v rokah drži krhek kos dragocenega porcelana, ki se ji bo kar naenkrat strl in se spremenil v ničvredne črepanje.

Tako razumem prizadevanja za graditev avtocest v deželi, ki jo lahko od severa do juga prekoselarije v nekaj urah. Avtocesta je onesnaževalca okolja, in škodo, ki jo povzroča, lahko blaži samo velikanska površina, po kateri poteka. Človek, ki razume, da so avtoceste nujno zlo, lahko tiste, ki prečkajo Kanado, Aljasko ali druge prostrane dežele sveta in Evrope, nekako upraviči. Toda kdor v miniaturno Slovenijo reže avtocestni koridor, dela atentat na okolje svoje države.

Orodje avtocestnih propagandistov so objube, grožnje in posmeh. S pomočjo medijev nenehoma ponavljajo skrbno izbrane besedne zveze, vedoč, da v tisto, o čemer se veliko in glasno govori, ljudje nazadnje začnejo verjeti.

"Avtoceste bodo preprečile koncentracijo razvoja zgolj v nekaterih središčih in mogoče razpad slovenskega gospodarskega prostora na notranje nepovezane vplivna območja sosednjih držav. Dobre prometne zveze so temelj za razmah podjetništva, hkrati pa bo njihova graditev spodbudila gospodarski razvoj."

Če si ne bomo zgradili avtocest, nam bo po umovanju ministra za promet in zveze, ki grozi, da bo "gospodarstvo razpadlo na notranje nepovezane vplivna območja sosednjih držav", trda predla. Pa ne, da zunanji sovražnik v sosednjih državah še kar kuje zaroto? Kdo naj razume modrovanje, da se z avtocesto povežemo z Evropo, a da se hkrati z njo branimo pred vplivi sosednjih držav! Očitno so avtoceste instantno univerzalno zdravilo za vse, kar je narobe pri nas, povrhu pa še varuh slovenske neodvisnosti. So čarobni napitek, ki vsebuje vse sestavine še ne pozabljenega splošnega družbenega interesa.

Onesnaževanje Slovenije - nacionalni interes?

Da, prav ničesar ne manjka. Splošnemu družbenemu interesu se zdaj reče nacionalni interes. Smo pa v teh dveh letih in pol neodvisnosti res napredovali? In v znani maniri se tudi sedaj podcenjujoče švrka tiste, ki niso za.

"Zeleni in naravovarstveniki vseh vrst najbrž s svojimi zamislili res želijo zavarovati okolje, vendar pogosto delujejo v nasprotju z nacionalnim interesom graditve avtocest do leta 1999." Karajoče pa obenem dobrodušno pokroviteljske besede državnega sekretarja za ceste je treba razumeti takole: zagovorniki ohranjanja naravnega okolja ne razumejo življenja. Morda res nimajo slabih namenov, ampak v svoji naivni slepoti in nevednosti delujejo v nasprotju z nacionalnim interesom.

Predsednik družbe za avtoceste Slovenije trepeče, da bi nas v "neizprosni evropski gospodarski tekmi obšel eden od šestih evropskih cestnih koridorjev." Žalostna država, v kateri poteka neizprosna gospodarska tekma na cesti! Je pa predsednik zadovoljen, da je Evropska zveza dobro sprejela naš avtocestni program. Evropska zveza, včerajšnja Evropska gospodarska skupnost, ki je imela z oglaševanjem svojih domnevni prednosti grenke izkušnje, je prav zato spremenila ime. Ker vse bolj postaja politična zveza, bi bilo dobro, da si osvežimo pravila dosledne demokracije: veliki in močni muzicirajo, majhni in šibki pa plešejo. In se pri plesu močno utrudijo. Slovensko izvorno hrepenenje po avtocesti je samo v celofan zavita volja močne zahodne Evrope, ki ji je še posebej všeč, da ji bomo cestni koridor plačali sami. Gradnja je nujna, najbolj nujna za tiste, ki bodo razpolagali s tisoč milijoni dolarjev, kolikor jih bodo potegnili Slovincem iz žepov za uresničitev svojega "nacionalnega interesa".

Nesrečne evropske države brez cestnih koridorjev preprosto ne vedo, kaj jih čaka: razpad podjetništva. Še posebej hudo bo, če so razpršeno poseljene, kajti gospodarstvo se jim bo zato sesulo, razvoj se bo skoncentriral samo v nekaterih središčih in njihov gospodarski prostor bo najbrž razpadel na notranje nepovezane vplivna območja sosednjih držav.

Besednjak, s katerim so nekoč tržili realsocialistične izmišljenine. Zveni

nekako tako, kot bi Ljubljani grozili s potresom. Če ne čez pol leta, pa čez petsto let. Važno je v ljudeh zbuditi nelagodje, ki ga lahko pozdravijo samo avtoceste.

V postmoderno dobo, ki ima jasna merila o bivanjskih vrednotah, stopamo z eno od največjih neumnosti moderne: s poveljevanjem cestnega prometa, prepoznanega, razglašenega in razvitega onesnaževalca Zemlje. Namesto da bi ga oblast brzdala in mu kot neizpodbitnemu uničevalcu narodnega bogastva stopila na vrat, ga državljanom svoje miniaturne države prodaja kot "nacionalni interes". Prodaja, kajti kupiti si ga bodo morali sami. In namesto da bi goriva dražila zato, da bi ljudi spodbujala k čim manjši rabi osebnega avtomobila, ki ga je Winston Churchill že pred več kot 30 leti imenoval prekletstvo stoletja, jih draži zato, da bo zbrani denar namenila gradnji novih cest. To je v najboljšem primeru samo lažanje simptomov, nikakor ne zdravljenje vzrokov. Udejanja pa se vedno kot vlnudno povabilo k še goštesjemu prometu in še večjemu onesnaževanju.

V svetu je razpoloženje do cestnega prometa vedno bolj negativno. Ko bo zgrajena slovenska pot vanj, bo prišlo spoznanje, da po njej razen težkih tovornov ne bo mikalo nikogar več. Pač, na hitro skozi ena vrata države noter in pri drugih ven, mogoče proti hrvaški jadranski obali. Za hitro prečkanje in površne vtise je avtocesta najboljša. Zato je z vsemi silami uresničujmo nacionalni interes in postanimo smrdljivo prometno vozlišče,

kraj, s katerega želiš odpotovati, ne kamor bi si želel priti.

Sprenevedavo navdušenje za avtoceste si daje duška celo z izumljanjem nemogočih besednih zvez, kakršna je žekoločka inačica avtoceste. Mediji prekipevajo od hvalnic hitrejšemu "komuniciranju" - kako nora beseda za sedenje za volanom in pritskanje na plin! Veliki možje bodočih slovenskih avtocest radi povedo, da "ekologija ovira nacionalni interes gradnje avtocest", nikoli pa jim ne uide, da bodo avtoceste zmalčile velik del slovenske krajine. Kot pribito namreč drži, da je vse, kar je povezano z avtocestami, z ekologijo na smrt sprto.

Plagiat preživetve neumnosti razvitih

Gradnja avtocest v majhni državi, kot je naša, je časovna zabloda, plagiat ene od preživetih neumnosti razvitega sveta. Če bi se ji odpovedali in ostali pri cestah, ki jih že imamo, jih izboljšali za normalen promet in dali Evropi vedeti, kaj želimo narediti iz sebe, bi na najbolj naraven način obrzdale onesnaževanje okolja s prometom. Za iznajdljivo Slovenija ne bi bila zavrnjena, nasprotno, brez hitrih cest bi res lahko bila oaza svežine v utrujeni Evropi.

Toda predsednik ima prav, njegova država nima pogleda v prihodnost. Mar ni kratkovidno, da bo s to megalomansko in neznanstvo drago samoplačniško gradnjo, s skrbnim in prizadevnim uničevanjem slovenske prsti, vode in zraka za deset let zaposlila gradbenike in železarje, prodajalce nafte pa še za veliko dlje. Ko se bodo nahranili in primerno hipertrofirali, bo delo končano. Takrat bodo, kot je v navadi, od države zahtevali, naj jih reši iz zadreg brezposelnosti. Ona pa bo iznašla kak nov "nacionalni interes", recimo iz Ljubljanskega barja narediti veliko parkirišče in morda še enega na koleh nad Cerkniškim jezerom. S takim poztvo-

valnim služenjem nacionalnim interesom bi nas utegnili razviti do uničenja. Zato bi bilo pametneje že kar takoj dati bencinski tolar vsem, ki se kanijo rediti ob njem, toda s pogojem, da se ne lotijo gradnje novih cest, ampak da zgolj skrbijo za brezhibnost teh, ki že so! V slovenskem praktičnem življenju ne bi bilo odvček malo več priznanja sedanjosti in navzočnosti in malo manj vdanosti v fatalizem, ki sanjari le o prihodnosti. Slednja pa je samo izgovor za sedanje nemoč.

● Med poskokom v kapitalizmu nas tako slepi proizvajanje, da smo povsem zatrli smisel za ohranjanje. Še vedno - kako moderno in obenem preživeto! - razumemo svet kot stvar, ki je samo za to, da jo rabimo. To je groba, nerodna raba, zloraba. Nočemo razumeti, da je okrog nas živo in neživo, ki opravlja funkcijo že zgolj s tem, da samo je; da gozd trdo dela za nas, pa če se ga niti ne dotaknemo. Ne moremo doumeti, da je slabo, če moramo reki, močvirju in gozdu pomagati. Dobro je, če jim damo možnost, da si sami pomagajo. A za to je treba pokazati nekaj zdrave konservativnosti, se odpovedati nenehnemu spreminjanju naravnega okolja in si priznati, da v tako majhni državi pač ni vse združljivo z vsem. Kako misel je treba nameniti tudi samozadostnosti, načinu življenja, ki ne priznava, da je vse samo rast, širjenje, proizvajanje, potrošnja in dosežki v fizičnem.

Blaga, ki ga trošimo, že 4 milijarde in 700 milijonov let ne izdelujejo več. Ko se je delilo, smo ga Slovenci dobili samo dobrih 20 tisoč kvadratnih kilometrov. Kaj pa potem, ko vam ga bo zmanjkalo, gospodje razvijalci? (Ima pa me, da bi rekel razbojnik.)

JANEZ PENCA

Nova država - nova igra

V Mokronogu je bil 9. januarja prvi turnir v letošnjem državnem prvenstvu v igri Križemkrazem

Križemkrazem je ustvarjalna miselna igra z besedami, ki jih igralca sestavljata iz naključno izbranih črk in po določenih pravilih postavljata v mrežo. Nivo igre in uspeh sta odvisna od besednega zaklada posameznega igralca in seveda od taktike pri postavljanju besed. Povedano drugače, križemkrazem je lahko domača družabna igra, lahko krožek v osnovni šoli, tekmovalne v klubu itd., v vseh primerih pa bogati jezikovno znanje in iskri duha.

V svetu je igra dokaj razširjena (v Ameriki ji npr. pravijo scrabble), vendar se je ne da kar presaditi, saj jo je potrebno prilagoditi zahtevam jezika, recimo frekvenci posameznih črk v rabi jezika (črka A je npr. prevladujoča, F s 4, N z 2 itd.) in raznim drugim značilnostim v tolikšni meri, da lahko mirno zapišemo, da gre za novo igro. Z njo se je začel ukvarjati že ugankarski list Križemkrazem, ki je 1985-1988 izhajal v Trebnjem. Ideja je našla odmev v Petru Skrbišu iz Zg. Poljskave pri Sl. Bistrici, sicer profesorju glasbe, ki je v svoji okolici začel igro preizkušati v praksi. Pred dve-

ma letoma se je igra začela spet pojavljati na straneh revije Ugankarski Domenek, tokrat bolj ambiciozno. Tako je Slovenija v lanskem decembru dobila že prvega prvaka, Petra Skrbiša, ki je na desetih turnirjih nabral maksimalno število točk.

Letošnje tekmovalno leto so križemkrazemci začeli v Mokronogu (osnovna šola jim je prijazno ponudila prostor). Na turnirju je sodelovalo 15 tekmovalcev, ki so se glede na doseženo število točk razvrstili takole: Mlinarič, Prašnikar, P. Skrbiš, Pauman, Rihtarič, B. Skrbiš, Dodič, Škvorc, Kežar, Milovanović, Bajec, Mrvar, Jeglič, Kastelic in Kralj.

Turnir je vodil Pavle Gregorc. Kot pokrovitelj se je izkazal miren TOM.

Povejmo še to, da med tekmovalci ni bilo nobenega Dolenjca. Za vse tiste, ki jih igra zanima, objavljamo naslov, kjer lahko dobijo podrobne informacije: Ugankarski Domenek, 61001 Ljubljana, p.p. 199, tel. 13-24-318.

STANE PEČEK

SREČANJE UPOKOJENCEV BOLNIŠNICE

Splošna bolnišnica Novo mesto tudi ob koncu leta 1993 ni pozabila svojih upokojencev, priredila nam je pri srčen sprejem. Direktor dr. Tone Starc je ob sprejemu pojasnil uspehe in težave bolnišnice, še posebej glede gradnje novega objekta. Razveselila nas je vest, da so izgledi za preselitev oddelkov z levega brega v nove prostore na desnem bregu Krke že v letošnjem letu. To bo pomembna pridobitev za Dolenjsko, Belo krajino in okolico, ki bo tudi sovpadala z jubilejem - 100-letnico obstoja bolnišnice. Predstojnik Kirurškega oddelka dr. Leopold Morela nas je seznanil z novimi dosežki zdravljenja. Medicinska sestra Zvonka Jerin pa je podala izčrpano satirično kroniko kirurškega oddelka iz minulega leta, kar je bilo še posebej zanimivo. Med številnimi udeleženci je bil prvič kot upokojenec navzoč tudi primarij dr. Alojz Boh, organizator otroškega oddelka in njegov predstojnik celih 35 let. Srečanje je potekalo v prijetnem in zabavnem vzdušju z občutkom, da vodstvo in kolektiv bolnišnice ceni naše minulo delo. Za prijeten večer se celotnemu kolektivu zahvaljujemo, še posebej pa smo hvaležni tisti, ki smo bili med letom deležni zdravstvenih storitev in nege.

JOŽE PEKOLJ

ZAHVALA EKIPI

Sem starejša občanka iz Trebnjega. Po izdrtju zob sem imela večkrat komplikacije, zato me je bilo strah, ko sem opazila, da bom zopet morala k zobozdravniku. Prišla sem k dr. Poliču, takrat pa sta delali tudi sestri Zajc in Kerker. Njihov prijazen sprejem me je pomiril. Vse se je srečno končalo. Za to bi se rada zahvalila zobozdravniku dr. Poliču in obema sestram in jim zaželela, da bi bili še naprej tako prijazni.

VIDA RENKO

BETONAL d.o.o.
Kolodvorska 1
68210 TREBNJE

Razpisujemo prosta dela in naloge

VOĐJA NABAVE IN PRODAJE

Od kandidata pričakujemo:

- da ima srednjo ali višjo izobrazbo gradbene ali druge ustrezne tehnične stroke.
- da ima delovne izkušnje na področju komercialne in nabave,
- da obvlada vsaj en tuji jezik.

Delovno razmerje bomo sklenili za nedoločen čas, s trimesečnim poskusnim delom.

Pisne ponudbe naj kandidati pošljejo v 8 dneh na naslov:

BETONAL, d.o.o., Kolodvorska 1, 68210 TREBNJE - ZA RAZPISNO KOMISIJO.

O izboru bomo kandidate obvestili v 14 dneh po opravljeni izbiri.

ALMEKS d.o.o.

Tel. 068/27-558

vam sporoča, da je odprta nova trgovina »SARA« z otroškim programom do 2 let na Partizanski 13 v Novem mestu.

Veseli bomo vašega obiska!

Milica Klinc

Z veliko žalostjo so krajanj soteške fare in okoliških vasi sprejeli vest, da je od nas za vedno odšla Milica, rojena v znani in napredni odvetniški družini Globevnik iz Novega mesta, kjer se je tudi šolala. Ker je bila zelo nadarjena, so jo starši dali še v ljubljanske višje šole, kjer je vse opravila z odliko. Članica Sokola je bila že od mladih let. Z lahkoto je obvladovala vse veščine sokolskega ženskega naraščaja. Že takrat jo je privabljal zelena Krka. Mogoče bi si Milica veliko lažje ustvarila življenje v mestu kakor na deželi. Toda ljubezen ne pozna meja, in ko je dobila spoznala svojega moža Ladislava, se je z njim poročila v zelo znano in čislano gostilno na Gorenje Polje, ki jo je omenjal v svojih zapisih že Trdina. Zapisal je, da kdor se hoče dobro in poceni najesti in popiti kaj dobrega vina, naj se poda na Polje.

Kako srečni so bili ostareli starši njenega moža, ko je gospa Milica, komaj da si je dobro ogledala okolico, že podprla domačijo s pridnostjo in razumnostjo! Poprijela je za vsako delo. To je bilo zgodaj spomladi leta 1939. Mogoče je takrat še podvomila, da kmečkega dela ne bo zmogla. Nam mlajšim pa bo za vedno ostala v spominu, ker smo jo iz dneva v dan videvali pri kmečkih opravilih. Trdo delo in dobro srce pa so opazile tudi vaške žene in dekleta. Med njimi je gospa Milica (tako smo jo vedno klicali) spletla veliko prijateljskih vezi. Ženske in dekleta so jo zaradi njenih kuharskih sposobnosti vabile na vsa vaška slavlja, na poroke, krste, birme in še kam, ker je znala spraviti ljudi v dobro voljo. Tudi ob raznih boleznih so prišle k njej po nasvete. In kako elegantno in s ponosom je prihajala v našo farno cerkev! Prav ob takih trenutkih si je nabrala moči, da je vztrajala v žalosti in veselju.

Vsakega svojega otročička, ki je privekal na svet, je v topli materini priporočilu pripravila, da bi bil zdrav tudi takrat, ko bo odrasel, poslušal njene nauke in da bo njen v duši, saj je zrastle pod njenim srcem. Mnogo bolečin je prestala, ko je posvečala vsu skrb bolnemu prvorojencu Jožku. Vse zaman, a Milica je upala in upala. In glej: upanje in zaupanje v nekaj višjega je prišlo v njeno srce. V poznih večernih urah se je predajala razmišljanju, ki je bilo podobno molitvi.

Na slovenski narod je prišla huda preizkušnja - vojne. Našo domovino so zasedli sovražniki treh armad. Na vasi je utihnilo ubrano fantovsko petje. Pojavili so se prvi partizani. Tudi s Polja so odšli skoraj vsi fantje v gozdove. Pa ne s kakšnim ideološkim predznakom, vsi so bili katoličani. Klinčeva hiša je začela OF podpirati že na samem začetku. Gospej Milici bi se še enkrat toplo zahvalil, da je rešila partizansko bojno patroljo dan ali dva po božiču. Nemški tanki so blokirali cesto, eden je bil v Strmolah, dva pa pri Soteski na Suhorju. Meni je dala gospa Milica volnene nogavice in topel šal, ki ga je vzela s svojega vratu.

Pokojna gospa Milica se je po vojni spet posvetila svojim njiavam in taratam, držala se je namreč reka: Kakor boš sejal, tako boš žet. Tista leta so bila za kmeta še posebej težavna. Z domačih njiv so jih pehali na združna polja.

Otroke je naučila delati in pošteno živeti. V veliko radost ji je bilo, kadar so jo obiskali vnuki. V srcu gospe Milice pa je bila vedno prisotna zavest, da se nekoč vrnejo tja, od koder smo prišli. Njej v spomin in nam za razmišljanje pa tele besede: "Ti, ki si umrl, nisi nikoli odšli, so v srehi naših s svetlobo sonca obsijani, mrtvi niso v zemlji zakopani. So v drevesu, ki brsti, so v polju, ki rodi, so v gozdu, ki šumi..." V imenu bivših partizanov in aktivistov OF, hvala vsem kmečkim materam. Hvala tebi, Milica, za zgled, kako se varuje ognjišče.

TONE VIRANT

BLAGOSLOV KRIŽA IN NOVEGA DELA SEVNIŠKEGA POKOPALIŠČA - Na miklavževo je kanonik stalnega kapitulja Viljem Pangerl (na posnetku ob njem sevniški dekan Anton Hribnik) blagoslovil velik križ in novi del pokopališča v vzhodnem delu sevniških Žal. (Foto: Janko Blas)

Našemu magistru Andrijaniču v slovo

Bil je siv in mrzel decembrski dan. Krka je v vijugastem loku spet objemala in stiskala svoje mesto kot ljubica zvesta... Takrat je ugasnilo plemenito srce našega magistra Borisa Andrijaniča, pokončnega in ponosnega moža in velikega človeka, ki je vtisnil s svojim delom in svojimi zaslugami globok in neizbrisen pečat v zgodovino dvajsetega stoletja Novega mesta in Dolenjske. Takrat so mu tako lepo v zadnje slovo zazvonili novomeški zvonovi...

Naš magister in prejšnji generalni direktor Krke je imel zelo rad naše mesto, zaljubljen je bil v dolenjsko pokrajino, občudoval in spoštoval njeno pestro, staro in častljivo zgodovino in kulturo. Rad je imel dolenjske ljudi, rad je imel nas, svoje sodelavce, in neskončno je imel rad vso svojo številno družino.

Kot mlad magister farmacije je najprej pričel delati v Andrijaničevi lekarni, kar pri svojem očetu, ki mu je gotovo vcepil v razum in srce "genetski zapis", ki ga je vodil in gibal vse življenje v svet farmacevtike, v snovanje razvoja, proizvodnje in trženja z zdravili, ki so tako pomembna za človeka in človeštvo, za njegov obstoj in za preživetje. Prav zaradi tega je (in bo) industrijska proizvodnja zdravil nenadomestljiva in gospodarsko zelo upravičena panoga.

Vihro druge svetovne vojne je magister Andrijanič preživel kot zaveden in pokončen človek. Že takrat se je izkazal kot odličen organizator in strokovnjak. Deloval je v centralni upravi partizanskih bolnišnic in skrbel za dobavo zdravil in sanitetnega materiala. Njegovi znanci se radi spominjajo njegovih "čudežnih kombinacij", s katerimi mu je uspelo skoraj vedno dobiti prepotrebna zdravila in drug material.

Po končani drugi svetovni vojni je v svoji bivši lekarni leta 1954 osnoval manjši farmacevtski laboratorij. Ta "embrio" se je vedno bolj in bolj razširjal in razvijal v veliko in sodobno tovarno zdravil, v današnje Krko, ki je postala ena izmed največjih in najpomembnejših slovenskih tovarn nasploh. Njen pomen pa močno narašča tudi v svetovnem merilu. V petdesetih letih je bila Dolenjska močno zaostala, gospodarsko nerazvita in daleč od centrov moči. Andrijanič se je tega globoko zavedal, zato je usmerjal svojo svojo moč in ogromno energijo v razvoj tovarne Krke pa tudi Novega mesta in naše pokrajine. Povsod, resnično povsod močno videli in občutili andrijaničevski ustvarjalni nemir, zanos, njegovo ne-

zlomljivo voljo in trmasti ponos. Razvijal je Krko, prepričeval je dolenjske gospodarstvenike, bančnike in predvsem številne politike (sam to nikoli ni želel postati), da so načrtovali in gradili nove zgradbe, nove ceste, nove tovarne, banke, športne centre, kulturne domove, da so urejali infrastrukturo mesta z okolico, izboljševali komunalne storitve, da so skrbeli za varstvo okolja.

Tisti časi so bili drugačni od današnjih. Takrat je veljala predvsem politična moč in centralistično odločanje in določanje nekaterih smeri razvoja. Takrat je bilo (predvsem v našem gospodarstvu) zelo malo izobraženih in sposobnih ljudi, ljudi ki bi obvladovali managerski posel, in ljudi vizionarjev, ki bi bili sposobni iz "ptičje perspektive" voditi in usmerjati gospodarstvo. V takšnem času je ustvarjalno deloval v Novem mestu veliki organizator, industrijski manager in vizionar Boris Andrijanič. Bil je tako po-memben, prepričljiv, tako človeški, da smo ga imeli za svojega drugega očeta ali pa kar za "strica Borisa".

Rad se spominjam, da sem kot mlad diplomirani inženir pričel delati v tekstilni industriji na Štajerskem. Tam sem bil eden redkih ljudi s fakultetno izobrazbo (poleg mene sta to bila še zdravnik in župnik). Ker sem "moral" delati po navodilih "strokovnjakov", ki niso bili šolani, sem bil večkrat razočaran, ker sem le znanju (ne pa politiki) dajal veliko veljavo. Ko sem se odločil, da bom zamenjal službo, sem se oglasil tudi v novomeški Krki. V svoji pisarni me je takrat sprejel generalni direktor mr. ph. Boris Andrijanič. Takrat sem se prvič v svojem življenju pogovarjal z univerzitetno izobraženim direktorjem slovenske tovarne. Natanko se spominjam visokega in razumnega moža, ki me je izpod svojih mogočnih očal opazoval in poslušal. Razveselilo ga je, ko sem mu povedal, da sem doma iz Trebnjega in da sem pred svojo diplomo hodil na novomeško gimnazijo. Razgovor sva kar na kratko odpravila, direktor mi je povedal, da v Krki potrebujemo predvsem fakultetno izobražene ljudi, da jih potrebujemo kar precej, in to takoj. Že teden dni po tem pogovoru sem prišel na delo v Krko, tja me je (z vso takratno mojo prtljago) pripeljal Krkin šofer Jakšetov Metod kar z Andrijaničevim osebnim avtomobilom.

Od takrat naprej sem stalno delal na področju razvoja in sem se z Andrijaničem pogostokrat srečeval. Bil je odličen organizator,

strateg in resničen vizionar. Bil je tudi zelo strog, nepopustljiv, oster, zahteven; veliko novih načrtov, projektov in poročil je bilo potrebno opraviti tako rekoč čez noč. Delali smo po cele dneve, petke in svetke. Naš "glavni" je velikokrat skliceval sestanke ob nedeljah dopoldan. Na sestanke smo seveda vsi poklicani redno prihajali, manjkati ni smel nihče. Naš šef nas je povsod "zasledoval", usmerjal in "krotil". Na vsakega od nas je gledal na poseben način, od vsakega je hotel iztisnit čim več za Krko koristnih učinkov. Bil je tudi izredno duhovit in principljiv človek. Razložil nam je več svojih misli in modrosti; posebej značilna pa je bila tista: "Vedeti moraš, da gre osel samo enkrat na led, pametni pa se morajo na njem naučiti drsati!"

Vedno in zelo prisebno je obvladoval različne situacije in uveljavljal raznovrstne pristope pri vsakodnevnih, predvsem poslovnih in poslovnih stvareh. V različnih situacijah je vedno bliskovito reagiral, včasih tako hitro, da nam je jemalo sapo. Z značilno intuicijo je hitro zaznaval nove možnosti in inšiče za razvoj, za komercialne posle, za nove naložbe itd. S svojo pojavo, s posebej značilnim in izrazitim obrazom, s širokim nasmehom, s stisnjenimi ustnicami in prodornimi očmi je kot šahovski vlemojster vedno bliskovito vlekel najboljše in odločilne poslovne poteze za napredek Krke in Novega mesta. V šali smo mu večkrat dejali, da ima za posel značilen "nos", ki bi ga bilo potrebno patentirati.

Svoje sodelavce pa Andrijanič ni samo priganjal k delu, tudi spoštoval in visoko cenil jih je, zlasti njihovo znanje. Vsak dan nas je na najrazličnejše načine hrabil in spodbujal, da smo vsi garali za Krko in se zanjo borili. On in mi z

BORIS ANDRIJANIČ JE CENIL DELAVCE: Boris Andrijanič je bil zelo priljubljen med Krkinimi delavci, saj je z njimi vedno rad pokramljal, pa tudi kot direktor je znal prisluhniti njihovim potrebam in željam. Na fotografiji, ki smo jo našli v arhivu, je mag. Andrijanič med Krkinimi upokojenkami.

Pred bližnjo državno razstavo malih živali

Od 14. do 16. januarja

Razstava malih živali na Gospodarskem razstavišču v Ljubljani je že postala tradicionalna. Lani in predlani je bila v Mariboru, letos pa jo v Ljubljani prireja Zveza društev gojiteljev malih pasemskih živali Republike Slovenije kot državno, in sicer v dneh od 14. do 16. januarja, vendar prvič z mednarodno udeležbo organizacij rejcev malih živali iz Avstrije, Madžarske, Italije in Češke republike. Ta razstava bo uvod v formalno že dogovorjeno Evropsko razstavo malih živali v Ljubljani prihodnje leto z udeležbo 28 držav.

Za letošnjo razstavo so udeležbo prijavile vse tri slovenske zveze: Zveza rejcev malih živali, Zveza kozjerejskih društev in Zveza rejcev činčil. Na razstavi bo 17 vrst živali, znotraj vsake vrste pa večje število pasem: male živali (kunci, morski prašički, hrčki, vse vrste perutnine, ptice pevke, golobi); kozjereji bodo ob raznih pasmah razstavili tudi mini koze - kamerunke; rejci činčil - činčile. Pasemske živali bo ocenjeval mednarodni sodniški zbor in za posamezno stopnjo kakovosti podelil naziv šampiona in diplome.

Ob tej razstavi kaže poudariti gospodarski pomen rejce malih živali zaradi izkoriščanja krme v odročnih legah in neobdelanih površinah. Tudi izvozne koristi so ob dobri organiziranosti rejcev (kakršno so na primer dosegli madžarski in švicarski) lahko zelo velike. Švica izvažja kar sedem vrst plemenskih koz. V zadnjih nekaj letih je izvozila 50 tisoč plemenskih živali. Tako švicarski rejci dobro izkoriščajo sicer slabo izkoriščen alpski svet.

Ob tej priložnosti kaže rejce malih živali opozoriti, da ljubljanska Biotehniška fakulteta prijema na Rodici tečaje za sirjenje na domu (kravje in kozje mleko), takoj ko se prijavi 15 (petnajst) udeležencev. Prijavi-jo se lahko pri kmetijskih svetovalcih. Polovico stroškov tečaja krije Ministrstvo za kmetijstvo in gozdarstvo.

Š. KU HAR

TELEVIZIJSKI SPORED

ČETRTEK, 13. I.

SLOVENIJA 1

8.15 - 0.05 TELETEKST
8.30 VIDEO STRANI
8.45 TEDENSKI IZBOR
8.45 OD KNEIPA DO KOFETA S SME-
TANCO IN NAZAJ, študijski film
9.40 45 LET AFS FRANCE MAROLT, 2.
del
10.00 ŠOLA PODJETNIŠTVA, izobraž.
serija, 5/8
10.40 PO SLEDEH NAPREDKA
11.10 PO DOMAČE
13.00 POROČILA
13.05 STUDIO CITY, ponovitev
15.00 SVET POROČA, ponovitev
15.35 OSMI DAN
16.20 SLOVENCI V ZAMEJSTVU
17.00 DNEVNIK 1
17.10 OTROŠKI PROGRAM:
ŽIV ZAV
18.00 REGIONALNI STUDIO MARIBOR
18.45 ŠTIRI V VRSTO, TV igrice
19.10 RISANKA
19.30 DNEVNIK 2, VREME, ŠPORT
20.05 ŽARIŠČE
20.30 ČETRTEK V CIRKUSU, 5. oddaja
21.25 TEDNIK
22.15 DNEVNIK 3, VREME, ŠPORT
22.40 SOVA
22.40 HIŠA NAPRODAJ, amer. naniz,
14/21
23.05 TEKMECI SHERLOCKA HOLME-
SA, angl. naniz, 12/26

SLOVENIJA 2

14.45 - 23.00 Teletekst
15.00 Video strani - 15.20 Kinoteka - James Cag-
ney: Mož s tisoč obrazil (amer. film, ČB) - 17.20
Sova (ponovitev); Burleske Charlieja Chaplina;
17.40 Tekmeči Sherlocka Holmesa (angl. naniz, 11/
26) - 18.35 Že veste? - 19.05 Poslovna borza - 19.15
Majhne skrivnosti velikih kuharskih mojstrov -
19.30 Dnevnik 2, vreme, šport - 20.05 Habsburžani
(avstrijsko-nemška nadalj., 1/4) - 20.55 Umetniški
večer: Portret Radeta Serbedžije; 21.55 Alica (cv-
ropski kult. magazin)

A KANAL

9.00 Macneil in Lehrer komentirata (oddaja v
angleščini) - 10.00 CMT - 10.50 A shop - 11.00 Luč
svetlobe (ponovitev 78. dela amer.
nadalj.) - 12.00 Matlock (amer. naniz.) - 12.50 Vi-
deo strani - 16.50 A shop - 17.00 Ustava (4. del dok.
serije) - 18.00 Luč svetlobe (79. del amer. nadalj.)
- 18.45 Rock starine (ponovitev 48. oddaje) - 19.15
Risanke - 19.25 A shop - 19.35 CMT - 20.00
Risanke - 20.10 Poročila - 20.30 V ognju (politični
triler) - 22.40 Rock starine (49. oddaja) - 23.10
Poročila - 23.30 Matlock (amer. naniz.) - 0.20 A
shop - 0.30 CMT

PETEK, 14. I.

SLOVENIJA 1

9.15 - 1.45 TELETEKST
9.30 VIDEO STRANI
9.45 TEDENSKI IZBOR
9.45 SILAS, nemška nadalj., 2/12
10.10 TOPAZ, amer. film
12.20 ŽE VESTE
12.50 POSLOVNA BORZA
13.00 POROČILA
13.05 UMETNIŠKI VEČER, ponovitev
17.00 DNEVNIK 1
17.10 TOK TOK, kontaktna oddaja za mladostni-
ke
18.00 REGIONALNI STUDIO KOPER
18.45 ŠTIRI V VRSTO, TV igrice
19.00 RISANKA
19.30 DNEVNIK 2, VREME, ŠPORT
20.05 FORUM
20.25 MORILSKI PROGRAM, franc. film
21.50 GLASBENI UTRINEK
22.25 DNEVNIK 3, VREME, ŠPORT
22.50 SOVA
22.50 KO SE SRCA VNAMEJO, 6. epizo-
da amer. naniz.
23.15 TEKMECI SHERLOCKA HOLME-
SA, angl. naniz, 13/26
0.10 ZADNJE POLETJE, madžarski film

SLOVENIJA 2

14.45 - 23.10 Teletekst
15.00 Video strani - 15.30 Tedenski izbor:
Pričevanja o zvestobi: Sovenci v Argentini; Beg;
16.35 Četrtek v cirkusu - 17.30 Sova (ponovitev);
Hiša napredaj (amer. naniz., 14/21); 17.55 Tekmeči
Sherlocka Holmesa (angl. naniz., 12/26) - 18.50
Znanje za znanje - 19.30 Dnevnik 2, vreme, šport -
20.05 Večerni gost: Zlatko Šugman - 21.05 Oči kri-
tike - 22.05 Portret Francisca Araize

A KANAL

9.00 Macneil in Lehrer komentirata (oddaja v
angleščini) - 10.00 CMT - 10.50 A shop - 11.00 Luč
svetlobe (ponovitev 79. dela amer. nadalj.) - 11.50
A shop - 12.00 Matlock (amer. naniz.) - 12.50 Vi-
deo strani - 16.20 A shop - 16.30 V ognju (ponovitev
filma) - 18.00 Luč svetlobe (80. del amer. nadalj.)
- 18.45 Elizije: Rajko in njegovi (ponovitev) - 19.15
Risanke - 19.25 CMT - 20.00 Risanke - 20.10
Poročila - 20.30 Teden na borzi - 20.40 Udari in
igraj (amer. drama) - 22.10 Poročila - 22.30 Mat-
lock (amer. naniz.) - 23.20 A shop - 23.30 Kdo me
je umoril? (amer. krim.) - 01.00 Erotični film - 02.30
Video strani

DOLENJSKI LIST
Vaš četrtkov prijatelj

SOBOTA, 15. I.

SLOVENIJA 1

7.15 - 1.30 TELETEKST
7.30 VIDEO STRANI
8.00 TEDENSKI IZBOR:
8.00 RADOVEDNI TAČEK
8.15 LONČEK, KUHAJ!
8.25 ZIMSKA TEKMOVANJA, franc.
risanka, 3/13
8.50 KLUB KLOBUK
9.40 TOK TOK
10.30 ZGODBE IZ ŠKOLJKE
11.25 ČAROVNICA, KI TO NI BILA, kanadski
film
13.00 POROČILA
13.05 TEDNIK, ponovitev
13.50 VEČERNI GOST: ZLATKO ŠUGMAN,
ponovitev
15.25 MORILSKI PROGRAM, ponovitev franc.
filma
17.00 DNEVNIK 1
17.10 TERRA X, nemška dok. serija, 8/8
18.00 RPL
19.00 RISANKA
19.10 ŽREBANJE 3 X 3
19.30 DNEVNIK 2, VREME, ŠPORT
20.05 UTRIP
20.25 KRIŽKRAJ
21.25 TV POPER
21.40 DOMAČE OBRTI NA SLOVENSKEM:
UMETNE ROŽE
22.15 DNEVNIK 3, VREME, ŠPORT
22.50 SOVA
22.50 TEKMECI SHERLOCKA HOLME-
SA, angl. naniz., 14/26
23.45 OTROK V NOČI, amer. film

SLOVENIJA 2

10.45 - 1.40 Teletekst
11.00 Video strani - 11.10 Antologija slovenske
glasbe - 12.15 Svet. pokal v alpskem smučanju:
smuk (m) - 13.30 Košarka NBA - 14.40 Sova (pono-
vitev); Ko se srca vnamejo (6. epizoda amer. naniz.);
15.00 Tekmeči Sherlocka Holmesa (angl. naniz., 13/
26) - 16.00 Športna sobota: Kri, znoj in slava (6. del
športnega filma); 16.55 Finale slov. pokala v košarki
(ž) - 18.50 Vodne pustolovščine (angl. poljud-
noznan. serija, 8/24) - 19.30 Dnevnik 2, vreme, šport
- 20.05 Pa ga je... (angl. nadalj., 3/4) - 20.55
Zametna šapa (angl. poljudnoznan. serija, 2/7) -
21.25 Pogled in zadeni - 22.30 Sobotna noč

KANAL A

9.00 CMT - 9.50 A shop - 10.00 Kino, kino, kino
(ponovitev oddaje o filmu) - 12.00 Udari in igraj
(ponovitev filma) - 13.30 A shop - 18.00 Kdo me
je umoril (ponovitev filma) - 19.30 Radio FM (5. dela
amer. naniz.) - 20.00 Denar ne smrdi: Kvaliteta ima
svojo ceno (oddaja o modi) - 20.30 Radio FM (6.
del amer. naniz.) - 21.00 Surova pogodba (amer.
akcijski film) - 22.45 CMT

NEDELJA, 16. I.

SLOVENIJA 1

8.15 - 0.35 TELETEKST
8.30 VIDEO STRANI
8.45 OTROŠKI PROGRAM
8.45 ŽIV ZAV, ponovitev
9.35 PRVA LJUBEZEN, ponov. švedske
nadalj., 1/6
10.00 SEZAMOVA ULICA, amer. naniz.,
1/11
11.00 NAŠA PESEM '93
11.30 OBZORJA DUHA
12.30 VODNE PUSTOLOVŠČINE, ponovitev,
8/24
13.00 POROČILA
13.55 LAHKIH NOG, angl. film
15.25 DEDIŠČINA SONČNIH BOGOV, pono-
vitev dok. serije, 5/6
16.00 CALEBOVE HČERKE, kanadska nadalj.,
3/10
17.00 DNEVNIK 1
17.10 PO DOMAČE
19.00 RISANKA
19.10 LOTO
19.30 DNEVNIK 2, VREME, ŠPORT
20.10 ZRCALO TEDNA
20.30 NEDELJSKIH 60
21.30 SLAVA V 20. STOLETJU, angl. dok. seri-
ja, 2/8
22.25 DNEVNIK 3, VREME
22.45 SOVA
ZADEVA SEZNAC, franc. nadalj., 2/4
TEKMECI SHERLOCKA HOLMESA,
angl. naniz., 15/26

SLOVENIJA 2

8.45 - 23.10 Teletekst
Opomba: slalom (m): 10.20 1. tek, 12.50 2. tek; ve-
leslalom (ž): 9.20 1. tek, 12.05 2. tek
9.00 Video strani - 11.30 Pogled in zadeni - 14.30
Tedenski izbor: Joseph Conrad (franc. nadalj., 6/6);
15.25 Križkraj - 16.25 Športna nedelja - 19.30
Dnevnik 2, vreme, šport - 20.05 Alpe-Donava-
Jadran - 20.35 Kristof Kolumb (amer. film) - 22.30
Športni pregled - 23.00 Video strani

KANAL A

8.00 Nedeljski nagovor patra Benedikta Lavriha -
8.15 Ris (risanke in spoti) - 9.00 Male živali - 9.15
Surova pogodba (ponovitev filma) - 11.00 Ame-
riških deset (ponovitev) - 11.30 Dance session
(ponovitev 15. oddaje) - 12.00 Nedeljski nagovor
patra Benedikta Lavriha - 12.15 Helena (glasbena
oddaja) - 13.00 Video strani - 18.00 CMT - 19.05
Tropska vročica II (ponovitev 15. dela amer. na-
dalj.) - 20.00 Tropska vročica II (19. del) - 20.55
Kino, kino, kino (oddaja o filmu) - 21.40 Ameriški
lovec (amer. film) - 23.10 CMT

PONEDELJEK, 17. I.

SLOVENIJA 1

10.45 - 0.30 TELETEKST
11.00 VIDEO STRANI
11.20 TEDENSKI IZBOR
11.20 VRNITEV ANTILOPE, 13.13
11.45 ZNANJE ZA ZNANJE - UČITE SE
Z NAMI
12.15 TERRA X, nemška dok. serija, 8/8
13.00 POROČILA
13.05 TEDENSKI IZBOR
13.05 ALPE-DONAVA-JADRAN
13.35 ŠPORTNI PREGLED
14.50 OČI KRITIKE, ponovitev
15.50 VIDEOMODA - SLAVNE MANEKENKE
16.20 DOBER DAN, KOROŠKA
17.00 DNEVNIK 1
17.10 OTROŠKI PROGRAM
18.00 REGIONALNI STUDIO MARIBOR
18.45 LINGO, TV igrice
19.10 RISANKA
19.30 DNEVNIK 2, VREME, ŠPORT
20.10 SEDMA STEZA
20.35 GOSPODARSKA ODDAJA: 10.000 OB-
RATOV
21.15 TELEVIZIJSKA KONFERENCA
22.35 DNEVNIK 3, VREME, ŠPORT
22.55 SOVA
NA PROGRAMU, amer. naniz., 2/7
TEKMECI SHERLOCKA HOLMESA,
angl. naniz., 16/26

SLOVENIJA 2

12.45 - 0.10 Teletekst
13.00 Video strani - 13.35 Tedenski izbor: Forum,
Mernik, Utrip, Zrcalo tedna; 14.35 Nedeljskih 60;
15.35 Obzora duha - 16.05 Sova (ponovitev); Tek-
meči Sherlocka Holmesa (angl. naniz., 15/26) -
17.00 Zadeva Seznac (franc. nadalj., 2/4); 17.55
Tekmeči Sherlocka Holmesa (angl. naniz., 15/26)
- 18.50 Univerzitetni razgledi - 19.30 Dnevnik 2,
vreme, šport - 20.05 Plamenice (švedska drama), 2/
3) - 20.55 Studio City - 22.40 Diamanda Galas -
Sodni dan

KANAL A

9.00 Macneil in Lehrer komentirata (oddajamov
angleščini) - 10.00 CMT - 10.50 A shop - 11.00 Luč
svetlobe (ponovitev 80. dela) - 11.50 A shop - 12.00
Verdi (1. del italij. nadalj.) - 12.45 Helena (pono-
vitev) - 16.20 A shop - 16.30 Ameriški lovec (pono-
vitev filma) - 18.00 Luč svetlobe (81. del amer. na-
dalj.) - 18.45 Ameriški deset (glasbena oddaja) -
19.15 Risanke - 19.25 A shop - 19.35 MT - 20.10
Poročila - 20.30 Mrčes (amer. film) - 22.10 Scala
(dok. film) - 22.40 Poročila - 23.00 Verdi (1. del italij.
nadalj.) - 23.45 A shop - 23.55 CMT

TOREK, 18. I.

SLOVENIJA 1

9.45 - 0.20 TELETEKST
10.00 VIDEO STRANI
10.35 TEDENSKI IZBOR
10.35 PAMET JE BOLJŠA KOT ZAMET
10.40 SEZAMOVA ULICA, amer. naniz.,
1/11
11.40 UNIVERZITETNI RAZGLEDI
12.10 PLAMENICE, švedska drama, 2/3
13.00 POROČILA
13.05 SOBOTNA NOČ, ponovitev
16.20 MOSTOVI
17.00 DNEVNIK 1
17.10 OTROŠKI PROGRAM
LONČEK, KUHAJ!
PRVA LJUBEZEN, švedska nadalj., 2/6
RISANKA
18.00 REGIONALNI STUDIO KOPER
18.45 LINGO, TV igrice
19.10 RISANKA
19.30 DNEVNIK 2, VREME, ŠPORT
20.10 ŽARIŠČE
20.35 PRIČEVANJA O ZVESTOBI - SLOVEN-
CI V ARGENTINI: MEDDOMJE
21.30 OSMI DAN
22.20 DNEVNIK 3, VREME, ŠPORT
22.45 SOVA
DOBER DAN, RAZRED, angl. naniz., 3/6
TEKMECI SHERLOCKA HOLMESA,
angl. naniz., 17/26

SLOVENIJA 2

14.15 - 23.50 Teletekst
14.30 Video strani - 14.55 Zgodbe iz školjke - 15.45
Tedenski izbor: Sedma steza; 16.05 Gospodarska
oddaja; 16.45 Ljudje in zemlja; 17.15 Sova (pono-
vitev); Dober dan, razred (angl. naniz., 3/6); 17.45
Tekmeči Sherlocka Holmesa (angl. naniz., 17/26)
- 18.40 Iz življenja za življenje - 19.10 Poslovna
borza - 19.30 Dnevnik 2, vreme, šport - 20.05 Želez-
ni Gustav (nemška nadalj., 6/7) - 21.10 Svet na
zaslonu - 22.10 R + R (izobraž. oddaja) - 22.40
Videošpon

KANAL A

9.00 Macneil in Lehrer komentirata (oddaja v
angleščini) - 10.00 CMT - 10.50 A shop - 11.00 Luč
svetlobe (ponovitev 81. dela amer. nadalj.) - 11.50
A shop - 12.00 Verdi (2. del italij. nadalj.) - 16.10
A shop - 16.20 Mrčes (ponovitev filma) - 18.00 Luč
svetlobe (82. del) - 18.45 Jazzbina (ponovitev 49.
oddaje) - 19.15 Risanke - 19.25 A shop - 19.35 CMT
- 20.00 Risanke - 20.10 Poročila - 20.30 Ljudje proti
italij. vojni film) - 22.10 Jazzbina (50. oddaja) -
22.45 Poročila - 23.00 Verdi (2. del italij. nadalj.) -
23.50 A shop - 00.00 CMT

HALO - ALO PIZZA!

(068) 24-415
ZARADI VAS

SREDA, 19. I.

SLOVENIJA 1

8.45 - 0.20 TELETEKST
9.00 VIDEO STRANI
9.35 TEDENSKI IZBOR
9.35 TISOČ IN ENA AMERIKA, amer.
risana serija, 3/26
10.00 VIDEOŠPON
11.00 IZ ŽIVLJENJA ZA ŽIVLJENJE
11.30 ZAMETNA ŠAPA, angl. poljudno-
znan. serija, 2/7
12.00 SLAVA V 20. STOLETJU, angl. dok.
serija, 2/8
12.50 POSLOVNA BORZA
13.00 POROČILA
13.50 TEDENSKI IZBOR
13.50 SVET NA ZASLONU
14.50 ŽELEZNI GUSTAV, nemška nadalj.,
6/7
15.50 MERIDIANI, TARČA
ISTRISKE PRIPOVEDI
17.00 DNEVNIK 1
17.10 KLUB KLOBUK
18.00 RPL
18.45 LINGO, TV igrice
19.10 RISANKA
19.30 DNEVNIK 2, VREME, ŠPORT
20.10 ŽARIŠČE
20.35 FILM TEDNA
DOBRI BOG NA ČEREH, angl. film
22.00 GLASBENI UTRINEK
22.30 DNEVNIK 3, VREME, ŠPORT
22.55 SOVA

SLOVENIJA 2

15.15 - 23.15 Teletekst
15.30 Video strani - 15.35 Tedenski izbor: Televi-
zijska konferenca; 16.50 Videomoda: Slavne
manekenke - 17.20 Sova (ponovitev); Dober dan,
razred (angl. naniz., 3/6); 17.50 Tekmeči Sherlocka
Holmesa (angl. naniz., 17/26) - 18.45 Šola
podjetništva (izobraž. serija, 6/8) - 19.15 TV nocoj
- 19.30 Dnevnik, vreme, šport - 20.05 Športna sre-
da - 22.30 Svet poročila

KANAL A

9.00 Macneil in Lehrer komentirata (oddaja v
angl.) - 10.00 CMT - 10.50 A shop - 11.00 Luč svet-
lobe (ponovitev 82. dela) - 11.50 A shop - 12.00
Verdi (3. del italij. nadalj.) - 16.10 A shop - 16.20
Ljudje proti (ponovitev filma) - 18.00 Luč svetlobe
(83. del) - 18.45 Male živali - 19.00 Risanke - 19.10
A shop - 19.20 CMT - 20.00 Risanke - 20.10
Poročila - 20.30 Dance session (16. oddaja o plesu)
- 21.00 Verdi (3. del italij. nadalj.) - 21.40 40 let DW
(dok. oddaja) - 22.10 Poročila - 22.30 A shop - 23.00
CMT

94,6 MHz
**RADIO
SRAKA**

ČETRTEK, 15. I.

6.00 Domača glasba - 10.00 Dober
dan, pridni ljudje - 11.15 Doktor na
obisku - 12.00 Obvestila, osmrtnice -
12.30 Mali oglasi - 13.00 Poročila -
13.20 Čestitke - 17.00 Obrtniki in
podjetniki - Večerni program - 22.00
ZDA skozi ljudsko pesem - 22.30 Ry
Cooder - portret.

PETER, 14. I.

6.00 Domača glasba - 10.00 Dober
dan, pridni ljudje - 11.30 Praktični
nasveti - 12.00 Obvestila, osmrtnice -
12.30 Mali oglasi - 13.00 Poročila -
13.20 Čestitke - 15.30 Grmški vulkan
- 17.15 Srakin vikend TV, izbor -
19.00 do 24.00 Večerni program.

SOBOTA, 15. I.

6.00 Dobro jutro - 8.15 Izbor viže
dneva - 10.00 Čestitke - 12.30 Lovci
na obisku - 14.00 Čestitke - 15.00 Ci-
trarka v studiu: Cita Galič - 16.00
Lestivica 13 domačih - 17.00 Kon-
taktivna oddaja - 18.00 Obisk: ansam-
bel Slovenija - 20.00 Čestitke - 21.00
do 1.00 Srakina veselica.

NEDELJA, 16. I.

8.00 Dobro jutro - 11.00 Grozna 60.
leta - 13.00 Evergrini ob kosilu - 14.00
Srakin študentski čvek - 15.30 Kultur-
ni komentar - 16.00 13 nemogočih -
17.00 Alter scena - 18.00 Etno glas-
ba - 18.30 Gost v studiu - 20.00 Črno
belo v zvoku - Jazz - 22.00 do 24.00
Fusion jazz (New Age).

PONEDELJEK, 17. I.

6.00 Domača glasba - 10.00 Dober
dan, pridni ljudje - 11.30 Praktični
nasveti - 12.00 Obvestila, osmrtnice -
12.30 Mali oglasi - 13.00 Poročila -
13.20 Čestitke - 17.00 Gradimo strok-
ovno in varno - 18.00 Otroška odda-
ja Kalimero - 19.00 do 24.00 Večerni
program.

TOREK, 18. I.

6.00 Domača glasba - 10.00 Dober
dan, pridni ljudje - 11.30 Praktični
nasveti - 12.00 Obvestila, osmrtnice -
12.30 Mali oglasi - 13.00 Poročila -
13.20 Čestitke - 17.00 Svetovalna odda-
ja; borza dela - 20.00 do 24.00
Večerni program.

SREDA, 19. I.

6.00 Domača glasba - 10.00 Dober
dan, pridni ljudje - 11.30 Praktični
nasveti - 12.00 Obvestila, osmrtnice -
12.30 Mali oglasi - 13.00 Poročila -
13.20 Čestitke 17.00 Svetovalna odda-
ja; borza dela - 20.00 do 24.00
Večerni program.

Stopite na topla tla...

trgovina talnih oblog

Ljubljanska 27, (Javna skladišča)
Tel: 068/322-337 * int. 220

vam nudi pestro izbiro:

- * itisonov
- * toplih podov
- * vseh vrst plute
- * preprog
- * parketov
- * lakov za parket
- * lepil
- * izravnalnih mas

PODJETJE ZA NOTRANJO IN ZUNANJO TRGOVINO
CBE 21, 68330 Metlika, SLOVENIJA, tel.: 068/59-102

Trgovina »TEKSAS« vam nudi ugoden na-
kup tekstila in galanterije:

Sp. žensko in moško perilo	1,5 DEM
ž. sp. majice	3,5 DEM
m. sp. majice	2,55 DEM
spalne srajce	9 DEM
nedrčke	2,4 DEM
pajkice	5,5 DEM
zavese	20 DEM
otr. sp. majica + hlačke	3,55 DEM
kravate	6 DEM
posteljnina komplet	22,5 DEM
prti	13,5 DEM
in še vrsto drugih artiklov!	

Popust pri večjih količinah!
Obiščite nas v naši prodajalni v Metliki, CBE, od 8. do 18. ure.

TERCA NEPREMIČNINE

Šentrupert d.o.o.
Baragov trg 1
68210 Trebnje

KUPIMO

— dvosobno stanovanje v nižji etaži v Novem mestu;

PRODAMO

- starejšo stanovanjsko hišo na čudoviti lokaciji v Mokronogu z možnostjo širitev;
- manjšo stanovanjsko hišo z drvarnico in pripadajočim kmetijskim zemljiščem v Kamnem potoku pri Trebnjem;
- kmetijsko zemljišče, njivo IV. raz. v velikosti 7967 m² v Medvedjem selu pri Trebnjem;
- samostojno sobo s predprostorom in sanitarijami, velikost 19,22 m², opremljeno (dvo-posteljno) in urejeno, primerno za študente, v Ljubljani na Celovski cesti v Šiški. Centr. kurjava, topla voda in int. telefon.

Vse informacije na tel. (068) 45-670
fax. 45-671 od 7. do 15. ure.

»Ljubi Dolenjci!«

Za vas in za vaše ljube
smo na Trdinovem vrhu
postavili oddajnik.
Po 69. kanalu pridemo tudi
k vam domov.

KANAL A — Televizijska postaja

Oplemenitite svoj denar!

"Tolarsko varčevanje je donosnejše od deviznega."

Tako ugotavljajo finančni strokovnjaki. Strinjamo se.

Vaše prihranke v slovenskih tolarjih ne bomo plemenitili zgolj po običajni obrestni meri.

Hkrati Vas bomo nagradili še:

- s stimulacijo na višino zneska in
- premijskimi obrestmi.
- Revalorizirali jih bomo sprti in jih tako obvarovali pred inflacijo.

Lahko pa se odločite tudi za

- depozit z devizno klavzulo.

Če želite varčevati sprti, sta Vam na voljo dve privlačni možnosti:

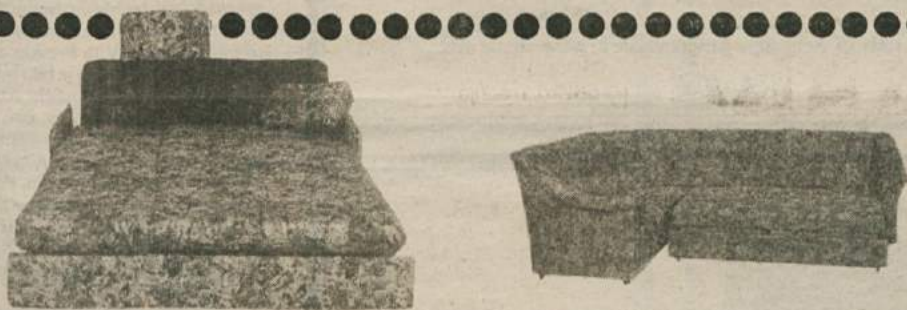
- premijsko in obročno varčevanje.

70 ljubljanska banka

LJUBLJANSKA BANKA D.D. LJUBLJANA

ZOOM Premeščen

Novi načini varčevanja. Vredno preudarka.

To je samo del tega, kar vam nudimo! Vabimo vas, da se ogledate v prodajno razstavno salono na Dvoru.

TOW

SUHA KRAJINA
COMMERCE d.o.o.
Dvor 53 a
TEL.: 068/87-470, 87-602

TELEVIZIJA NOVO MESTO

vaš kanal

s Trdinovega vrha na kanalu **41**

vsak dan
ob 19. in ob 21. uri
NOVICE,

vsak torek ob 20. uri
CELOVEČERNI FILM
in NOVICE ob 21.30

vsako soboto tedenski pregled
OD SOBOTE DO SOBOTE
in
mladinska oddaja MKC TV

vsak ponedeljek po NOVICAH
ŠPORTNI PREGLED

InterMarketing

PODIJETJE ZA GRAFIČNO IN MARKETIŠKO DEJAVNOST. LJUBLJANA
61117 Ljubljana, Stegne 19, p.p. 10, tel. 061/15-91-318, faks. 061/15-91-634

Iščemo

Več terenskih komercialistov za delo s pravnimi osebami na območju Dolenjske in Zasavja. Delo je honorarno. Za uspešne nudimo možnost redne zaposlitve. Provizija je stimulativna.

Tanin

TANIN SEVNICA ODKUPUJE ZA POTREBE SVOJE PROIZVODNJE LES PRAVEGA KOSTANJA

PO NOVIH ODKUPNIH CENAH, IN SICER 2.200 SIT ZA PRM IN 2.900 SIT ZA M³. VES LES, PRIPELJAN DO 31. 1. 1994, VAM BOMO PLAČALI V 15 DNEH. VSE OSTALE INFORMACIJE LAHKO DOBITE NA TELEFONSKI ŠTEVILKI 0608/41-349 oziroma 41-044 ALI NA SEDEŽU TOVARNE.

Posebna ponudba pri Nissanu

Nižje cene vseh modelov vozil kot na primer

SUNNY 1.4 LX 3D kat IS	namesto 23.960 DEM le	22.960 DEM
SUNNY 1.6 SLX 4D kat IE	namesto 28.400 DEM le	27.400 DEM
100 NX 1.6 kat T-bar	namesto 34.900 DEM le	29.900 DEM
PRIMERA 1.6 SLX 4D kat	namesto 32.690 DEM le	29.900 DEM
PATROL 2.8 TD SWB	namesto 53.000 DEM le	45.000 DEM

Vozila Nissan imajo urejeno homologacijo, triletno garancijo in široko servisno mrežo. Generalni zastopnik pri nas je **NISSAN ADRIA** Ljubljana, telefon (061) 301-355

Pooblaščen trgovci na področju Slovenije

• AVTONISS, Ljubljana, tel.: 061 312 022, 317 472 • KRULC, Moravce tel.: 061 731 143 • MAGISTER, Radovljica, telefon: 064 715 015 • MORATTO, Tolmin, telefon: 065 81 659 • VIDRIH, Otočec - Novo Mesto, telefon: 068 85 180 • ZIERER, Sevnica, telefon: 0608 81 389 • LES, Ptuj, telefon: 062 771 161 • KOS, Polzela, telefon: 063 701 060 • ŠTAJERSKI AVTODOM, Maribor telefon: 062 33 741 • AVTOHIŠA, Murska Sobota, tel.: 069 32 209 • MG, Muta, telefon: 0602 61 760 • AVTOBUM, Kočevje, telefon: 061 853 321 • PANADRIA TYRES, Koper, tel.: 066 37 228, 37 229 • AVTOHIŠA, Nova Gorica, telefon: 065 26 242 • AVTOSERVIS FABJAN, Branik, telefon: 065 57 012

NISSAN IZKORISTITE UGODNO PRILOŽNOST

To bo koristilo nam vsem!

PTT pripravlja nov telefonski imenik Republike Slovenije, ki bo izšel v maju 1994.

V Vaše in naše dobro bo, da bodo podatki, objavljeni v imeniku, točni. Če doslej niso bili, Vas prosimo, da najkasneje do 1. februarja sporočite pravilne podatke, morebitne spremembe in popravke v Uredništvo telefonskega imenika poslovne enote PTT-ja Vaše omrežne skupine!

Le tako Vas bo lahko našel prav vsak, ki Vas potrebuje!

Kontaktne telefoni so:

PE PTT Ljubljana (061) 132 13 14
PE PTT Novo mesto (068) 323 509
PE PTT Trbovlje (0601) 22 732
PE PTT Koper (066) 33 477

PE PTT Maribor (062) 26 650
PE PTT Celje (063) 21 901
PE PTT Nova Gorica (065) 28 444, 32 623
PE PTT Murska Sobota (069) 22 355
PE PTT Kranj (064) 241 444

Sporočite točne podatke o svoji telefonski številki. Koristilo bo nam vsem!

TELEFONSKI IMENIK SLOVENIJE
1994/95

PTT

DRUŽINSKI DAN

Konec decembra smo imeli osmošolski družinski dan. To je šolski dan z drugačno vsebino. Menda so naše šole v občini doslej edine v Sloveniji, ki so vpeljale to obliko dela z mladimi. Ta dan smo se pogovarjali o družini in družinskem življenju z zdravnico, duhovnikom, socialno delavko in zakonskim parom. V zdravstvenem delu smo se pogovarjali o tem, kako vpliva življenje v družini na zdravje. Duhovnik nam je govoril o smislu družine in o odnosu v njej. Poudaril je, da morajo biti vezi med starši trdne, pri vzgoji pa morajo najti srednjo pot. V socialno-psihološkem delu smo govorili o odnosih med starši in otroki. Vsak je napisal na listek, kaj ga v družini moti, npr.: da starši brskajo po njegovih predalih, zvečer ne sme ven, ne sme piti alkohola, ne sme v disko. Povedati je moral razlog, zakaj mu to ni všeč, starši pa so ga prepričevali o nasprotnem. Na koncu je vsak malo popustil.

MOJCA PUST
8. c, OŠ Trebnje

ZDRAVILO PROTI LENOBNI

Včasih, ko leni otroci nočejo delati domačih nalog, se veliko sprašujejo, le kaj jim je. Nekateri so tako leni, da jim sploh ne pomagajo, če jih mamicice prosijo, moledujejo ali vpijejo. Jaz pa sem odkrila zdravilo proti lenobi. Po vsej verjetnosti bom z njim obogatela. Recept pa je naslednji: v lonec damo nagnito korenje, dve jajčni lupini, zalijemo z vodo in kuhamo štirindvajset ur. Vmes zalivamo z jezikovo juho. To pa smo skuhalo iz grdih besed naših lenuhov. Nato dodamo še zmraznjene rože in prašek, narejen iz možganov pridnih in pametnih opic. To je vse. To zdravilo naj pijejo vsi lenuhi sveta večkrat na dan.

PETRA HOČEVAR
3. r., OŠ Krmeli

GLASBENI FESTIVAL V GLOBOKEM

V Globokem smo imeli 24. decembra glasbeni festival. Nastopilo je 24 pevcev, 12 z nižje in 12 z višje stopnje, ob glasbeni spremljavi našega učitelja Vilka Ureka. Na nižji stopnji je zmagala Jožica Petan s pesmijo Naša oma. Drukovrščeni je bil Marko Šetinc s pesmijo Štirindvajset ur na dan. Tretje mesto pa je dosegla Vita Preskar z Malim Lumpom. Pri starejših je bilo bolj napeto. Tretje mesto je dosegla Anita Strgar, zapela je pesem Čav, čav, amore, čav. Drugo mesto si je prislužil Matjaž Rožman s pesmijo O ne, Chery. Prvovrščeni pa je bil Jani Petan. Pesem, ki jo je zapel, je bila Na božično noč. Nagrade so si vsi pošteno prislužili. Dva mlada solista, eden z nižje in eden z višje stopnje, se bosta udeležila festivala v Čateških Toplicah.

TADEJA SUMRAK
in JANA BARKOVIČ
6. r., OŠ Globoko

SREČANJE Z MARIJO VOGRIČ IZ KOPRA

Proti koncu decembra nas je obiskala pisateljica Marija Vogrič iz Kopra. Z njo smo se spoznali tako, da so ji štiri učenke iz 7. c razreda pisale pismo in ji v njem zastavile nekaj vprašanj o njenem življenju in delu. Za pismo so se odločile, ker smo imeli za domače branje med drugimi tudi njeno knjigo Prva ljubezen in nikjer niso našle njenega življenjepisa. Prvo uro nas je seznanila s svojim delom in nam nekaj povedala o svojem življenju. Drugo uro pa nam je govorila o filmu z ekološko vsebino, za katerega je napisala scenarij in ga tudi režirala.

SONJA PRPAR
7. c, OŠ Trebnje

ZAHVALA

Po dolgi in težki bolezni je dotrpelo utrujeno, plemenito srce ljube mame

ANE
PETROVIČ

roj. 1903

Zahvaljujemo se dr. Kresetovi za vso pomoč, g. župniku za obiske med boleznijo in opravljen pogrebni obred, ge. Rolih, patronažni sestri in sosedom za podarjene vence in sveče. Hvala Mirmočanom in vsem, ki ste pokojno pospremili na njeni zadnji poti.

Žaljujoci: hčerka Štefka z Anico in Suzano z Andrejem, zet Gedr z Gaby in Frankom, pravnuki Jella, Jan, Iris, Meike in Sarah

V SPOMIN

Boleča je resnica, ki nas spominja na žalostni 9. januar 1993, odkar te več ni med nami, dragi

MATEJ ŽURA

Hvala vsem, ki se ga spominjate.

Vsi njegovi

V SPOMIN

Ati, v hladnem grobu boš zdaj spal, ker življenje celo si garal. V naših srcih ostala je praznina, ostala nam je le misel nate živa. Še naprej te bomo radi imeli in s tabo, ati, v srcih še naprej živeli.

Te dni mineva žalostno leto, odkar nas je zapustil naš dragi ati, mož, brat in stric

FRANC
BRKOPEC

z Male Cikave

Hvala vsem, ki se ga spominjate in mu pržigate sveče.

Žaljujoci: vsi njegovi

ZAHVALA

V 84. letu starosti nas je zapustil

FRANC
VIDMAR

iz Stranj

Iskreno se zahvaljujemo vsem, ki ste nam v najtežjih trenutkih stali ob strani, za pokojnika darovali cvetje, sveče, nam izrekli sožalje in ga pospremili k zadnjemu počitku. Posebej hvala osebu DSO Novo mesto, g. župniku za opravljen obred in pevcem za zapete žalostinke.

Žaljujoci: vsi njegovi

M-KZ KRKA
NOVO MESTO
PE AGROSERVIS
Pot na Gorjance 8
68000 Novo mesto

NUDIMO VAM TRAKTOR

ZETOR: MATIC HMT 35:11
PO UGODNI CENI.

TRAKTOR PLAČATE IN
ODPELJETE!

POKLIČITE NAS
NA TELEFON:
068-324-480 in
068-321-479

»KOVINAR« NOVO MESTO
Ljubljanska 28
68000 NOVO MESTO
tel. 22-316

objavlja prosta dela in naloge

RAČUNOVODJE

Pogoji:

- VI. stopnja izobrazbe ekonomske smeri
- 5 let delovnih izkušenj

Prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev pošljite ali prinesite osebno v 8 dneh po objavi na naš naslov.
Kandidate bomo o izbiri obvestili v 15 dneh po sprejemu sklepa.

MATURANTI MATURANTI

Španija 7 dni
Španija 8 dni

280 DEM
310 DEM

Odhodi so iz Novega mesta.

Na voljo tudi ostali programi: Italija, Grčija, Nizozemska...

MANA
turistična agencija

Pohitite s prijavitelji!

Partizanska 7, Novo mesto
Tel. (068)-321-115 in 28-136

DOMAČI PRAZNIKI

Domači prazniki so nekaj posebnega. Tudi mi smo v soboto imeli kolone. Bilo je veselo in živahno. Imeli smo zelo hudomušnega mesarja. Ko je bilo dela z mesom konec, je zaigral na harmoniko. Tudi jaz sem raztegnil meh in zaigral nekaj melodij. Potem smo se pozno ponoči razšli.

TADEJ HRIBAR
liter.-novin. krožek
OŠ Veliki Gaber

TUDI PRI VAS DOMA
na 69. kanalu.

ZAHVALA

Po težki in hudi bolezni nas je v 54. letu starosti zapustila draga žena, mama, sestra in teta

MARIJA REBSELJ

rojena Vodopivec

iz Drame 9

Ob boleči izgubi se iskreno zahvaljujemo sorodnikom, vaščanom, prijateljem in znancem za pomoč, izrečeno sožalje, darovane vence, sveče in sv. maše. Posebna zahvala Splošni bolnici Novo mesto, kolektivu KZ Krka, p.e. Brazda Šentjernej, Konjeniškiemu klubu Šentjernej, g. župniku za lepo opravljen obred, cerkvenim pevcem ter vsem, ki ste našo mamo pospremili na njeni zadnji poti.

Žalujoci: vsi njeni

ZAHVALA

Le nekaj dni pred svojim 90. rojstnim dnevom nas je nenadoma zapustil naš dragi oče, stari oče in pradedek

ANTON VIDE

Groblje 21, Šentjernej

Ob boleči izgubi se iskreno zahvaljujemo sorodnikom, sosedom, znancem in vaščanom za vso pomoč, izrečeno sožalje, podarjene vence, cvetje in sveče ter številno spremstvo na njegovi zadnji poti. Posebna zahvala velja tudi GD Groblje, pevcem za zapete žalostinke in g. župniku za opravljen obred. Vsem še enkrat iskrena hvala!

Žalujoci: vsi njegovi

ZAHVALA

V 44. letu starosti nas je zapustila naša hčerka, sestra in teta

FRANČIŠKA ŽAGAR

iz Podloga 6 pri Dragatušu

Ob nenadni izgubi se zahvaljujemo za vsestransko pomoč sorodnikom in sosedom. Zahvaljujemo se g. župniku za opravljen obred, pevcam iz Otovca in vsem, ki ste pokojno pospremili na zadnji poti.

Žalujoci: vsi njeni

ZAHVALA

V 87. letu starosti nas je zapustila naša draga mama, stara mama, prababica, sestra in teta

MARIJA STARIČ

Uhanova mama

iz Ornuške vasi 2, Trebelno

Iskreno se zahvaljujemo sorodnikom, znancem, sosedom, posebno Puceljvim za izrečeno sožalje, darovano cvetje, sveče in svete maše ter vsem, ki ste pokojno spremili na njeni zadnji poti. Posebej se zahvaljujemo g. župniku za prijazne zadnje obiske in opravljen obred ter cerkvenemu pevskemu zboru za zapete žalostinke.

Žalujoci: vsi njeni

ZAHVALA

Po hudi in težki bolezni nas je v 56. letu zapustila naša draga mami

MARIJA ŠTIMPFEL

iz Šmarjeških Toplic 32

Ob boleči izgubi bi se radi zahvalili vsem, ki so nam stali ob strani, izrekli sožalje ter darovali sveče in cvetje. Posebno bi se radi zahvalili vsem prijateljem, sosedom in sorodnikom. Hvala tudi g. župniku za lepo opravljen obred. Vsem še enkrat iskrena hvala!

Žalujoci: vsi njeni

ZAHVALA

V 44. letu nas je zapustil naš sin, brat in stric

ALOJZ KIRN

Šmaver 14

Najprisrčnejše se zahvaljujemo sosedom, vaščanom, sorodnikom in vsem, ki so nam stali ob strani in pomagali v teh težkih trenutkih. Hvala za podarjeno cvetje in vence vaščanom, Komunalnemu podjetju Trebnje, Gasilskemu društvu Gorenje Vrhe za častno spremstvo, pevcem iz Dobriča, g. župniku pa za lepo opravljen cerkveni obred. Vsem še enkrat iskrena hvala!

Žalujoci: oče Franc, hčerka Anica z družino ter ostali sorodniki

ZAHVALA

Dragi dedi,
kakor mirno in tiho si živel,
tako mirno in tiho si odšel.

Peto januarsko jutro nam je nepričakovano iz družinskega kroga vzelo našega dragega moža, očeta, tasta in dedija

VILIJA MOVRINA

z Dol. Kamenc

Z bolečino v srcu se zahvaljujemo sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem, ki ste nam v najtežjih urah stali ob strani, pokojnega ob koncu življenjske poti zasuli s cvetjem, se poslovili od njega, z nami sočustvovali, darovali sveče, izrazili ustno ali pisno sožalje in pokojnega v tako velikem številu pospremili na njegovi zadnji poti. Zahvala velja dr. Starcu, dr. Kramarju in dr. Gornikovi za dolgoletno zdravljenje, AMD Novo mesto, UNZ Novo mesto, ZZB NOV, Gasilskemu društvu Dol. Kamence, LB DB, d.d., Novo mesto, govornikom za besede slovesa, pevcem za lepo zapete pesmi in g. župniku M. Virantu ter p. Felicijanu za lepo opravljen obred. Žalostni smo, ker smo te izgubili, vendar ponosni, da smo te imeli. Mirno naj počiva tvoje telo.

V globoki žalosti: vsi njegovi

ZAHVALA

V 29. letu starosti nas je zapustil

JANEZ HRASTAR

iz Zagrada pri Škocjanu

Iskreno se zahvaljujemo sorodnikom, znancem in prijateljem za podarjene vence in cvetje ter vsem, ki ste pokojnika pospremili na zadnji poti. Lepa hvala tudi gasilcem in vsem, ki ste nam v težkih trenutkih stali ob strani in nam pomagali, g. župniku pa za opravljen obred. Še enkrat iskrena hvala!

Žalujoci: njegova Marjana, hčerkici Sandra in Mateja, mama, sestre z družinami in ostalo sorodstvo

ZAHVALA

Tiho, kakor je živel, se je v 83. letu poslovil od nas naš

JOŽE UDOVIČ

iz Repč pri Trebnjem

Iskrena hvala sorodnikom, prijateljem in vaščanom, ki ste nam v težkih trenutkih pomagali, izrekli sožalje, darovali cvetje, sveče ter pokojnika pospremili na zadnji poti. Posebna zahvala GD Repče in ostalim gasilskim društvom za lepo organiziran pogreb. Prav tako hvala govorniku, pevskemu zboru ter g. župniku za lepo opravljen obred. Vsem še enkrat najlepša hvala!

Žalujoci: vsi njegovi

ZAHVALA

V 45. letu nas je nenadoma zapustil dragi mož, očka, sin in brat

IVAN - JANEZ BAN

Pod Trško goro 10

Iskreno se zahvaljujemo sorodnikom, prijateljem in znancem, podjetjema Revoz in Labod za podarjeno cvetje in denarno pomoč, soščalcem 5. c in razredniku učitelju Andrejčiču ter Geodetskemu oddelku Občine Novo mesto. Veliko zahvalo izrekamo g. proštu za svečano opravljen cerkveni obred in ganljive besede pri odprtju grobu, dežurni zdravnici in osebju šok sobe na Kirurgiji, sosedom in stanovalcem naše ulice za vso pozornost in molitve na domu. Še enkrat vsem prisrčna hvala!

Vsi njegovi

ZAHVALA

Življenje celo si garala,
vse za dom in otroke dala,
le sledi ostale so povsod,
od dela tvojih pridnih rok.

Po dolgi in težki bolezni nas je v 59. letu starosti zapustila naša draga žena, mama, stara mama, sestra, teta in tašča

ANGELA PETELIN

roj. MURN

iz Kalc Nakla 9 pri Podbočju

Ob boleči izgubi se iskreno zahvaljujemo sorodnikom, prijateljem, vaščanom in vsem, ki ste nam izrazili sožalje, darovali cvetje, sv. maše in denarno pomoč ter za številno spremstvo na njeni zadnji poti. Posebna zahvala velja zdravstvenemu osebju Internega oddelka Splošne bolnice Novo mesto in Zdravstvenega doma Kostanjevica za lajšanje bolečin. Hvala tudi g. kaplanu za opravljen obred. Vsem iskrena hvala!

Žalujoci: vsi, ki smo jo imeli radi

ZAHVALA

V 51. letu starosti nas je mnogo prezgodaj zapustil naš dragi mož, ati, tast, brat in stric

FRANC PUCELJ

Dobovo 2, Otočec

Iskreno se zahvaljujemo sorodnikom, prijateljem, vaščanom in znancem, ki ste nam v trenutkih žalosti stali ob strani, nam osebno ali pisмено izrazili sožalje, darovali cvetje in sveče ter pokojnega v tako velikem številu pospremili na njegovi zadnji poti. Posebno zahvalo izrekamo sodelavcem Petrola Bršljin in Otočec, upravi TOE Brežice, Hotelu Grad Otočec, podjetju Mikro in Speker, g. župniku za lepo opravljen obred, pevcem za zapete žalostinke ter govornikom za ganljive besede slovesa. Še enkrat iskrena hvala vsem, ki ste nam kakorkoli pomagali!

Žalujoci: žena Saška, sin Borut s Suzano, hčerka Damjana z možem Jožetom ter ostalo sorodstvo

tedenski koledar

Četrtek, 13. januarja - Veronika Petek, 14. januarja - Srečko Sobota, 15. januarja - Pavel Nedelja, 16. januarja - Marcel Ponedeljek, 17. januarja - Anton Torek, 18. januarja - Marjeta Sreda, 19. januarja - Boštjan

LUNINE MENE
 19. januarja ob 21.27 - prvi krajec

kino

BREŽICE: 13. in 14.1. (ob 20. uri) kriminalni film Odrasli si privoščijo. 15. in 16.1. (ob 18. uri in 20.15) in 17.1. (ob 20. uri) kriminalni film Vz-hajajoče sonce.

ČRNOMELJ: 14. in 15.1. (ob 20. uri) ameriška psihološka drama Begunec. 15.1. (ob 17. uri) in 16.1. (ob 17. in 20. uri) risani film Aladdin.

KRŠKO: 13.1. (ob 18. uri) ameriška akcijska komedija Zadnja velika avantura. 14.1. (ob 20. uri) in 16.1. (ob 18. uri) ameriška akcijska drama Begunec. Od 18. do 20.1. (ob 18. uri) ameriška komedija Sam doma.

METLIKA: 13.1. (ob 20. uri) in 16.1. (ob 17. in 20. uri) ameriška psihološka drama Begunec. 14.1. (ob 17. uri) risani film Aladin.

NOVO MESTO: Od 14. do 17.1. (ob 16., 18. in 20. uri) pustovski film Zadnja velika pustolovščina. 18. in 19.1. (ob 18. in 20. uri) življenjski film Tina.

UGODNE CENE kmetijske mehanizacije: kiper prikolic in trosilceve, nakladalci 12 m3 in 16 m3, cistem Creina 1200, 2700 l, Durante s topom (2200 l), kosilnic BCS, gozdarskih vilov in cepilcev, traktorjev Zetor, Massey, Ferguson itd. ☎ (064)622-575. 163

TRAKTOR TORPEDO 4506, letnik 1983, prodam. ☎ (068)52-472. 167
MANJŠI ŠROTAR za koruzo in tropinovec prodam. ☎ 45-095. 168
TRAKTOR UNIVERZAL 445 z zadnjim pogonom, letnik 1993, prodam. ☎ 43-564. 179

ŽITNI KOMBajn LANZ, širina kose 210 cm, ugodno prodam. ☎ (068)87-096. 180
TRAKTOR TOMO VINKOVIČ 552, dobro ohranjen, s plugom in frezo prodam. ☎ 27-020. 195

kupim

HRASTOVO in bukovno hlodovino od-lupujem. ☎ (068)58-068, Dragovan. 86
PŠENICO in ajdo odkupujem. ☎ (068)78-034. 93
R 4, letnik 1988/89, kupim. ☎ (068)23-585. 121

motorna vozila

JUGO 45 AX, letnik 1988, registriran do 7/94, prodam. ☎ 43-541. 56
TOVORNI AVTO TAM 80 T 3, kaso-nar s cerado, letnik 1985, na novo registriran, vozen z B kategorijo, prodam. Silvo Peček, Zavarše 21, 63231 Grobeljano, ☎ (063)744-285. 66
GOLF TD, 5V, kovinske barve, letnik 1986, prodam ali menjam za cenejši avto. 68

JUGO 45, letnik 1985, prevoženih 33.000 km, garažiran, prodam za 1.900 DM. ☎ (068)44-594. 77
R 4, letnik 1989, prodam. ☎ 26-019. 84

FORD ESCORT 1800 D, letnik 1991, in jugo 45, letnik 1987, prodam. ☎ (068)27-412. 84

JUGO 45 koral, letnik 1988, malo vo-žen, prodam. ☎ (068)32-069. 89
MERCEDES 123, 300 D, prodam. Ce-sarjeva 19, ☎ (068)25-700. 97

WARTBURK, letnik 1990, rdeč, prodam. ☎ 50-047. 101
KLEPARSKO ravnalno mizo prodam. ☎ (068)84-151. 108

R 5, letnik 1991, prodam. ☎ (068)47-601, po 17. uri. 110
TAVRLIJO, letnik 1990, poceni prodam. ☎ 24-184, zvečer. 116

R 4 GTL, letnik 12/85, prodam. ☎ 87-265. 117
R 4 GTL, letnik 1987, bele barve, dobro ohranjen, prodam. ☎ 43-734. 121

AUDI 80, letnik 1990, metalne rdeče barve, z veliko dodatne opreme, ugodno prodam. ☎ 53-248. 122
R 4 GTL ali ludo samaro kupim. ☎ (068)52-246. 125

Z 126 P, letnik 1988, prodam. ☎ 44-167. 126
JUGO 45, letnik 1986, registriran do 10/94, prodam. ☎ 73-205. 129

Z 750, letnik 1984, ohranjen in registri-ran, prodam za 550 DM. Janez Mavsar, Igljenik 4, Novo mesto. 131
GOLF D, letnik 1987, ugodno prodam. ☎ 76-452. 132

GOLF JX D, letnik 1989, rdeč, garažir-an, ugodno prodam. ☎ (068)57-488, po-poldan. 133
NOV DVOSED, raztegljiv, sesalec za prah in kopalniško kad prodam. ☎ 27-165. 58

FRAJTONARICO, starejši tip, in klat-virke, nove, 48 basov, prodam. ☎ 78-221, po 15. uri. 59
GUME Sava Semperit 155/13, nove, ugodno prodam. ☎ (068)70-170. 60

SPALNICO, klubsko mizico ter sesalec za prah ugodno prodam. ☎ (068)21-145. 61
STROJE ZA ČIŠČENJE vseh vrst tal-nih oblog prodam ali zamenjam za avto. ☎ (063)855-188. 64

RDEČE VINO prodam po zelo ugodni ceni. ☎ (068)42-864. 65
PRAŠIČE, težke od 120 do 140 kg, hra-njene z domačo krmo, in odjoke prodam. ☎ (068)73-337. 67

PEČ za centralno kurjavo, rabljeno, 3500 Kcal, prodam. ☎ 42-492. 69
CVIČEK, 700 l, in domače žganje, 80 l, ugodno prodam. Franc Pilega, Cerklje ob Krki 44. 74

NOVO OTROŠKO GORSKO KO-LO in nov francoski otroški avtosedež prodam. Železnik, Koštalova 25, ☎ 22-416. 75
20 ŠPIROVCEV, dolžine 8 m, obrezane (12 x 14), prodam. ☎ 73-750. 78

FRAJTONARICO, B, Es, As, Melodi-ja, skoraj novo, nerabljeno, ugodno prodam. ☎ (068)70-170. 81
FRAJTONARICO original Rutar, B, Es, As, z dodatnimi gumbi, popolnoma no-vo, z garancijo (1 in 20 let), ugodno prodam. ☎ (068)70-170. 85

4 TONE kvalitete sena ugodno prodam. Bukovec, Uršna sela, ☎ (068)65-677, zvečer. 87
CIRKULAR, enofazen in CO2 aparat, skoraj nov, ugodno prodam. ☎ (068)32-069. 88

KROMPIR za nadaljnje sajenje, lanski uvoz, petland dil (belomestni), jerla, sante in dezire, ugodno prodam. Anton Krašovec, Šentvid pri Stični 64, ☎ (061)785-097. 92

DVE OVCI, breji, z mladiči ali brez njih, prodam. ☎ 43-618. 94
PRIKOLICO z naletno zavoro, dimen-zije 160 x 200, in cisterno za olje, 3800 l, prodam. ☎ 27-842. 98

ZAMRZOVALNO SKRINJO, 410 l, malo rabljeno, ugodno prodam. ☎ 43-790. 99
UTEČENO DEJAVNOST (izdelova-nje usnjenih copat) s stroji, primerno za za-četnike, prodam. ☎ (068)21-466. 104

PRAŠIČA, težkega 130 kg, krmljenega z domačo krmo, prodam. ☎ (068)26-059. 105

JUGO 45, letnik 1989 in letnik 1987, prodam. ☎ (068)45-279. 200
LADO SAMARO 1300, letnik 1990, troje vrst, prevoženih 17.000 km, prodam. ☎ 65-210. 202

TOYOTO COROLO 1.3, letnik 1990, 27.000 km, prodam. ☎ (068)25-538. 203

GOLF CADDY, letnik 1984, prodam. Jerman, Jelše 3, Otočec, ☎ 23-410, interna 200. 207

SUZUKI ALTO, star leto in pol, pro-dam po zelo ugodni ceni. ☎ (068)85-045. 210
126 P, letniki 1986, prevoženih 39.000 km, registriran do 18.5.1994, ugodno pro-dam. ☎ (068)52-911, po 15. un. 211

MERCEDES 200 D, letnik 1982, 119.700 km, redno vzdrževan, v odličnem stanju, rdeč, prodam. ☎ (0608)61-083. 219
PRODAM R 4, star 3 mesece, ali zamenjam za R 4. ☎ 28-642, v soboto in nedeljo 25-562. 220

obvestila

NAROČILA za kilske piščance spreje-mamo. ☎ 85-645. 76
NAROČILA ZA PIŠČANCE, enod-nevne in večje, bele težke in rjave nesnice sprejemamo. Kuhelj, Šmarje 9, Šentjernej, ☎ 42-524. 143

8 TEDNOV STARE rjave nesnice in bele težke, cepljene, bodo v prodaji od 5.2. do 15.2.1994 vsak dan v Šmarjeti 15. ☎ 73-058. 186

Tesnim okna in vrata po ugodni ceni. ☎ (068) 24-897. 187

posest

NJIVA in dva gozda pri Brestanici na-prodaj. ☎ (063)832-342. 47
STARO HIŠO na parceli 16 a na Gor. Prekopi, s hišno številko, vodo in elektriko ter asfaltiranim dovozom, poleg gozda, pro-dam. ☎ (068)42-208. 62

HIŠO pri Krškem prodam ali zamenjam ☎ (0608)75-736. 90
OB REKI KOLPI ob asfaltni cesti pro-dam kmetijo z novo hišo in gospodarskim poslopjem. Šifra: LAHKO BOM PONO-SEN. 95

PAŠNIK, 2500 km2, na sončni legi, in njivo, 1500 m2, prodam. Jož Ovnik, Dolga Njiva 23, Velika Loka, ☎ (068)48-564. 96

VINOGRAD na Okrogu pri Šentrupe-rtu ugodno prodam ali dam v najem. ☎ (068)40-358. 100
VINOGRAD Z ZIDANICO in opre-mo, v okolici Šentjerneja - Stara vina, pro-dam. ☎ 76-452. 136

VINOGRAD na žici, 12 a, na Radovici prodam. Bračiča, Gotna vas 40, Novo me-sto. 147
V BIRČNI VASI prodam ali zamenjam večjo njivo. ☎ 27-905. 185

GRADBENO PARCELO cca 10 - 15 a, v okolici Dolenjskih Toplic ali Novega mesta kupim. ☎ (068)84-817. 194

prodam

JAZBEČARJE odličnih staršev, stare 5 mesecev, prodam pod ceno. ☎ (068)51-943. 52
LOVSKO PAST za kuno in lisico pro-dam. ☎ (064)715-822. 54

NOV DVOSED, raztegljiv, sesalec za prah in kopalniško kad prodam. ☎ 27-165. 58

FRAJTONARICO, starejši tip, in klat-virke, nove, 48 basov, prodam. ☎ 78-221, po 15. uri. 59
GUME Sava Semperit 155/13, nove, ugodno prodam. ☎ (068)70-170. 60

SPALNICO, klubsko mizico ter sesalec za prah ugodno prodam. ☎ (068)21-145. 61
STROJE ZA ČIŠČENJE vseh vrst tal-nih oblog prodam ali zamenjam za avto. ☎ (063)855-188. 64

RDEČE VINO prodam po zelo ugodni ceni. ☎ (068)42-864. 65
PRAŠIČE, težke od 120 do 140 kg, hra-njene z domačo krmo, in odjoke prodam. ☎ (068)73-337. 67

PEČ za centralno kurjavo, rabljeno, 3500 Kcal, prodam. ☎ 42-492. 69
CVIČEK, 700 l, in domače žganje, 80 l, ugodno prodam. Franc Pilega, Cerklje ob Krki 44. 74

NOVO OTROŠKO GORSKO KO-LO in nov francoski otroški avtosedež prodam. Železnik, Koštalova 25, ☎ 22-416. 75
20 ŠPIROVCEV, dolžine 8 m, obrezane (12 x 14), prodam. ☎ 73-750. 78

FRAJTONARICO, B, Es, As, Melodi-ja, skoraj novo, nerabljeno, ugodno prodam. ☎ (068)70-170. 81
FRAJTONARICO original Rutar, B, Es, As, z dodatnimi gumbi, popolnoma no-vo, z garancijo (1 in 20 let), ugodno prodam. ☎ (068)70-170. 85

4 TONE kvalitete sena ugodno prodam. Bukovec, Uršna sela, ☎ (068)65-677, zvečer. 87
CIRKULAR, enofazen in CO2 aparat, skoraj nov, ugodno prodam. ☎ (068)32-069. 88

KROMPIR za nadaljnje sajenje, lanski uvoz, petland dil (belomestni), jerla, sante in dezire, ugodno prodam. Anton Krašovec, Šentvid pri Stični 64, ☎ (061)785-097. 92

DVE OVCI, breji, z mladiči ali brez njih, prodam. ☎ 43-618. 94
PRIKOLICO z naletno zavoro, dimen-zije 160 x 200, in cisterno za olje, 3800 l, prodam. ☎ 27-842. 98

ZAMRZOVALNO SKRINJO, 410 l, malo rabljeno, ugodno prodam. ☎ 43-790. 99
UTEČENO DEJAVNOST (izdelova-nje usnjenih copat) s stroji, primerno za za-četnike, prodam. ☎ (068)21-466. 104

PRAŠIČA, težkega 130 kg, krmljenega z domačo krmo, prodam. ☎ (068)26-059. 105

20 L OCVRKOV prodam po ugodni ceni. ☎ 24-127. 106
CISTERNO CREINA, 2200 l, prodam. ☎ (068)78-224. 109

NOVO mizarsko delovno mizo (virštat) prodam. ☎ 27-142. 111
SINGER gospodinjski šivalni stroj pro-dam. ☎ 25-857. 112

VINO, belo in rdeče, obračunalnik za seno in vzdiljiv številnik prodam. ☎ 73-092. 113
DVOJE NOVIH PLATIŠČ za Z 101 ali Z 128, snežne verige za Z 750 in dve novi zimski gumi Trajal (13/135) prodam. ☎ 76-067. 114

SEMENSKI KROMPIR jerla in dezire prodam. Dostava na dom. ☎ (064)49-118. 119
VEČJO KOLIČINO kolja za vinograd prodam. ☎ (068)49-329. 127

TRI KRAVE, 100 l žganja in žagan les za gruč prodam. Grlica, Jelše 5, Mirna Peč. 137
RABLJEN ŠTEDILNIK (4 plin, 2 električna) prodam. ☎ (068)86-146. 144

ŠTIRI RABLJENE GUME Semperit Top Grip 185/65/14 ugodno prodam. ☎ 23-562. 145
DVA PRAŠIČA, težka 130 kg, in pujske prodam. Zupančič, Strelac 5, Šmarješke Toplice, ☎ 73-272. 150

DVE TELICI in kravo za zakol ter fička, letnik 1984, prodam. Rokavec, Dol. Poni-kve 17. 152
ČEŠNJEVO HLODOVINO ugodno prodam. Marija Vovk, Valantičevo 17, ☎ 23-174, zvečer. 155

100 L žganja prodam. Rozman, Rdeči Kal 28, Dobrič. 156
GRADBENO BARAKO (3 x 4 m) z dodatnim nadstreškom prodam. ☎ (068)65-613, popoldan. 159

SMREKOVE DESKE, debele 2 in 2,5 cm, prodam. ☎ 48-522. 162
GENERALNO OBNOVLJEN pralni stroj in zamrzovalno skrinjo, 210 l, potrebno popravila, ter odlično ohranjeno trajnožare-čo peč. ☎ 25-685. 166

SUHA cerova drva (metre), prodam. ☎ 43-796. 175
MLADO KRAVO, brejo 6 mesecev, prodam. Mihalič, Brusnice 18, ☎ 85-831. 177

KOSTANJEVO KOLJE in žetveno napravo za BCS prodam. Jože Mohar, Potov Vrh 29, Novo mesto, ☎ 26-889. 184
PRAŠIČA, težkega 160 kg, krmljenega z domačo krmo, prodam. ☎ 85-776, zvečer. 187

SEMENSKI KROMPIR dezire in san-te prodam. Cena 25 SIT. ☎ (068)57-260. 189
BANJO, 6-strunski, prodam. ☎ (068)26-026. 190

NOTEBOOK 286/12 Mhz, 20 Mb HDD, 4 Mb RAM, koprocesor VGA LDC display, prodam. ☎ (068)26-026. 191
KRAVO in obračunalnik Sip 220 prodam. ☎ 25-860. 197

HIDRAVLičNO STISKALNICO, primerno za avtomehanično delavnico, in krivilni stroj za stavbno kleparstvo prodam. ☎ (068)49-475. 201
PUJSKE, težke od 40 do 60 kg, in 500-l vina (cviček) po 80 SIT prodam. ☎ (068)73-552. 204

VIDIA LISTE za cirkular, od 200 - 500, ugodno prodam. ☎ (061)556-808. 206
NAGROBNE SVEČE vam ugodno do-stavimo tudi na dom. ☎ (068)22-690. 209

SREBRNOSIVE prtilikave pudlje z ro-dovnikom, cepljene, prodam. ☎ (061)612-704. 212
PRAŠIČA, težkega 170 kg, krmljenega z domačo hrano, prodam. ☎ 42-773. 215

DNEVNO SOBO in dve knjižni omari ugodno prodam. ☎ 21-246. 216

razno

V CENTRU NOVEGA MESTA od-dam poslovni prostor, (6 m2). ☎ (068)22-738. 45
PODJETJE V MIROVANJU odsto-pam za minimalno plačilo. ☎ (068)51-943. 53

V VARSTVO vzamem otroke. ☎ 24-845. 82
PROSTORE ZA BIFE in trgovino -skladišče, stanovanje s parkiriščem, oddam. Šentjernej, ☎ 42-128. 128

PROSTOR, primeren za bife, na lepi lo-kaciji, oddam. Naslov v oglasnem oddelku. 138

BISTRO v bližini Dolenjskih Toplic damo v najem. Pogoj je delni odkup inven-tarja. ☎ 84-561 ali 87-490. 140

V CENTRU NOVEGA MESTA od-dam pisarniški prostor. ☎ 21-120. 169
KVALITETNO IN POCENI obnava-vljamo kopalnice kadi in tuš kabine. Garancija 5 let. ☎ (061)854-040. 178

V SEVNICI oddam prostor (51 m2) za pisarne ali privatno zdravstveno dejavnost, lahko tudi za stanovanje. ☎ (0608)82-070. 181

GOSTINSKI LOKAL z velikim vrtnom in stanovanjem na tržnici v Novem mestu prodam. ☎ 22-617. 192
110 - 130 M2 lepo urejenih prostorov na Košenicah z zasebnim vvhodom in parkiriš-čem oddam. ☎ 22-349. 205

službo dobi

GOSTIŠČE LOKA iz Novega mesta zaposli šefa kuhinje. ☎ (068)321-685. 137

VODILNO PODJETJE na področju direktne prodaje ekskluzivnih artiklov išče zastopnike z izkušnjami in vodje skupin za različna območja Slovenije. Resne kandidate vabimo, da se oglasijo v popoldanskih urah na ☎ (066)25-129. 48

NA OBMOČJU Dolenjske redno ali pogodbeno zaposlujemo zastopnike za prodajo velike svetovne uspešnice Enciklopedija vrtnarjenja. Slovenska knjiga, p.e., osebna prodaja, Litjska 38, 61000 Ljubljana, ☎ (061)443-915 ali (064)41-474. 50

ZASTOPNIKE in organizatorje za pro-dajo zanimivega artikla iščemo. ☎ (069)61-762. 51

PRODAJALCA za prodajo elektroteh-ničnih artiklov v naši poslovni v Novem mestu iščemo. Ponudbe z dokazili pošljite na naslov: LE TEHNIKA, Hrasnje 75, 64000 Kranj. 55

ŽENSKO s končano peto stopnjo ek-onomske usmeritve, z dvema letoma delovnih izkušenj, zaposlujemo. ☎ 22-979. 71

POGODBENO ZAPOSILITEV z možnostjo zelo dobrega zaslužka vam nudimo. Pokličite na ☎ (067)31-970, po 20. uri. 134

DEKLE za strežbo v bistroju honorarno zaposlujemo. Možnost prehrane in stanovanja. ☎ 84-561 ali 87-490. 141

BISTRO PA - PI išče dekle za strežbo, lahko tudi samo v popoldanskem času. ☎ 23-418. 149

AVTOKLEPARJA, sposobnega za kvaliteto samostojno delo, zaposlujemo. Avto -hit, d.o.o., Velika Cikava 22, Novo mesto. 165

PRIVATNO PODJETJE zaposli knji-govodjo s prakso. ☎ (068)28-150. 208

stanovanja

DVOSOBNO STANOVANJE v No-vem mestu kupim. ☎ 26-444, z

Odslej brezplačni mali oglasi

Mali oglasi v obsegu do 15 besed so odslej za nedoločen čas v Dolenjskem listu za naročnike brezplačni.

RADIO UNIVOX
podjetje za RTV produkcijo,
Bračičeva 20, Kočevje
vabi k sodelovanju

pri pripravi radijskega programa
"KOČEVSKI VAL" novinarje,
dopisnike, napovedovalce, vo-
ditelje, tehnične, športne in kul-
turne delavce, lektorje, glasbe-
nike, pisatelje, pesnike, humo-
riste, skratka vse, ki jih zanima
dinamično in ustvarjalno delo na
radiu.

Vaše prijave pričakujemo
na telefon: (061) 854-321
in 855-321.

Iščemo marljive in sposobne
prodajalce (trgovske potnike)
za prodajo češkega piva in
drugih prehranskih dobrin.
S prodajalci želimo pokriti ce-
lotno tržišče Slovenije.

GESLO: Kolikor delaš,
toliko zaslužiš!

Prijave pošljite na naslov:
DA-TRE, d.o.o., Ob Dravi
3a, 62250 PTUJ.

ELEKTRONIK

Kettejev drevored 5,
pri Športni dvorani

nudimo vam na 25 obrokov
šivalne stroje

QUELLE 24 DEM na mesec
OVERLOCK stroje **QUELLE**
58 DEM na mesec.

Vse inf. po tel.: 068/22-409.
Odprto od 9. do 18. ure,
sobota od 9. do 12. ure.

NOVO V KRŠKEM

Andreja d.o.o., CKŽ 30.
Posredujemo pri prodaji in
nakupu nepremičnin, od 9.
do 17. ure.
Tel. 0608/70-416.

SPOSOBNEGA GROSISTA,

podjetje ali posameznika, z
lastnim prevozom in manjšim
skladiščem iščemo za eksklu-
zivno zastopanje in trženje
kave RINOCAPPE v vaši regiji.

Pražarna JANCO KRANJ,
Kolodvorska 3
tel.: (064) 21-10-26.

Ford Avta-hit

Novo mesto, Vel. Cikava 22
tel./fax 068/26-077

FORD FORD FORD

FIESTA	18.250 DEM
ESCORT	22.950 DEM
MONDEO	29.650 DEM
TRANZIT	33.721 DEM

Originalni rez. deli
in dodat. oprema
Servisne storitve
Rabljena vozila vseh znamk.
OBISČITE NAS!

RADIATORJI

Izdelovanje radiatorjev vseh di-
menzij po 7.500 SIT za tekoči
meter.
Tel.: 068/65-407.

TONSON

IZOBRAŽEVANJE
Vpisuje v tečaj angleškega
jezika za predšolske otroke
na OŠ GRM v Novem mestu
Pohitite! Število prijav je omejeno
Informacije na tel/fax 068 85 882

DELIMEX d.o.o. Novo mesto

telefon/fax: 068/20557

Nudimo naslednje prevozn-
ne storitve:

- Dostava blaga bruto teže 1800 kg 10 m volumna, doma in v tujini.
- Expres dostave doma in v tujini.
- Posredovanje večjih prevozoV.
- Selitveni prevozi.

SE PRIPOROČAMO

RAČKA, d.o.o.

68000 Novo mesto

tel/fax: (068)21-058

računalniški sistem

AVTO CENTER RENAULT

BOGDAN KRAŠNA

ŠKOCJAN 22

Tel./fax. (068) 76-270

RENAULT

NOVO NOVO NOVO

R-5; 1,4; 60 KM, CA-
TAL. že za 1.073.812
SIT

R-CLIO; vsi modeli; do-
bava takoj
R-TVINGO; dobava ta-
koj.

- Celoten RENAULT pro-gram
- Kvaliteten in zanesljiv servis
- Leasing
- Staro za novo
- Krediti

Pokličite nas, ali še bolje, pri-
dite v Škocjan!

LERAN d.o.o.

Novo mesto, Lebanova 24

Prodajamo:

- hiše v Novem mestu in okoli-
ci, Smolenji vasi, Prečni, Sto-
pičah, na Otočcu, v Jurki va-
si, Podborštu pri Trebnjem,
Trebnjem, Šentjerneju in na
Raki pri Krškem
- stanovanja v Novem mestu,
Trebnjem, Krškem in Črnom-
lju
- trgovino z mešanim blagom v
obratovanju v Novem mestu
- gostinski objekt v obratova-
nju v Vrčicah pri Semiču
- parcele za gradnjo v Potoku
pri Novem mestu, Žužem-
berku, Stopičah, na Trški go-
ri, Selih pri Dolenjskih To-
plicah in v Semiču
- kmetije v Trsteniku pri Mirni,
Raztezu pri Brestanici in
Podborštu pri Trebnjem
- vikende na Golušniku, Ga-
čah, Semiču, Lebstanu pri
Škocjanu, Zaloki nad Šen-
trupertom, Šmavru, Tanči
gori, Srednji vasi pri Črmoš-
njicah in na Brezovici pri
Metliki
- kmetijska zemljišča in goz-
dove v Novem mestu na Bro-
du, Stopičah, Gor. Težki vo-
di, Ravniku pri Šentrupertu,
Mokronogu, Brezju pri Raki,
Koritih pri Dobriču in na
Trški gori
- v najem oddamo stanovanje
v Novem mestu, pisarne na
Glavnem trgu, poslovnne pro-
store v Gotni vasi, Šentjerne-
ju, v okolici Dol. Toplic (go-
stilno in za druge dejavnosti),
Kostanjevici in drugod

Tel.: (068) 22-282
(od 8. do 18. ure)

RAČUNALNIŠKI INŽENIRING

- finančno-informativni sistem
- materialno poslovanje
- veliko drugih računovodskih programov

ter
prodaja, inštalacije in servi-
siranje računalniške opreme
in
prodaja programskih pake-
tov svetovnih proizvajalcev

(Podrobne informacije
na telefon: (063) 27-217
fax: (063) 28-511
(Zlatko Gruber)

Znižanje celotnega
programa zimske
obutve od 5—15%

in
predsezonsko
znižanje
pomladanske
obutve do 30%

Odprto vsak dan od 9.—12.
in
od 15.—19. ure,
ob sobotah od 9.—12. ure.

VALILNICA HUMEK

Sprejemamo naročila za eno-
dnevne piščance, bele, težke,
rjave in grahaste nesnice.

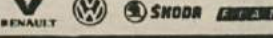
Inf. po tel. (068) 24-496 ali na
naslov: Valilnica HUMEK, Irča
vas 18, Novo mesto.

AVTOSERVIS

MURN

Resljeva 4, Novo mesto ☎ 068/24-791

TELSAT d.o.o.

ANTENSKI SISTEMI

CPB13,68280 BRESTANICA, (0608)70-465

SAT.ANTENE Z MONTAŽO ŽE ZA 4390M

SATELITSKE ANTENE

že od 469 DEM
Na obroke
064-421-108
064-422-585
0609-617-778
Sat trade d.o.o.

FRANCOZ NAD FRANCOZI

PEUGEOT
SPC TERZIN

SERVISNO PRODAJNI CENTER

Peugeot 405 po stari ceni.
Dobava takoj.

tel./fax. (068) 44-533
Obrotna cona, 68210 Trebnje

Stritarjeva 2, 68000 Novo mesto

Tel.: 068/21-134

V trenutkih,
ko se srečujete
z izgubo
svojih najbližjih,
vam stojimo ob strani mi.
Nudimo vam kompletne storitve
v zvezi s pokojnik!
Dežurna služba 0.—24. ure.
068/21-134, 20-373

FREECOM SAT

antene
za satelite ASTRA ali vrtljive
avtomatske za 5 satelitov.

Nismo najcenejši,
smo najkvalitetnejši!

ANTENE
MARKO GERDEN d.o.o.
tel. (068) 44-129, Trebnje.

NOHTI

Z najsodobnejšo nego vam
pogrizene in lomljive nohte
podaljšamo in ojačamo. Se
priporoča Frizerstvo IVICA,
Mirna Peč, tel.: 78-071.

»FORD« Groznik
Trebnje, tel./fax. (068) 44-701

- prodaja — servis
- rezervni deli — kleparstvo
- ugodno — zanesljivo

NANCA
Trgovina
na Zibertovem
hribu v Novem
mestu
tel. (068) 28-875

Sposojanje po-
ročnih oblik in
dodatkov.
Se priporočamo!

EMINENT

Dol. Kamence 25a
Novo mesto

AVTOSALON, Partizanska 21

Kombi GRACE 2.5 D, 3 sedeži, dodatno
opremljen. Cena do reg. 2.180.000 SIT.

- staro za novo
- ugodni štiriletni krediti
- leasing
- ☎ in fax (068) 23-902, 28-950

POGREBNE IN POKOPALIŠKE STORITVE

Leopold Oklešen

K Roku 77
Novo mesto

tel.: (068) 323-193
mobitel: 0609-615-239

- prevoz pokojnikov — tudi iz tujne
- prodaja pogrebne materiala
- ureditev pokojnikov — tudi na domu
- urejanje dokumentov v zvezi s pokojniki
- kompletne storitve pri pogrebnih
- storitve v zvezi z upeljavitvijo
- posredovanje vencev in cvetja
- sposojanje mrtvaškega odra, če kupite tudi material
- izredno konkurenčne cene
- brezplačen prevoz do 20 km
- 10% popust ob takojšnjem plačilu
- možnost plačila na 3 čke ali 3 obroke
- pesek beli marmor za posip grobov in črna zemlja

Mrtvi niso mrtvi vsi,
mrtvi živijo v nas in
bodo drugič umrli
z nami in v nas.
(T. Pavček)

ZAHVALA

V 71. letu nas je nenadoma in mnogo prezgodaj zapustil dragi mož, ata, stari ata, brat in stric

STANKO ROJC

iz Krmelja

Najtopleje se zahvaljujemo vsem, ki ste nam v najtežjih trenutkih stali ob strani, nam izrekli sožalje, darovali cvetje, sveče in sv. maše ter pokojnega pospremili na zadnji poti. Posebej se zahvaljujemo kolektivu OŠ Krmelja, kolektivu Elektro Krško - nadzorništvu Mokronog, pevcem iz Mokronoga za zapete žalostinke, ge. Justu Flajs za poslovilne besede, g. župniku za opravljen obred in sorodnikom za pomoč in oporo. Vsem še enkrat iskrena hvala!

Žalujoči: žena Ivanka, sinova Marjan in Stani z družino, sestra Marija in ostali sorodniki

ZAHVALA

V 83. letu starosti je prenehalo biti plemenito srce našemu

JOŽETU KASTELCU

iz Šentjošta 9

Iskreno se zahvaljujemo vsem, ki ste nam v teh težkih trenutkih stali ob strani in pokojnega pospremili na njegovi zadnji poti. Posebna zahvala zdravstvenemu osebju Kirurškega oddelka intenzivne nege SB Novo mesto, duhovnikom Ediju Eberletu, Viktorju Kastelcu, Cirilu Plešču in proštu Jožetu Lapu, Pevskemu zboru Dušan Jereb in požrtovalnim vaščanom.

Žalujoči: žena Ana in otroci z družinami
Šentjošt, 3. januarja 1994

ZAHVALA

V 67. letu starosti nas je nepričakovano za vedno zapustil naš dragi mož, oče, brat in stric

IVAN JAKLIČ

Dol. Suhor 2, Suhor

Iskrena hvala sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem za pomoč in tolažilne besede v težkih dneh slovesa, g. Jožetu Geršiču za organizacijo in poslovilne besede pred domačo hišo, g. župniku za lepo opravljen pogrebni obred, gasilcem GD Suhor za izkazano čast in vestno opravljeno pogrebno nalogo, govornikom za plemenite besede pri odprtem grobu, in sicer: g. Antonu Zupančiču, ki je govoril v imenu ZB in upokojencev Suhor, g. Antonu Kralju od Gubčeve brigade, g. Stanetu Željku od Gasilskega društva Suhor. Hvala pevcem upokojenskega zbora iz Črnomlja za čuteče zapete pesmi ter vsem, ki so prišli od blizu in daleč, darovali cvetje in sveče in pokojnega v tako velikem številu pospremili na zadnji poti.

Žalujoči: vsi njegovi

ZAHVALA

Ob boleči izgubi naše drage žene, skrbne mamice, nepozabne babi, babi-pra, sestre in tete

EMILIJE MILICE KLINC

rojene GLOBEVNIK

z Gorenjega Polja 11

se iskreno zahvaljujemo za sočustvovanje vsem sorodnikom, prijateljem, sodelavcem in sovaščanom. Najlepša hvala vsem, ki ste ji darovali cvetje in sveče ter se poklonili njenemu spominu. Lepo se zahvaljujemo za besede slovesa g. Bertu Gimplju, g. Tonetu Virantu ter g. župniku za pogrebno svečanost. Vsem, ki jo ohranjate v blagem spominu, iskrena hvala.

V globoki žalosti: mož Ladislav, hčerki Milica in Marjanca z družinama in sin Marko z družino

Gorenje Polje, Novo mesto, Ljubljana, 10. januarja 1994

portret tega tedna

Janko Avsenak

ločili drugi. Ko je bil pred dvema letoma zaradi težje bolezni priklenjen na posteljo, je prejel pismo, s katerim so ga obvestili, da je ostal brez službe. Tudi njega, tako kot mnoge druge sodelavce, je dosegla krška recesija. Podjetje je šlo v stečaj.

Dve leti potem, ko se je Janko Avsenak znašel na cesti, ima spet stalno zaposlitev. Postal je predsednik občinske ZKO, za katero je občinski izvršni svet končno le odobril denar, ki zadošča za eno delovno mesto. Razdelili so ga na dve polovici, kateri sedaj zasedata predsednik in sekretarka. Se krški kulturi zaradi tega obeta nov razcvet? Samo zaradi tega ne, saj so samo vzpostavili tisto, kar imajo drugje že urejeno.

Prepričan sem, da je življenje v manjših krajih odvisno od enega ali več zanesenjakov, ki so aktivni povsod, od gospodarstva do kulture, in je od njihovega dela odvisno vse, celo usoda gasilskega društva. Delo teh ljudi je treba spodbujati in usmerjati, kajti žal je tako, da ko entuziazem teh ugasne, z njim zamre vse," pravi Janko Avsenak, ki lahko te besede zlahka podpre z dokazi. Da pa je v kulturnem življenju kraja marsikaj odvisno od programa, ki ga ljudem ponudiš, je živ dokaz krški kulturni dom, ki v zadnjem času na gostovanju gledaliških in glasbenih skupin ter na družabne prireditve privablja vse več ljudi.

Privlačnost pasivnega ugodja, radia in televizije, je danes močna, zato moramo ponuditi dobro alternativo, ki bo ljudi pritegnila in jih navezala," pravi Janko, ki ima sam s kulturnim delom že kar precej izkušnje. V nekaj mesecih, kar poklicno zaseda delo usmerjevalca in spodbujevalca kulturnega življenja v krški občini, revolucionarnih rezultatov seveda še ne more biti, saj je treba vsako rast spodbuditi pri koreninah. V Krškem, to je treba priznati, so se nekatere korenine, vzemimo samo glasbeno področje, kar močno razraslo, nekatere pa so, kot likovni življenje in amaterska gledališča, nežne in tanke ali celo že uvele. In tja bo moral Janko usmeriti svojo kanglico.

Tudi družina Janka Avsenaka ni v celoti privezala na dom. Igral je v priljubljenem ansamblu Šteb, ki se ga mnogi v Posavju gotovo še spominjajo, vodil moški pevski zbor Brestanica, ki ga je pred skoraj petdesetimi leti ustanovil njegov oče, ter mešani pevski Viktor Parma v Krškem, kar enajst let je sodeloval s Šentjernejkim oktetom in bil član Literarnega kluba Beno Zupančič v Krškem. Še precej drugega kulturnega udejstvovanja je bilo, ki ga pač človek, ki je aktiven in zagret, opravi mimogrede. In če se Janko dolgo ni mogel odločiti sam, kako uskladiti kulturno delo s poklicnim, ki ga je tudi imel rad, so zanj od-

T. JAKŠE

Prva nagrada - 25.000 tolarjev šla v Ljubljano

Dobitniki nagrad noveletne nagradne križanke Dolenjskega lista

NOVO MESTO - Rekordnih 953 rešitev smo prejeli za tokratno noveletno nagradno križanko, kar dokazuje, da ni bila težka, nagrade pa vabljive.

Prva nagrada - 25.000 tolarjev bo šla v Ljubljano, prejela pa jo bo Ana Berglez, Pot na Fužine 37, drugo - 15.000 tolarjev je zreb naklonil Tomažu Hodniku, Novo mesto, Ragovska 9/A, tretjo - 10.000 tolarjev pa Polonci Slapšak, Senovo, Titova 4.

Tolažine knjižne nagrade bodo prejeli: Marija Mežan, Straža, Ulica talcev 32, Franc Smole, Ljubljana, Fabianjeva 33, Suzana Volaj, Novo mesto, Drska 46, Samo Strniša, Dolenjske Toplice, Zdraviliški trg 15, Veno Sovič, Črnuče, Dunajska 390, družina Barbo, Mirna Peč, Češence 34, in Maja Saje, Novo mesto, Slavka Gruma 12. Cestitamo!

Lovil je ščuko, ujel pa soma

Novomeščan Drago Foršček je na Otočcu v Krki ujel 140 cm dolgega in 18,5 kg težkega brkača - soma

OTOČEC - Prve dni letošnjega leta se je ribiška sreča nasmehnila Novomeščanu Dragu Forščku, ki je na Otočcu ujel 140 centimetrov dolgega in 18,5 kilogramov težkega soma. Rekli bi, nič nenavadnega, če to ne bi bilo sredi zime, ko se velikega brkača loti zimski spanec.

Drago Foršček se je v ponedeljek, 3. januarja, proti večeru skupaj s

Velikanski somi na Otočcu niso nekaj izjemnega. Po nepotrjenih podatkih je konjski hlapec grofa Margherija na prelomu tega stoletja z ostmi zabodel 74-kilogramov težkega soma, ki naj bi bil približno toliko težak kot znani in sporni kostanjeviški som iz leta 1935.

hčerko Nevo odpravil na lov ščuk, ki v tem letnem času rade prijemajo. Damova blestivka je le nekajkrat zažvižgala skozi zrak, že se je na bles-

Zadela z usti izpolnjena kartica

Že kar prva kartica nagradne akcije "Podarim - dobim" je Vlasti Županc in njene-mu fantu Alešu prinesla drugi največji dobitek - razkošno yamaha in kombinezon

NOVO MESTO - Ena od največjih nagrad na prvem letošnjem zrebanju "Podarim - dobim" je končno priromala tudi na Dolenjsko. Razkošno motorno kolo Yamaha YZF 750 SP in kombinezon Dainese GTR DIV Delta teama iz Krškega je dobila 23-letna Vlasta Županc z Mestnih njiv 5 v Novem mestu.

Župančičevi so delavska družina. Stanujejo v skromnem dvosobnem stanovanju v 4. nadstropju enega od starejših stanovanjskih blokov v soseski Mestne njive. Vlasta je bila ves čas šolanja odlična učenka in Titova štipendistka, 29. decembra lani pa je po 4 letih diplomirala na pravni fakulteti. Ves čas šolanja se je preživljala skromno, saj od mame, ki je bila kot strežnica zaposlena v novomeški bolnišnici, ni bilo mogoče pričakovati velike pomoči.

Pa končno je prišla še nagrada, ki je vredna dobra dva milijona tolarjev. Pri nagradi ne moremo izpustiti ime njenega fanta Aleša, ki si ga je Vlasta izbrala potem, ko ga je prvič srečala kot težkega bolnika na vozičku z neozdravljivo mišično atrofijo. Poslata sta neločljiv par, čeprav Vlasta ve, da se boleznen lahko le poslabša.

Tudi kartico "Podarim-dobim" sta si kupila skupaj. Vlasta za Aleša, Aleš za Vlasto. Vlastino, ki je prinesla tako velik dobitek, je izpolnil Aleš s

Vlasta Županc

svinčnikom v ustih. Kartici sta oba kupila prvič.

V nedeljo zvečer je bila Vlasta pri svojih starših na Mestnih njivah. Kmalu po večerji so legli v posteljo,

saj imajo televizor pokvarjen. Malo po 9. uri zvečer se je že slišalo ropotanje po vratih. Soseda Brulčeva, ki je zrebanje spremljala prek televizije, je prva prinesla veselo novico. "Sprva smo mislili, da se je komu zmešalo, ko pa je čez pet minut poklical še Aleš iz Ljubljane, sem verjela, da je res," danes še komajda verjame Vlasta. "Rada bi nagrado zamenjala za denar in Alešu kupila računalnik, ki si ga tako želi. Vse, kar bo ostalo nama, bo pomagalo k lepšemu skupnemu življenju."

J. PAVLIN

Osrečiti je največja sreča. (Fontaine)

Slovensci imajo zelo radi samomorske športe, kot so alpinizem, letenje z zmaji in smuk. (Pečjak)

Raj ni razprodan, raj je zapravljen. (M. Logar)

DOBRO JE VEDETI...

NOVOTEHNA TRGOVINA

NOVOTEHNA KARTICA ZVESTOBE

Imetnik NOVOTEHNE KARTICE ZVESTOBE lahko postane vsak kupec, ki v eni od Novotehninih prodajaln v Novem mestu, Krškem, Trebnjem ali Metliki, kupi blago v vrednosti najmanj 5.000 SIT. Ob prejemu kartice Vam bodo vanjo vpisali vrednost prvega in nato vsakega Vašega naslednjega nakupa. Ko bo po 12. nakupu kartica polna, Vam bodo na osnovi izračunane vrednosti povprečnega nakupa podarili blago, ki ga boste sami izbrali. Če bo vrednost izbranega blaga presežala podarjeno vrednost, boste lahko manjkajoči znesek doplačali.

To je darilo, ki ga Novotehna podarja Vam, svojim zvestim kupcem.

NOVOTEHNA

studio Lestvica narodnozabavne glasbe Studia D in Dolenjskega lista

Žreb je za sodelovanje pri oblikovanju lestvice Studia D in Dolenjskega lista dodelil nagrado OLINKI LOGAR iz Kranja. Nagrajenci čestitamo!

- Lestvica je ta teden takšna:
- (2) Ob sanjavi Krki - ANS. RUBIN
 - (1) Beli božič - ANS. HENČEK
 - (9) Ur'ca zamujena - ANS. STOPAR
 - (5) Kaj mi nuca planinca - ANS. ROM POM POM
 - (3) Se spominjaš življenja - SLOVENSKI ODMEV
 - (4) Dober nasvet - ANS. MIRO KLINC
 - (-) Primi se za gumb - ANS. STOPAR
 - (6) Hej, šofer - ANS. VIGRED
 - (8) Klic kukavice - ANS. SIMONA LAGNARJA
 - (7) Novo življenje - ANS. PETRA FINKA
- Predlog za prihodnji teden: Spomin na prvo ljubezen - ŠALEŠKI FANTJE

KUPON ŠT. 2

Glasujem za _____
Moj naslov _____

Kupone pošljite na naslov: Studio D, p.p. 103, 68000 Novo mesto

Na sliki: Srečni ribič Drago Foršček s svojo trofejno ribo (Foto: Z. B.)

brata Draga in Braneta Suhyja, ki sta iz iste globočine pri Otočcu pred kakimi dvajsetimi leti potegnili še za kakšen kilogram težjo ribo. Potem pa še ribiča Tomaža Šavlja, ki je 1. maja 1992 le za nekaj ur pregledal izpod otoških kaskad potegnil na suho 151 centimetrov dolgega in po oceni 25-kilogramskega soma. Ker je bil som še v času lovopusta, ga je spustil nazaj v vodo, tako da verjetno še danes krasijo Krko.

SLAVKO DOKL

Z obeh strani Gorjancev

ANEKDOTE IN PRIKODE ZAPISAL JOŽE DULAR

Vse je pošteno plačala

Kuma iz hrvaškega Žumberka se je v Metliki napila vina. Namakala je kruh v vino in ga pojedla, pri tem pa trdila, da je vino popil kruh in ne ona.

Domov grede se je peljala zadaj na vozu, tako da so ji noge visele v prazno. Vsa omamljena je gledala Metliko, pri tem pa govorila: "Majka Metliko, šta ideš za menom? Što sam pójela in pópila, sve sam pošteno plátjala!"

Vražji pob

V letih 1913 in 1914 so gradili belokranjsko progno od Novega mesta do Metlike.

V Rožnem Dolu je mladi France, ki je nosil trasirno palico, nenadno izginil z delovišča. Ko se je čez čas vrnil, ga je živčno vprašal inženir, Čeh po rodu:

"Frántišek, zátraceni kluk (vražji pob!), gde si bil?"

"Srat sem šel, gospod inženir!"

"A co si sral?" je hotel vedeti oni.

"En drek, gospod inženir!"

Jaz da bi preklinjal? Nikoli!

Guštin iz Metlike je kar mimogrede klel. Iz navade.

Ko je leta 1932 izšla okrožnica, ki je prepovedovala kletvine, je žandarmerija Guština naznanila sodišču. Dobil je povabilo, naj pride na sodnjo, v sobo št. 10. Tam pa se je razburil:

"Jebemo stvor, gospod sodnik, da bi jaz preklinjal? Ja, prmejduš, rad bi vedel, kateri hudič je mene ancajgov? Jebenti boga, da bi jaz preklinjal?! Nikoli!"

I. V.

Halo, tukaj je bralec Dolenjskega lista!

En Dolenjec za cel blok Gorenjcev - Koliko časa še gradbišče na Novem trgu? - Še vedno smrdi iz Revoza - Premalo športa - Pohvala Tomu, Krki in očesnemu oddelku

Tokrat ni bilo treba dolgo čakati na prvi klic. Že pred šesto nas je iz Domžal poklicala upokojenka Ana Škofljanc, ki nam je zaželela, da bi tudi v novem letu tako lepo pišemo, kot smo do sedaj. Zaupala nam je, da so Gorenjci "ohrni" tudi pri časopisih, zato ima Dolenjskega naročenega le ona, bere pa ga cel blok. Na koncu nam je potožila, da tudi ona ni dobila koledarja. K sreči nam zaloga še ni povsem pošla, pa smo ga Ani in vsem tistim, ki so nas prejšnji četrtek klicali, poslali že naslednji dan. Tudi Marjan Suštar iz Trebnjega je pohvalil naš časopis, le pri poročilih o prometnih nesrečah da se nam prikrade kakšna napaka. O športu bi se po njegovem mnenju morali bolj razpisati.

Precej bolj kritičen pa je bil Novomeščan, ki nam je nasul kar nekaj vprašanj. Zanimalo ga je, koliko let že mečkajo z gradnjo na Novem trgu in koliko časa bo Pionir še premikal svoje planke okoli gradbišča in oviral

mestni promet; sprašuje se, če je gradnja sploh v skladu s prvotnimi načrti in zakaj so v škarpo ob Ljubljanski cesti vzdali nekakšne strelne line. In še nekaj bi rad vedel: kdaj bodo tisti, ki jih plačujemo, da bi delali red v mestnem prometu, v resnici opravljali ta posel, kot se spodobi; doslej so namreč za vse pozive ostali gluhi...

Knafljeva Marija iz Grmovelj je brala o obrtnikih, ki so jih oprostili plačila davkov. Če je to po zakonu, naj bo, pravi, in se obenem zgraža nad državo, ki pobira dohodnino od mladine, ki je na čakanju.

Kar dve bralki sta se odzvali na članek v Dolenjskem listu, ki govori o izboljšanju stanja v Revozovi lakirnici. Martina Krnc iz Zabje vasi sprašuje, kajšno stanje je bilo prej, če še vedno tako močno smrdi po lakih. Za merjenje onesnaženja okolja ne potrebujemo dragih merilnih naprav in inštitutov, zadostuje že nos, da je vsakomur jasno, da Revoz še vedno spušča v zrak marsikaj, česar ne bi smel. Tudi bralka z Zibertovega hriba tarna nad smrdom in pikami laka iz Revoza.

Marjan iz Potočne vasi je najprej mislil, da pesek na novomeških cestah moti le njega, ko pa se je pogovarjal z znanci, se je odločil, da nas pokliče. Cestarji sipajo pesek preko vsake mere, potem pa ga ne počistijo. Pravi, da se precej vozi po Sloveniji, vendar časa takega še ni videl.

Črnomalskega gostilničarja zanima, zakaj je na Belokranjski cesti že dva meseca odprt jašek, pred katerim so postavili le dva znaka. Čeprav je cesto delala jugoslovanska vojska, mora tudi sedaj nekdo poskrbeti zanjo. Hudomušni Belokranjci so se znašli po svoje. Nekdo je v jašek vtaknil smreko in nanjo obesil zastavo iz starih časov, vedno za "štos" pripravljene Črnomalci pa so nanjo obesili še nekaj okraskov.

Človeku kar odleže, ko se oglasi

Halo, tukaj DOLENJSKI LIST!

Novinarji Dolenjskega lista si želimo še več sodelovanja z bralci. Vemo, da je težko pisati, zato pa je lažje telefonirati. Če vas kaj žuli, če bi radi kaj spremenili, morda koga pohvalili, ali pa le opozorili na zanimiv dogodek iz domačih krajev, pokličite nas! Pristihnilni vam bomo, zapisali, morda dali kakšen nasvet, poiskali odgovor na vaše vprašanje ali kaj podobnega. Na voljo smo vam vsak četrtek zvečer, med 18. in 19. uro na telefon (068)323-606. Dežurni novinar vam bo rad pristihnil.